

#DWARS

Meer-Kunst

pagina 11

Foto's van sloop
Bijlmerbajes

pagina 22 en 23

En verder

Wijkagent	5
Leesclub	8
What a genderful world	12
Volkstuin Klein Dantzig	21
Methodisme	27
Dynamo: mantelzorg	29

Participatieweek voor iedereen

Tekst: Bart Top

Van 9 tot 16 november viert heel Oost de Week van de Participatie. Tijdens deze week is er onder de vlag van Cultuur Connectie Oost (CCO) een uitgebreid cultuurprogramma te zien, te horen en te beleven.

Wat is CCO? CCO is een initiatief van De Meevaart, het Nederlands Philharmonisch Orkest/Nederlands Kamerorkest (Nedpho), het Plein Theater, Studio/K en DEGASTEN. In de Cultuur Connectie Oost werken deze instellingen al twee jaar aan meer samenwerking en zichtbaarheid van de meer dan 125 culturele initiatieven die Oost herbergt.

Daarnaast wil CCO stimuleren dat er in samenwerking nieuwe initiatieven ontstaan in Oost op het gebied van het uitwisselen van programma's, het samen ontwikkelen van uitvoeringen en het vergroten van het aanbod op het gebied van talentontwikkeling en educatie. Op dit moment concentreert de CCO zich op het eerste punt, samenwerken. Vorige jaar organiseerde CCO bijvoorbeeld de 'week tegen eenzaamheid' en in juni van dit jaar de 'week van connectie'. Tijdens 24H Oost bracht CCO organisaties samen en organiseerde een festival in De Meevaart. Van 9 tot 16 november bieden de initiatieven uit Oost opnieuw gezamenlijk hun programma aan tijdens de Week van de Participatie. Een week waarin je naar kunst kunt kijken en luisteren. Maar

ook een week waarin er volop gelegenheid is om zelf deel te nemen aan activiteiten. Maar liefst 41 instellingen uit Oost doen mee met bijna 50 evenementen: laagdrempelig, veelal gratis en voor jong en oud. Het volledige programma vindt u op: www.cco.amsterdam. Met deze evenementen bouwt CCO aan een netwerk en samenwerking, met als doel onder meer dat u, het publiek, nog gemakkelijker uw weg naar de culturele instellingen in Oost vindt.

Programma CCO - Week van Participatie
De officiële opening van de week – waarvoor u van harte bent uitgenodigd – is in de OBA Linnaeusstraat op zaterdag 9 november om 17 uur. Maar ook in de dagen daarvoor zijn er al activiteiten. Zo biedt bijvoorbeeld het Nederlands Philharmonisch Orkest/Nederlands Kamerorkest (Nedpho) al op donderdag 7 november 2 concerten aan: een openbare repetitie van het orkest in de Nedpho-koepel en strijktetten in de kapel van het OLVG ziekenhuis. Voor de jeugd is er al op vrijdag 8 november onder meer een 'kijkles' in de Jeugdtheaterschool TIJ op IJburg. Tijdens Sint-Maarten zijn er in de Dapperbuurt en Indische Buurt

diverse muzikale optochten en andere evenementen gepland. Ook zijn er in de loop van de week talkshows, theater voor kinderen, jongeren en volwassenen, diverse concerten, cultureel-historische wandelingen, een kledingruilbeurs, film, exposities: te veel om op te

Gastredactie

noemen. Iedereen zal iets van zijn gading kunnen vinden, en ondertussen kunt u buurtgenoten ontmoeten met dezelfde interesses als u. #

Alle informatie en het volledige programma vindt u op de website www.cco.amsterdam

Dode bomen (n)iets waard?

Tekst en fotografie: Mila Wybenga

In Dwars #209 staat een fotospread van dode bomen in ons stadsdeel. Het lijkt erop dat ze niets waard zijn. Maar, er is altijd een andere kant van een medaille.

Soms hebben dode bomen namelijk een behoorlijke waarde, zoals de gefotografeerde boom in het Oosterpark. Aalscholvers zitten regelmatig in deze boom, met hun jongen. Om uit te rusten, hun veren te laten drogen. Als je goed kijkt, zie je schildpadden als een treintje op de (dode) stam uitrusten. Tja, wat doen schildpadden eigenlijk in het park? Kennelijk overleven ze er wel. Tijdens een schouw met de Vereniging Vrienden van het Oosterpark is toegezegd dat de boom in dit verhaal daarom niet weggehaald wordt. Hopelijk houdt de gemeente zich hieraan.

Dode bomen kunnen ook een functie hebben als nestplaats voor vleermuizen en vogels. Ook lekker voor insecten, die weer hapjes vormen voor andere dieren. Kortom: een dode boom is soms iets waard. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2019 zeven keer zal verschijnen. De krant wordt huis aan huis verspreid in de buurten van Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer in Amsterdam-Oost. Op meerdere openbare plekken in Oost liggen exemplaren om gratis mee te nemen. De oplage is 24.000.

Dwars 211 verschijnt vrijdag 20 december 2019, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 28 november 2019.

Adresgegevens:
Wijtenbachstraat 36 hs
1093 JC Amsterdam
telefoon: 06 - 428 078 05
e-mail: dwarskrant@gmail.com

Kernredactie:
Anneke Hesp, Arie van Tol, Frank Schoevaart en Melissa Plomp

Opmaak:
Frits van den Akker, Robert Nieman en Ron de Wit

Advertentiewerving:
Wim Crezee

Medewerkers:
Anna ten Bruggencate, Anne De Smet, Anthony Stone, Carolien van Welij, Connie Dekker, Daan van Pagée, Dick Feenstra, Dineke Rizzoli, Eddy Ellert, Evelien Polter, Frits Vogels, Gabriëlle Francke, Gerard Valentijn, Hans Heitgeert, Hansje Galesloot, Hella de Groot, Henk Pouw, Jaap Kamerling, Jan Molenaar, John Prop (voorzitter), Judith Lammers, Lennie Haarsma, Méland Langeveld, Mirjam Ringer, Peter Hoogendijk, Robert van Andel, Rose Bartholomé, Ruud Meijer, Ton Hendrix en Veronica van Roon

Bestuursleden
Stichting Dwars door Oost:
Arie van Tol, Frits Wegenwijs en Joost Blom

Redactionele bijdragen:
Dynamo, OAR, HJS, !WOON en Plein Theater

Druk: Rodi Rotatiedruk

Dwars 210

Tekening Marie Curie	1
Week van de participatie	2
Column Carolien van Welij	2
Dwars: krant en talkshow	3
Sculpturen	4
Rode Loper op School	4
De wijkagent	5
De stadsdeelcommissie	6
Straatnamen	7
Leesclub	8-9
Verhaal (thriller)	8
Gedicht	9
Uit in Oost	10
Meer-Kunst	11
What a genderful world	12
Plein Theater	12
Vrienden op de fiets	13
Badhuistheater en meer	14
Parklicht	15-18
Orion College	19
Column duurzaamheid	20
Zonnepanelen Zuiderlicht	20
Ecokids	21
Volkstuin Klein Dantzig	21
Foto's sloop Bijlmerbajes	22-23
Schrijver Dido Michielsens	24
Philadelphia	24
Oost aan de Kook	25
Vragenrubriek	26
Wereldbeschouwingen	27
Lezers aan het woord	27
Ouderen Advies Raad	28
Dynamo	29
Het Juridisch Spreekuur	30
!Woon	30
Dwarsliggertjes	31
Kinderpagina	32

Column

Door: Carolien van Welij

Wat hoor je als je luistert?

Het begon met een oefening 'echt luisteren'. 'Echt' betekende hier: letterlijk luisteren naar wat iemand zegt. Niet naar wat iemand tussen de regels zegt, niet wat iemand met zijn lichaam zegt, en al helemaal niet wat je denkt dat die ander zegt. Alleen maar luisteren naar de woorden die iemand gebruikt. Taal en niets anders.

Die oefening had iets met mijn oren gedaan. Ik ging andere dingen horen. In gesprekken met mensen hoorde ik veel nadrukkelijker de vage formuleringen, de versprekingen, de ongeldige redeneringen. Al die zaken die je in menselijk spraakverkeer wegpoetst of invult met het idee te willen begrijpen wat een ander bedoelt.

Met mijn nieuwe oren liep ik over de Linnaeusstraat en hoorde op eens niet meer alleen de tingel van de tram, maar ook het gedender van de wielen als die enorme massa zich voortbeweegt over de rails. Ik hoorde niet meer alleen de toeter van een auto, maar ook het geluid van banden die door de regenplassen gaan. Had ik die monotone dreun altijd uit kunnen wissen? Het remmen van de tram was een hoge zoem. Het geluid van een gas gevende scooter deed pijn.

Optimaal luisteren moet je jezelf misschien niet aandoen in de Linnaeusstraat. Ik stak over naar het Oosterpark. De decibellen van het verkeer liet ik achter me. Hier was op de voorgrond het geblaf

van een hond, gekwaak van een eend, gekras van parkieten. En het geluid van een dalend vliegtuig boven me.

In de film 'Verdwijnen' van Boudewijn Koole maakt een van de personages opnames van natuurgeluiden. De galm van een ijspegel, het geluid van ademhaling en van smeltend ijs. In een interview vertelt regisseur Koole over de Noorse geluidskunstenaar Jana Winderen. Zij maakt met haar speciale apparatuur opnames van de klanken van een gletsjer, van de oceaan, van rivieren, van de Barentszee en van garnalen. Geluiden die zich onder de oppervlakte bevinden.

Het regende in het Oosterpark. Ik stelde me voor dat ik zo'n speciale microfoon had. Ik hoorde niet alleen maar het geblaf, gekwaak en gekras. Ik hoorde ook de druppels die op bladeren vielen, het regenwater dat een put in stroomde. Wat zou het geluid van de wormen in de aarde zijn? Het geluid op de bodem van de vijver?

Soms vraag ik me af of de oren van een stadsbewoner zich zo ontwikkelen dat ze minder goed horen. Dat is waarschijnlijk niet zo. Of in ieder geval: bij mij is het een filter dat ik aan en uit kan zetten. Het blijft een kunst om het juiste midden te vinden in de afstelling daarvan: sterk genoeg om de dreun te wissen, licht genoeg om niet het geluid van een regendruppel te missen. #

Reageren? Dat kan via post@carolienvanwelij.nl

De toekomst van Dwars

Redactioneel

Over het belang van buurtkranten zijn alle commissieleden in stadsdeel Oost het eens. De eenmalige subsidie van € 20.000,- voor 2020 werd alleen door de VVD bekritiseerd. Maar in de vergadering van 8 oktober werd over de toekomstige financiering niets gezegd. De initiatieven moeten waarschijnlijk vooral van de buurtkranten zelf komen. Al valt misschien hoop te putten uit vragen van Daphne Meijer van GroenLinks aan het dagelijks bestuur van Oost.

Nu het acute gevaar is geweken, het voortbestaan van Dwars in 2020 is zeker, is er sprake van een luwte. Wat overheerst is de verbazing dat het nodig lijkt politici van de gemeente te overtuigen van iets dat zo voor de hand liggend is. Want voor de hand liggend is het, volgens ons, dat een bestuur – van GroenLinks, D66, PvdA en SP – dat democratie en participatie hoog in het vaandel heeft staan, financiële middelen beschikbaar stelt voor buurtmedia. Zeker voor buurtmedia die zich al jaren bewezen hebben en zich telkens opnieuw bewijzen, zoals Dwars door de buurt. En het gaat toch niet om zulke astronomische bedragen!

Ander potje
 Daphne Meijer van GroenLinks heeft zich met mondelinge vragen gericht tot Maarten Poorter, die in Oost verantwoordelijk is voor de buurtmedia. De vragen zijn naar aanleiding van een brief van Maarten Poorter d.d. 6 september aan de commissieleden, getiteld ‘Beëindigen subsidie buurtkranten Dwars door de buurt en IJopener’. Op 10 september zijn de vragen en beantwoording aan de orde in de vergadering van de stadsdeelcommissie, bij het laatste puntje ‘rondvraag’. In de toelichting bij de vragen schrijft Daphne Meijer: ‘Op basis van dit rapportje en zonder overleg met ons de buurtmedia de nek omdraaien gaat mij iets te ver. Als het niet langer uit de Sociale Basis kan, waar best iets voor te zeggen valt, dan moet het geld ergens anders vandaan komen.’

De vragen
 De vragen van Daphne Meijer, die van Karel van der Weide (SP) de volle instemming krijgen, luiden als volgt:
 1) Deelt u mijn standpunt dat democratische besluitennemers en besluitvormingsprocessen kritische journalistieke duiding nodig hebben? En dat de stadsdeelorganisatie dus ook de aanwezigheid van media nodig heeft die ons kritisch volgen en de lezers onafhankelijk informeren?
 2) Welke alternatieven heeft u voorzien, nu de subsidie uit de basisvoorzieningen wegvalt?
 3) Bent u bereid om de tafel te gaan zitten met leden van de Commissie om voor de financiering van Dwars en IJopener (en andere lokale media) een plan te bedenken, teneinde een structurele oplossing te vinden?

De antwoorden
 Maarten Poorter legde in zijn beantwoording omstandig uit, zoals hij eerder ook in een gesprek met Dwars deed, dat de buurtkranten zijns inziens terecht niet langer uit de ‘sociale basis’ konden worden betaald. Dit was geen antwoord op één van de drie gestelde vragen. Een gelijk speelveld voor alle buurtmedia, dat is waar de stadsdeelvoorzitter nogal aan hecht. Zo moeten er wat hem betreft beslist marktconforme advertentietarieven gelden bij gesubsidieerde kranten. Over de verantwoordelijkheid van de overheid om te zorgen dat er überhaupt een speelveld is – vraag 1 dus – vooralsnog geen woord.

Ook de tweede vraag wordt onbeantwoord gelaten. Maar wellicht moeten Daphne Meijer, Karel van der Weide en Dwars al tevreden zijn met de toezegging dat Maarten Poorter wel om de tafel wil gaan zitten, kortom de derde vraag min of meer positief beantwoordt. Dat er uiteindelijk een gemeentelijk buurtkrantenbeleid moet komen, wordt benadrukt door Karel van der Weide.

Ander geluid
 Frans van Vliet van de VVD onderschrijft weliswaar het belang van buurtmedia, maar heeft vraagtekens bij de subsidiëring van Dwars en IJopener, ook de eenmalige voor 2020. In een ongevraagd advies tijdens de vergadering van de stadsdeelcommissie d.d. 8 oktober memoreert ook hij het ongelijke speelveld in de lokale advertentiemarkt. Anderzijds zegt hij in de toelichting: ‘Een democratie kan niet zonder vrije media. We moeten onze media daarom koesteren.’ Zijn advies aan het DB luidt: ‘Koppel aan de subsidieverlening aan IJopener en Dwars een verbod op aantrekken van advertenties voor de periode dat de subsidie wordt verstrekt.’ Anders gezegd: wanneer IJopener en Dwars de advertentiemarkt voor de commerciële buurtkranten verstoren horen ze geen subsidie te krijgen. Uitersten vinden elkaar. Want Dwars houdt zich, of dat nu bedoeld of onbedoeld is, redelijk aan de richtlijn van Frans van Vliet. De inkomsten uit advertenties zijn niet enorm. Met enkele duizenden euro’s extra subsidie zouden wij graag advertentieloos (en acquisitieloos) door het krantenleven gaan. Eerlijk is eerlijk, de inkomsten van derden met redactionele pagina’s zijn dan nog wel nodig. Dus Frans van Vliet, vanaf 2021 voor Dwars graag een structurele € 23.000,- uit de gemeentelijke pot ‘communicatie’, waarin een subpot ‘buurtmedia’ is gecreëerd!!! #

Vrienden van Dwars

Fijn dat u Dwars steunt. We weten heel graag wat u van het blad vindt, laat het ons weten via dwardskrant@gmail.com. En we zijn blij met uw financiële steun. Blijf ‘Vriend van Dwars’ voor het komende jaar door nu 25 of 10 euro over te maken naar NL63 ASNB 0706 8038 17 ten name van A.J. van Tol, met vermelding Vriend van Dwars.

Als u uw mailgegevens bij de overschrijving vermeldt of als u apart een bevestigingsmail stuurt naar dwardskrant@gmail.com krijgt u steeds de digitale nieuwsbrief van Dwars. Die ziet u voordat de nieuwe Dwars verschijnt. Bovendien kunnen we u dan ook uitnodigen voor ons jaarlijkse vrijwilligersfeest in januari.

Sticker

U ontvangt Dwars niet op uw adres als u een Nee Nee-sticker op uw brievenbus heeft. Wilt u hem toch in uw brievenbus terugvinden, vraag dan een JA Dwars-sticker aan via dwardskrant@gmail.com. Wij bezorgen u die sticker.

75 JAAR VRIJHEID : STILLE GETUIGEN

Van MUIDERPOORT naar WESTERBORK:
KRISTALLNACHT HERDENKING 2019

De Kristallnacht vond plaats op 9 november 1938 in Duitsland. Dit jaar herdenken we dit op **donderdag 7 november** van **16.30 tot 17.30 uur** bij het gedenkteken Muiderpoortstation, Oosterspoorplein, Amsterdam.

Met sprekers, gebed voor de doden, minuut stilte, bloemen leggen, kaarsjes branden.

Gelegenheid tot napraten in Havo De Hof
 Amsterdam Oost, Dapperstraat 315 (naast de brandweer)

"JE WORDT NIET MET HAAT GEBOREN, DAT WORDT JE GELEERD."

dwars door **oost** in de jungle

talk show

donderdag 14 november
20.00 uur [zaal open 19.30 uur]

De achtentwintigste editie van de enige echte theatertalkshow van Oost!

In het kader van de Week tegen Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (18 t/m 24 november) een speciale aflevering

Met:

- **Stijn Schenk** maakt beeldverhalen over vrouwen met een verleden van huiselijk geweld
- **Abdellah Mehr** van Trias Pedagogica probeert vaders meer bij de opvoeding te betrekken
- **Mist** is de titel van het boek van **Harm Puite**: over hulpverlening en helen na seksueel misbruik
- **Saniye Tezcan** van de Stichting Kezban wil taboes bespreekbaar maken onder allochtone vrouwen
- **Sanne te Pas** maakte een documentaire over kindermishandeling; ze laat zien hoe ze dat doet

Jungle Amsterdam | Tweede van Swindenstraat 26 | 1093 VS Amsterdam
 Een initiatief van Dwars door de Buurt en oost-online | meer info: www.oost-online.nl

Oplands Letterkunst

Tekst en fotografie: Méland Langeveld

In de reeks *Sculpturen van Oost* de letterkunst van Opland in metrostation Wibautstraat. Het kunstwerk bestaat uit vijf delen, en is daar in 1977 aangebracht.

Tijdens de aanleg van de eerste metrolijn, de Oostlijn, vestigen *de Volkskrant*, *Het Parool* en *Trouw* zich aan de Wibautstraat. De redacties komen dan van de Nieuwezijds Voorburgwal vandaan. Kunstenaar Opland – vooral bekend van zijn politieke spotprenten in *de Volkskrant* en *De Groene Amsterdammer* – krijgt de opdracht om voor metrostation Wibautstraat ‘iets journalistieks’ te maken. Zijn vijfdelige kunstwerk vertelt het volledige verhaal van de krant. Te beginnen in de noordelijke hal: daar is boven de trappen een repeterende foto van een straat in De Pijp aangebracht. Een realistisch en herkenbaar beeld van een typisch negentiende-eeuwse straat die zich in afbeeldingen herhaalt. Aan de beide wanden van het perron bevinden zich enorme drukletters in warme, vrolijke kleuren. En op het perron, op de wanden van een betonnen huisje, staan matrijzen van voorpagina's van kranten afgedrukt. In de zuidelijke hal van het station, versholten achter brandveiligheidsroosters, een wandschildering die het drukproces van de krant laat zien. Als laatste, boven de trap naar het perron, een knipselcollage waar het nieuws van een willekeurige dag in 1977 te lezen valt. Het beeld is gedateerd en tijdloos tegelijk.

Maar ook aan de Wibautstraat vertrekken de kranten weer. *Het Parool* ver-

huist in 2003 naar het voormalige Storkterrein op Oostenburg, en de redacties van *de Volkskrant* en *Trouw* gaan daar in februari 2007 eveneens naartoe.

'Vir-niks-nie-bang-nie'

Opland over Opland: 'Ik ben een arbeider in continue-dienst. Een prentenbaker, een vent die het doorgaans niet te lezen commentaar een beetje populair voor de mensen vertalen kan. Tekeningen die zorgen, dat hoop ik tenminste, dat de mensen een beetje blijven nadenken.'

Het werk dat hij in meer dan vijf decennia het licht laat zien, bevestigt zijn eigen typering: 'Vir-niks-nie-bang-nie'. Een Einzelgänger, die met zijn eigen maatstaven het wereldgebeuren gadeslaat. Opland heeft zichzelf weleens een 'observator' genoemd, die vanaf het zijtoneel het gebeuren in ogenschouw neemt. Zijn goedkeuring kan het niet wegdragen wat op het hoofdtonel plaatsvindt en daarom legt hij even de tekenvinger op de zere plek, zonder daarbij echter de illusie te koesteren dat er onmiddellijk verbeteringen zullen intreden.

'Hollanditis'

In 1977 start in Nederland de campagne 'Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen in Nederland'. Demonstraties tegen de plaatsing van kernwapens

vonden overal ter wereld plaats. Opland ontwerpt een vrouwtje dat tegen de kruisraket schopt en dit wordt, met tal van varianten, hét logo tegen kernwapens. Het verzet tegen kernwapens is in Nederland zo massaal dat de term 'Hollanditis' of 'Dutch disease' ontstaat. Opland: 'Het vrouwtje dat tegen een raket aanschopt werd het nationale én internationale symbool voor de Hollanditis. Ik geloof dat ik dat wel eervol mag vinden.'

Opland, pseudoniem voor Rob Wout, is in 1928 geboren in Amsterdam. Tijdens zijn jeugd is hij al actief als tekenaar, onder andere voor de schoolkrant. Na de HBS begon hij aan een studie politicologie aan de Universiteit van Amsterdam. Om zijn studie te bekostigen, gaat hij

werken voor *de Groene Amsterdammer*. Hij breekt zijn studie echter af en gaat fulltime bij *de Volkskrant* als tekenaar/cartoonist aan de slag. Daar neemt hij het pseudoniem 'Opland' aan, gemaakt uit de gedeeltelijke samenvoeging van de achternamen van twee schoolvrienden. Zijn tekeningen geven commentaar op gebeurtenissen in de politiek. Zijn tekeningen spreken behoorlijk aan, bij het publiek maar ook bij de bespotten politici zelf. Kenmerk van zijn tekeningen is het gebruik van een drukke, barokke, stijl. Er staan vaak veel personen afgebeeld, en er is veel te zien.

Op 19 juli 2001 overlijdt Opland aan botkanker. #

Meer sculpturen en/of gedichten lezen:
www.melandlangeveld.com

Herinnering gezocht!

Tekst en fotografie: Rode Loper op School

Heb je een leuke of bijzondere herinnering aan De Rode Loper op School? Wij verzamelen herinneringen voor ons jubileum. In 2020 bestaat Stichting Kunsteducatie De Rode Loper op School 20 jaar. Dat gaan we vieren. Met heel veel kinderen en ouders, met scholen, met de buurt. Dat doen we met de eerste Amsterdamse KinderKunstBiënnale.

In de OBA Oosterdok is dan een grote, spetterende overzichtsexpositie met kunst van kinderen. Ons 20-jarig

bestaan is een mooie aanleiding om, buiten de muren van de school, te laten zien wat er gebeurt als kinderen samen

Kinderen kozen in 2002 in de Pretoriusstraat, de CBK schilderijen uit voor etalages.

De Rode Loper op School

met kunstenaars bezig zijn. De KinderKunstBiënnale toont veel soorten kunst rondom kinderen in de stad, natuur, mode, identiteit en hoe ze herdenken en vieren. Allemaal creaties van jonge makers met verschillende culturele achtergronden.

Oproep aan Oosterlingen

Wie heeft nog meer herinneringen aan een bijzonder kunstproject op school? Staat er bij je thuis nog een werk? Weet je nog een verhaal van toen?

Herinner je je nog het Straatmuseum in de Pretoriusstraat of de boten in park Frankendael?

Stuur ons een foto. Schrijf ons jouw verhaal. Je krijgt een leuke verrassing en we nemen het mee in de voorbereidingen van de biënnale, 20 jaar kunst & cultuureducatie in Oost! # Dankjewel !

Olga, Wendeline en Machtelt van De Rode Loper op School
info@derodeloperopschool.nl

NedLes

Nederlands voor anderstaligen
Dutch for Internationals

Would you like to learn Dutch or improve your Dutch?

You're welcome at **NedLes**! We offer courses at all levels.

- flexible
- small groups
- dedicated teachers

Please check our website, mail us or call us for an appointment,
or just pass by our school at the

Derde Oosterparkstraat 271, 1092 EA Amsterdam
www.nedles.nl ■ info@nedles.nl ■ 020 8460011

Wijkagent spil in aanpak huiselijk geweld

Tekst: Rose Bartholomé | Fotografie: Frank Schoevaart

Bij huiselijk geweld is de wijkagent in veel gevallen het eerste aanspreekpunt. In de Watergraafsmeer, de Oosterparkbuurt en de Dapperbuurt werken 14 wijkagenten. Zij hebben intensief contact met bewoners en instanties, niet alleen over huiselijk geweld. Ook bij ernstige overlast of een opvlammende golf van kleine criminaliteit komt de wijkagent in beeld.

Brenda Kaagman pakt haar fiets om de buurt in te gaan

Brenda Kaagman is wijkagent. Naar aanleiding van haar doortastend en zeer betrokken optreden bij een situatie van huiselijk geweld in mijn buurt ga ik met haar in gesprek. Zij is de vooruitgeschoven post van de politie in het oostelijk deel van de Oosterparkbuurt. Zij kent de buurt van haver tot gort; niet alleen veel bewoners maar ook netwerkpartners zoals scholen, welzijns- en zorginstellingen, woningbouwverenigingen, de GGD, winkeliers en horecaondernemers.

Hoe ben jij ertoe gekomen om wijkagent te worden?

‘Ik ben bij de politie in de surveillancedienst begonnen. Daarna werd ik docent op de politieacademie omdat ik het leuk vond om aankomende collega's te begeleiden. Ik heb een aantal jaren les gegeven. Ik miste echter het contact met de mensen uit de wijk en dat is de kerntaak van de wijkagent.’

Hoe ziet jouw werkdag eruit?

‘De dag begint met het verwerken van alle meldingen en terugbelverzoeken in de verschillende computersystemen. We zijn bij de politie echt gek op de computer. Daar ben je al een paar uur mee bezig. Wij maken rapportages voor bijvoorbeeld een tijdelijk huisverbod of als bij een koffieshop een handgranaat is gevonden. Verder gaan we mee op huisbezoek met Vangnet, een afdeling van de GGD die zich bemoeit met Amsterdammers in een crisis. Het kan gaan om verslaving, psychiatrische ziekten en gedragsstoornissen.’

Verder is Kaagman trainer van Ouwer met Power, een training die Dynamo

organiseert voor ouderen die leren wat te doen bij onveilige situaties op straat of aan de deur. Ze is ook examinatrix bij de politieopleiding. Collega's in opleiding moeten voor het examenvak ‘Gemeenschappelijke veiligheidszorg’ een breed plan van aanpak in een gebied bedenken. Bijvoorbeeld als op een bepaalde plek veel fietsen worden gestolen. Want als wijkagent hebben zij contact met buurtbewoners, de gemeente, de woningbouwvereniging en met allerlei instanties die iets kunnen doen om te voorkomen dat die fietsen daar gestolen worden. Het examen is een plan schrijven met stappen en procedures en dat verdedigen ze voor de examinatrix.

‘Wij kunnen de agressor een huisverbod geven voor tien dagen’

‘Wijkagenten werken veel preventief. Als mijn collega's bij een burenruzie zijn geweest dan gaan wij er vervolgens verder mee aan de slag om te kijken wat wij kunnen doen om te voorkomen dat dingen uit de hand lopen. Omdat wij een vaste buurt onder ons hebben, weten wij veel van die buurt. ‘Kennenen en gekend worden’, dat is de kern, zodat mensen ons weten te vinden als er wat is. Wij werken nauw samen met instanties. We zijn een beetje de spin in het web, maar we zijn natuurlijk ook gewoon politieagent en schrijven bekeuringen uit.’

Wat is jouw rol bij de aanpak van huiselijk geweld?

‘Als iemand bij huiselijk geweld de politie belt, gaan de collega's van de surveillancedienst er heen. We gaan daarna nog eens langs om een vinger aan de pols houden. Wij melden de situatie bij Veilig Thuis. Die helpen mensen naar de juiste instantie voor hulp.’

Bij een aanhouding wegens huiselijk geweld, maken wij een inschatting of er gevaar voor herhaling is. Wij onderzoeken of er genoeg gronden zijn om een tijdelijk huisverbod uit te reiken aan de dader. Wij kunnen de agressor een huisverbod geven voor tien dagen en dat kan dan verlengd worden tot 28 dagen. Het is een heel ingrijpend middel. Je haalt iemand tijdelijk uit zijn woning, daar moet je niet te licht over denken. Wij doen dat op een hele zorgvuldige manier.

Meestal is er dan al een heel voortraject geweest van meldingen bij ons of bij Veilig thuis.

Je wordt niet van de een op de andere dag mishandeld. Je komt vaak eerst in een isolement. Zo'n man wil macht over je hebben, dus die zegt dat je je vriendinnen helemaal niet nodig hebt: je hebt mij toch, je hoeft niet te werken, ik zorg toch voor je.

Geestelijke intimidatie is nog veel moeilijker te bewijzen dan een klap. Vrouwen worden dan langzamerhand ontdaan van hun eigen identiteit. En dan moet jij niet denken als politie zijnde dat het na een paar gesprekken geregeld is. Dat werkt niet zo.’

‘Wij investeren heel veel in contact. Ook al belt iemand mij voor de tiende

keer dat ze weer klappen heeft gekregen. Ik zeg wel, je bent te goed om je als boksbal te laten gebruiken. Ik ben wel constant aan het praten maar ik weet ook dat als mensen er niet aan toe zijn, dan heb je die verandering niet.

In sommige situaties heeft een huisverbod geen nut. Bijvoorbeeld als bij eerdere geweld de eer van de familie ‘beschadigd’ is doordat de politie erbij betrokken is. Dan moet je zorgen dat het slachtoffer en de kinderen in een veilige omgeving komen. Dat klinkt simpeler dan het is. Er zijn maar heel weinig opvangplekken.’

Gebeurt het vaak dat mensen zich niet aan het huisverbod houden?

‘Ja, maar ook door de slachtoffers hoor. ‘Hij heb een nachtje in de cel gezeten. Ik vind het eigenlijk wel weer goed, ik hoop dat ie er wat van geleerd heeft.’ Het is een cirkel waar mensen inzitten, echt een vicieuze cirkel. In het begin van een relatie is alles lief en aardig. Op een gegeven moment wordt het toch wat minder, je hebt allemaal wel eens ruzie met elkaar, dan zeg je misschien lelijke dingen elkaar, of je gooit met een deur. Wat belangrijk is dat als de spanning oploopt en dreigend wordt, dat je dan uit de situatie moet stappen. Ga een rondje lopen, of in een andere kamer zitten, ga even fysiek bij elkaar vandaan.

Huiselijk geweld bestaat vaak uit een heleboel intimidatie. Als iemand jou een klap geeft, is dat duidelijk, maar als je bedreigd wordt en bang gemaakt, en je steeds op je tenen moet lopen met een voortdurende angst als ik iets verkeerd zeg, dan wordt hij weer boos. Dat is soms veel erger. Alleen met een blauw oog is het geweld gemakkelijker te bewijzen.’

Hoe ga jij om met de balans tussen betrokkenheid en afstand houden?

‘Grote betrokkenheid kan de frustratie versterken, maar je bereikt wel meer met mensen.

Mijn grootste wapen is mijn mond en het feit dat ik mij persoonlijk betrokken voel. Dat maakt het ook af en toe tot een zwaar beroep, aan de andere kant maakt het je wel een goed wijkagent.’ #

De wijkagenten zijn te bereiken via 0900 – 8844 en via de website van de politie bij Mijn Buurt.

Gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur

Tekst en fotografie: Arie van Tol

Er wordt vaak schamper gedaan over wat zich nog op stadsdeelniveau afspeelt in de hedendaagse lokale democratie van Amsterdam. Bewoners en ondernemers, maar ook door politici, van wie velen de afbraak van de stadsdeelpolitiek in het afgelopen decennium met lede ogen aanzagen. Wat kunnen de zestien gekozen leden van de stadsdeelcommissie in Oost wel?

Op de website van Amsterdam wordt de adviesfunctie benadrukt. De leden van de commissie, vertegenwoordigers uit de buurten, adviseren het dagelijks bestuur van het stadsdeel en het bestuur van de stad over wat er speelt in de gebieden. Zij zijn de ogen en oren van de buurt, zo is al weer enige jaren het adagium.

Het advies van een stadsdeelcommissie is zwaarwegend. Dat betekent dat als het dagelijks bestuur het advies niet volgt, zij het goed uit moet kunnen leggen. Dat dagelijks bestuur van het stadsdeel bestaat overigens niet uit gekozen vertegenwoordigers, zij zijn benoemd door B&W van Amsterdam, en daarmee feitelijk ambtenaren en geen politici.

Minder macht

Het ontbreken van beslissingsbevoegdheid en budgetrecht, de belangrijkste verandering sinds in maart 2018 de stadsdeelpolitiek in feite werd afgeschaft, wordt niet vermeld op de website. De overheid kiest immers altijd voor een positieve, dus vaak onvolledige, benadering.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft formeel alle politieke macht in de stad. Waarbij de kanttekening op zijn plaats is dat veel bestuurlijke beslissingen zich onttrekken aan enigerlei politieke controle. En natuurlijk heeft de gemeente rekening te houden met beleid van hogere of andere overheden.

Of de vroegere stadsdeelpolitiek nu werkelijk meer stem gaf aan de burgers, dichter bij de bewoners stond, daarover verschillen de meningen nogal. Sommigen zullen betogen dat de macht van het stadsdeel ook voorheen te beperkt was. Anderen vonden juist dat het stadsdeel de oorzaak was van extra stropigheid en langere besluitvorming.

Het nabije stadsdeelverleden is nog moeilijk weg te denken. Maar hoe denken de nieuwe stadsdeelpolitici Maria Mos – (GroenLinks)-lid van de stadsdeelcommissie voor het gebied Watergraafsmeer – en Martine van der Veen – (D66)-lid voor het gebied Oud-Oost over de huidige stadsdeelcommissie?

Dicht bij bewoners

Maria Mos: 'Ik kan de huidige situatie niet vergelijken met voorheen. De nadruk op de adviesfunctie is een gegeven en ik vind dat er wel degelijk een zinnige bijdrage kan worden geleverd. Vooral omdat in Oost is gekozen voor een bijzondere vergader- en daarmee insprekstructuur. Eens in de maand komen we bij elkaar als stadsdeelcommissie, en eens per maand vergaderen we per gebied. Die laatste variant is dan vaak op locatie in het gebied, in mijn geval Watergraafsmeer, dus dicht bij bewoners en organisaties in de buurt.' Ook Martine van der Veen is nieuw, heeft geen ervaring in de politiek. 'Wat ik zelf heel mooi vind aan de rol van vertegenwoordiger is dat het communiceren met medebewoners ergens toe kan leiden. Ik neem een klacht of

een advies mee naar de commissie en probeer er dan iets mee te doen. Als ik voorheen buurtbewoners sprak en vroeg naar wat ze van iets vonden - dat deed ik altijd al graag - bleef het daar bij. Nu kan ik hun zorgen of ideeën onder de aandacht brengen bij het stadsdeelbestuur.'

Bijsturen

Natuurlijk is Maria zich bewust van het relatief geringe gewicht van de onderwerpen waar ze zich mee kan bemoeien. Ze geeft een voorbeeld: 'In Amstelskwartier wordt volop gebouwd. De gemeente bepaalt de stedelijke inrichting en de verhouding koop - huur enzovoort. Maar wij kunnen wel middels een advies aandringen op meer woningen voor ouderen. Met die bijstuurmogelijkheden kunnen we wel degelijk verschil maken.'

Martine heeft een andersoortig voorbeeld, waar klachten van bewoners het begin van bemoeienis van haar en de commissie vormden. 'In de Rudolf Dieselbuurt werden, ten tijde van de 'We are here'-onrust, tuinen gerooid, bomen en struiken gekapt, terwijl er nog mensen woonden. De klachten leidden tot kritische vragen en vervolgens tot het stoppen van die merkwuurde handelwijze van overheid en wooncorporatie.'

Keuzes

Zo dienen zich geregeld onderwerpen aan, via bewoners, via ondernemers of doordat commissieleden zelf stuiten op zaken in de buurt die vragen oproepen. Er komen ook grotere items aan de orde, zoals plannen met Jeugdland, het Flevo-parkbad en de inrichting van de Eerste van Swindenstraat. Adviezen van de

commissie gaan altijd naar het dagelijks bestuur (db) en via dat db van Oost naar B&W en de gemeenteraad. Dus over genoemde plannen wordt beslist in de gemeenteraad.

Maria: 'Wat er over de inrichting van de Eerste van Swindenstraat wordt ingebracht speelt bij het uiteindelijke besluit een belangrijke rol. Parkeren en het kappen van bomen leiden bij deze herinrichting tot verschillen van mening, ook in de commissie. Toch gaat er één advies naar het db, met eventueel de kanttekening dat er geen eensgezindheid is.' Martine: 'Belanghebbenden hebben hun mening kunnen geven in de gebiedsvergadering van Oud-Oost en in de stadsdeelcommissie. En ze hebben de mogelijkheid dat nog een keer te doen in de gemeenteraad.'

Het nabije stadsdeelverleden is nog moeilijk weg te denken

Natuurlijk vonden zowel de Groen Links als de D66 leden het moeilijk om akkoord te gaan met het kappen van bomen. 'Maar,' zegt Martine, 'wij kijken naar het hele plaatje. Minder bomen betekent meer ruimte voor fietsers en voetgangers. De kwaliteit van de bomen speelt ook een rol: wij willen voorkomen dat de straat over 10, 15 jaar weer op de schop zou moeten.'

In het plan dat nu verder uitgewerkt gaat worden komen minder parkeerplaatsen en worden een flink aantal bomen gekapt. 'En het voorstel is om er een straat voor eenrichtingsverkeer van te maken. De drie aanvankelijke scenario's gingen uit van tweerichtingsverkeer, maar door omwonenden en de commissie is de optie van eenrichtingsverkeer er bijgekomen,' zo voegt Martine daar aan toe.

Gebiedsplannen

Maria memoreert het belang van gebiedsagenda's. 'In de gebiedsagenda's worden naast de continue lokale zaken de accenten en aandachtspunten per gebied benoemd. We gaan dan wel niet direct over de budgetten, maar als bijvoorbeeld in het gebiedsplan van Watergraafsmeer de duurzaamheid als speerpunt wordt aangemerkt zal de kans op toekenning van de gemeente van extra financiële middelen daarvoor veel groter zijn.'

Onderwerp in Oud-Oost en in het stadsdeel is ook de Dapperbuurt, waaronder de Dappermarkt. Martine: 'De bezoekersaantallen lopen terug. De diversiteit in het aanbod staat onder druk, zo dreigt na de populaire Boer Geert een tweede kaasboer te stoppen. Misschien speelt de gentrificatie mee, komt er minder marktpubliek wonen in de Dapperbuurt. We kijken hoe we de buurt en de markt de komende jaren een boost kunnen geven.'

Tijdrovend

Het ontbreken van politieke urgentie was merkbaar aan de agenda van de commissievergadering van 8 oktober. De agenda was kort, voor een groot deel van formele aard. Twee ongevraagde adviezen vormden de inhoudelijke inbreng. De VVD'er van Vliet kreeg geen enkele steun van andere vertegenwoordigers voor zijn voorstel Dwars en IJ-opener toch geen subsidie te geven. Een ander advies kreeg juist de steun van alle andere leden: extra middelen vragen bij het plan voor Jeugdland: minimaal 100.000 euro voor een stevige voorziening voor groot onderhoud en andere toekomstige investeringen en eveneens 100.000 euro voor de herinrichting van het terrein waar nu nog de kinderboerderij is.

Maria en Martine doen hun zegje tijdens de vergadering. Als ik ze vraag of ze politieke ambities hebben, antwoorden ze beiden bescheiden en gereserveerd. Maria: 'Ik vind het nu erg leuk, en een uitdagende combinatie met mijn baan als docent taalwetenschap.'

Martine: 'Ik doe het werk voor de commissie graag, maar wel naast mijn werk (als advocaat bij een bedrijf). Mensen onderschatten hoeveel tijd het werk in een stadsdeelcommissie al kost, als je het goed wilt doen. Van partijgenoten weet ik hoe tijdrovend het is gemeenteraadslid te zijn. Dat is eigenlijk niet te combineren met een voltijdsbaan. Nee, ik zie me dat niet zo maar doen.' #

Tijdens een vergadering van de stadsdeelcommissie: links Maria Mos en rechts Martine van der Veen

Meer raadselachtige stralen, meer Nobelprijzen

Tekst: Robert van Andel | Beeld Henk Pouw

Maria Sklodowska-Curie (1867-1934) heeft terecht een absolute heldenstatus. Haar overwinning van culturele en persoonlijke obstakels tezamen met haar wetenschappelijke prestaties gelden als lichtend voorbeeld in de emancipatie van de vrouw. Zij won de Nobelprijzen Natuurkunde (1903) en Scheikunde (1911), maar een derde Nobelprijs, die voor geneeskunde, had allerm minst misstaan.

aan de orde. Wetenschappelijke nieuwsgierigheid naar het door Becquerel ontdekte maar onbegrepen stralingsfenomeen dreef Marie en Pierre Curie bij hun onderzoek.

Uraniumstralen

Becquerel kwam uit een negentiende eeuwse Franse ingenieursfamilie. Met zijn onderzoek probeerde hij fluorescentie, het fascinerende nagloeien van aan zonlicht blootgesteld materiaal te verklaren. De ontdekking van de destijds zeer mysterieuze X-stralen door Röntgen in 1895 (zie vorige Dwars) zette Becquerel in 1896 aan tot een serie nieuwe experimenten. Zonder dat hij daarnaar op zoek was, werd hij verrast door de straling die uraniumzouten continu spontaan uitzenden, zoals bleek uit een

afdruk op een fotografische plaat. Becquerel sprak over 'uraniumstralen'. Hij stelde vast dat zuiver uranium de meeste straling gaf, dus dat de gevonden straling een bijzondere eigenschap van uranium was.

De naam van Becquerel leeft voort in de natuurkundige eenheid van radioactiviteit. Zijn uraniumstralenonderzoek was van beperkte duur, maar Marie Sklodowska-Curie besloot in 1897 van de uraniumstralen haar promotieonderzoek te maken.

Clandestien

Maria Sklodowska was het jongste kind van hoogopgeleide Poolse ouders die Pools nationalistische sympathieën hadden. In die tijd stond Warschau onder bewind van de Russische tsaar. Zij en haar zussen leverden een enorme strijd. Ze kregen te maken met tegenwerking en met het vroege overlijden van hun moeder. Vrouwen werden niet toegelaten tot een instituut voor hoger onderwijs. Om toch kennis te verwerven studeerden zij aan een 'clandestiene' universiteit.

De Curiestraat kruist in de Watergraafsmeer de Linnaeusparkweg. Bij de AH-supermarkt is het helaas een wat onooglijk straatje, maar in oostelijke richting is de uitstraling gelukkig wel beter. In 1953 besloot de gemeenteraad een straat tussen de nieuw te bouwen vierlaags-flatgebouwen in Middenmeer-Zuid te vernoemen naar Madame Curie en haar man Pierre Curie (1859-1906). Hun beider vernoeming in één straatnaam lijkt haar te kort te doen en is wellicht het best op te vatten als enkel een eerbetoon vanwege de Nobelprijs Natuurkunde 1903, die aan hen beiden toegekend werd.

Vrij recent kreeg Madame Curie volkomen terecht een tweede vernoeming in de Watergraafsmeer met de Maria Sklodowska-Curiebrug, de fiets/wandelbrug over de Ringvaart van de Valentinijkade naar de Ooster-Ringdijk en het Science Park met daarin verwerkt een opvallende omhoogstekende oranje afsluitbare waterkering. Deze brug geeft symbolisch een mooi beeld: 'via de brug die Maria Sklodowska-Curie geslagen heeft' de wetenschap bereiken.

Nieuwsgierigheid

De Nobelprijs Natuurkunde 1903 werd in Frankrijk niet alleen aan Marie en Pierre Curie toegekend, maar ook aan hun landgenoot Antoine Henri Becquerel (1852-1908). Becquerel wordt ook met een straatvernoeming geëerd in de Watergraafsmeer, in de Don Boscobuurt opzij van de Kamerlingh Onneslaan dank zij een raadsbesluit van 1958. Becquerel kreeg zijn prijs voor 'de ontdekking van spontane radioactiviteit', terwijl Maria en Pierre Curie beloond werden voor 'hun analyse van de ontdekking van Becquerel'.

Tegenwoordig roept de term radioactiviteit een associatie op met uiterst beladen namen als Hiroshima, Tjernobyl en Fukushima, en staat voor 'gevaar', 'afstand houden'. Toen de term radioactiviteit destijds werd gemunt door het echtpaar Curie was uiteraard nog niets daarvan

Geleerden en straatnamen in de Watergraafsmeer - deel 9

In 1891 voegt Maria zich bij haar zus en zwager in Parijs. Zij schrijft zich in bij de Université de Paris en verwerft in enkele jaren twee universitaire graden in de natuurkunde. In 1894 vindt zij werk bij onderzoek naar magnetische verschijnselen in metalen. Vanuit dit werk maakt zij kennis met Pierre Curie op wie zij grote indruk maakt als wetenschappelijk onderzoeker maar ook als persoon. Hij vraagt haar ten huwelijk maar Marie Sklodowska wil terug naar Polen.

Atoom niet ondeelbaar

Pierre Curie was al een gerespecteerd onderzoeker van elektrische en magnetische verschijnselen. Samen met zijn oudere broer, Jacques Curie (1856-1941), was hij de uitvinder/ontwikkelaar van meetapparatuur, met name de elektrometer, voor elektrische en magnetische verschijnselen op basis van het piëzo-elektrische effect. Bij dit effect gaat het om de elektrische spanning die ontstaat bij vervorming onder druk van bepaalde kristallen, bijvoorbeeld een kwarskristal. Maar ook het omgekeerde treedt op: elektrische spanning vervormt sommige kristallen; ook dat is piëzo-elektrische. Piëzo betekent druk in het Grieks. Piëzo-elektrische elementen vormen een belangrijke component in de elektronica van talrijke apparaten; denk daarbij aan druktoetsen, microfoons, luidsprekers en aan de afspreekop van een platenspeler of het knippen van de richtingaanwijzer van een auto, en nog veel meer.

Terug in Polen, wordt Maria Sklodowska tot haar frustratie als vrouw een positie aan de universiteit van Krakau geweigerd. Zij komt weer naar Parijs, huwt Pierre Curie en start haar promotieonderzoek. Bij dit onderzoek naar de ware aard van radioactieve straling is Pierre's elektrometer een essentieel instrument om radioactiviteit te meten. Madame Curie komt dan tot de enorm revolutionaire hypothese dat uraniumatomen zonder interactie van buitenaf aan verval onderhevig zijn en dat Becquerel's 'uraniumstralen' daarvan een uiting zijn. Het revolutionaire van die hypothese schuilt daarin dat een atoom - dat letterlijk in het Grieks ondeelbaar betekent - als allerkleinste deeltje van materie, toch uiteen zou blijken te vallen.

Tumorcellen

Voor dit onderzoek was uranium nodig dat beschikbaar komt vanuit uranium houdende gesteentes, delfstoffen zoals uraniet. Madame Curie stelde vast dat zich in dat gesteente nog radioactieve materiaal dan uranium moest bevinden. Zo vond zij het element thorium, maar zij bleek korte tijd later niet de eerste die dit element identificeerde, een Duitse onderzoeker was haar twee maanden voor.

In 1898 vinden Madame Curie en haar echtgenoot, die zich inmiddels bij haar onderzoek aangesloten heeft, nog twee andere radioactieve elementen die zij een naam meegeven: polonium, als verwijzing naar het verdrukte Polen en radium als verwijzing naar de intense straling die dit afgeeft.

Tussen de stroom wetenschappelijke artikelen die de Curie's publiceren waren er ook die verslag deden van blootstelling van kwaadaardige gezwellen aan radium, waardoor tumorcellen afsterven. Deze vondst leidde tot kankerbehandelcentra, 'radiuminstituten' in Parijs, Londen en Warschau.

Hulp oorlogsgewonden

Pierre Curie kwam in 1906 om bij een verkeersongeluk in Parijs. De universiteit van Parijs bood daarop Marie zijn leerstoel aan, die zij accepteerde. De Nobelprijs Scheikunde (1911) werd aan Maria Sklodowska-Curie toegekend voor de ontdekking van de elementen polonium en radium. In de Eerste Wereldoorlog ontwikkelde Madame Curie voor het Rode Kruis mobiele röntgenapparatuur - die bekend waren als 'petites Curies' - voor diagnostiek te velde van de enorme aantallen slachtoffers van de loopgravenoorlog. Toekenning van een derde Nobelprijs aan Madame Curie, die voor de geneeskunde, was alleszins terecht geweest zowel vanwege de ontdekking en de organisatie van de radiumkankertherapie als vanwege de humanitaire diagnostische hulp aan oorlogsgewonden. In 1934 overleed Madame Curie aan bloedarmoede, waarschijnlijk als gevolg van blootstelling aan radioactieve straling. Het jaar daarop werd de Nobelprijs Scheikunde (1935) toegekend aan de oudste dochter van het echtpaar Curie, Irène Joliot-Curie en aan haar man, Frédéric Joliot-Curie; beiden waren kernfysicus. De prijs werd hen toegekend 'voor hun synthese van nieuwe radioactieve elementen'. De tweede dochter van de Curie's, Eve, was gehuwd met de Amerikaanse diplomaat Henry Richardson Labouisse Jr. De Nobelprijs voor de Vrede (1965) werd toegekend aan Unicef en door Labouisse als Unicef-directeur in ontvangst genomen. #

Wat is precies een leesclub van de landelijke organisatie Senia? Zijn er regels? Wat biedt het je als leesclub? Op een zonnige vrijdag in september vertellen drie enthousiaste leden over de leesclub die vanaf het begin in de OBA op de 1e Oosterparkstraat en de afgelopen vijf jaar in de OBA op de Linnaeusstraat huist.

Met koffie, thee en Texelse chocolade schaapjes op tafel, heb ik een boeiend gesprek met Zwanet, Dory en Riemeke, drie dames van de leesclub en met Hettie van de OBA. Hettie is vanaf het begin, bijna twaalf jaar geleden, betrokken bij de oprichting en is de

contactpersoon vanuit de bibliotheek. Dory is de contactpersoon naar Senia. De leesclub komt eens per zes à zeven weken bij elkaar op maandagmiddag. Meestal wordt fictie gelezen; soms non-fictie. De groep is vrij constant, bestaat

Leesclub Senia in OBA

Serie over boekenclub (6)

Tekst: Lennie Haarsma | Fotografie: Frank Schoevaart

uit mannen én vrouwen en omvat acht mensen. Vier van hen zijn er vanaf de oprichting bij. De komende maanden staan de volgende boeken op de agenda: *Wees onzichtbaar* van Murat Isik, *Maan en zon* van Stefan Brijs, *Blindganger* van Michael Ondaatje, *Vaslav* van Arthur Japin, *Wederzijds* van Kees t Hart, *Een onberispelijke man* van Jane Gardam en de klassieker *Het hart is een eenzame jager* van Carson McCullers.

Senia is een landelijke organisatie voor lees-, en muziekluisterclubs. Zij adviseert met leeslijsten over te lezen boeken en verzorgt ook leeswijzers die behulpzaam zijn bij het bespreken van de boeken. Er zijn meer dan 1400 leesclubs uit het hele land aangesloten bij Senia. Men leest zowel fictie als non-fictie, Franse, Duitse en Engelse literatuur; er zijn leesgroepen geschied-

denis, filosofie en klassieken en muziekluistergroepen. Ook organiseert Senia landelijke bijeenkomsten en excursies.

Waarom zijn jullie lid geworden van deze leesclub en wat is de meerwaarde van Senia?
Zwanet: 'Ik heb eerst heel lang in een leesclub in Zuid gezeten. Er zijn twee redenen waarom ik lid ben van de leesclub: ik vind het heerlijk om te praten over een boek; in het wild kom je zoveel mensen niet tegen. Daarnaast lees ik hier boeken die ik zelf niet gauw zou kiezen'.
Riemeke: 'Dat zijn dezelfde redenen waarom ik er lid van ben'.
Hettie: 'Ik was eerst vooral de contactpersoon vanuit de OBA, maar voelde me steeds meer met de groep verbonden. Mij staan ook felle discussies voor de geest; er zitten echt persoonlijkheden in de groep. Ik weet van Senia dat ze je ook attent maken op leuke lezingen in den lande'.
Dory: 'Ik zou uit mezelf niet gauw voor

Oom Hein

Oost-thriller

Tekst: Melissa Plomp | Illustratie: Ruud Meijer

De ochtend gloort, die donderdag 21 juli 1854. Op de hoeve van groenteboer Prikwinkel, aan de Oetewalerweg, is al volop leven. Met een kar vol groente vertrekt hij met zijn knecht naar de markt, uitgezwaaid door zijn zwangere vrouw. Zijn drie kinderen slapen nog. In het schemer sluipt een figuur naar de de hoeve. Hij lijkt de weg te kennen. Hij glipt naar binnen. Stilletjes probeert hij het bureau van Prikwinkel open te breken. In de buitenkeuken is de meid druk in de weer. In de binnenkeuken roert vrouw Prikwinkel in een pan pap. Plots hoort ze iets. Zijn haar stiefkinderen al wakker? Jammer, ze had zo graag nog even rust gehad. Ze strekt haar rug. Haar buik bolt al aardig op onder haar schort. Dan hoort ze het weer. Het komt uit de nette kamer. Daar mogen de kinderen niet komen! Met haar handen in haar zij stapt ze boos de kamer binnen. Ze ziet maar weinig in het schemerdonker. Dan herkent ze hem. 'Heinrich?' De man verstart. Voor hem staat zijn grote liefde.

Ze werkten allebei op de hoeve, hij als knecht, zij als dienstbode. Steeds weer vroeg hij haar ten huwelijk. Telkens wees ze hem af. Maar toen de baas, Prikwinkel, haar het hof begon te maken, had ze maar al te snel toegehapt. Heinrich vertrok vol wrok. Bij het afscheid trok hij haar naar zich toe en fluisterde: 'Wacht maar, jij hebt me versmaad, maar op een dag zal ik het je betaald zetten.' Geschrokken deinsde ze achteruit, opgelucht dat ze

van hem af was. En nu, anderhalf jaar later, staat hij plots weer voor haar. Ze wijst naar het bureau. 'Hein, je was toch niet...' Voordat ze haar zin af kan maken zwaait hij met zijn bijl. Met een zucht zakt ze in elkaar en blijft liggen in een uitvloeiende plas bloed. Zijn bijl in de aanslag, loopt hij naar de binnenkeuken. De tussendeur gaat open en de meid kijkt rond waar al het lawaai vandaan komt. 'Mevrouw?' Het bloed spat door de keuken. Niet lang daarna, terwijl het steeds lichter wordt, vlucht Heinrich de Watergraafsmeer uit. In zijn zak heeft hij een grote som geld. De bebloede

bijl blijft achter.

Uren later arriveert een bezoeker. 'Hallo? Volluk?' Hij stapt de gang in, ziet de bijl. In de keuken treft hij een bloedbad aan. De meid ligt er voor dood bij. Verderop ligt vrouw Prikwinkel met een gapende wond in haar hoofd. Al snel staat er een hele menigte voor de hoeve. Veldwachters houden de nieuwsgierigen op afstand. Ook in 1854 is er al ramptoerisme. De meid en vrouw Prikwinkel worden met spoed afgevoerd naar het Binnen-Gasthuis. Een paar buurvrouwen dringen naar

voren. 'En de kinderen?' roepen ze tegen de veldwachters. Beschaamd laten de veldwachters de vrouwen naar binnen gaan om de kinderen uit bed te halen en aan te kleden. Aan kinderen hebben ze niet gedacht. Dan klinkt achter uit de hoeve een ijselijk gegil. De veldwachters hollen naar de slaapkamer. In de bedstee liggen de drie kleintjes, zwaargewond.

In het Binnen-Gasthuis zit boer Prikwinkel. Twee van zijn kinderen zijn dood, zijn 4 jaar oude dochtertje zwaargewond. De meid is niet aanspreekbaar. Zijn vrouw vecht voor haar leven. Plots stapt er een dokter op hem af. Zijn dochtertje is bij gekomen. De veldwachter rent achter hem aan. Het kind ligt bleek in haar bedje, haar hoofdje dik in het verband. Ze begint te jammeren: 'Och, laat oom Hein toch niet weerkomen, anders slaat hij mij nog eens dood!' Prikwinkel draait zich ontzet om naar de veldwachter. 'Ik weet wie de dader is!' #

Alleen het dochtertje van Prikwinkel en de meid overleefden het bloedbad aan de Oetewalerweg. Op de plek van de hoeve werd later de gasfabriek gebouwd en staat tegenwoordig de wijk Oostpoort. Johann Heinrich Kämper, 22 jaar, uit Hannover, werkte in de

een leesclub hebben gekozen, maar werd overgehaald door mijn buurman. Deze leesclub is in 2008 opgezet onder het motto ‘ANBO gaat literair’ in samenwerking met de OBA. Na een paar jaar zijn we overgegaan naar Senia omdat ANBO gereorganiseerd werd. Senia is een goed lopende vrijwilligersorganisatie met een kleine staf en ongeveer 10.000 deelnemers. Als je met een eigen initiatief komt, is dat altijd welkom. Zo zijn er nu ook leesgroepen voor slechthorenden en slechtzienden tot stand gekomen. In de loop van de tijd zijn er van onze leesclub een paar mensen om duidelijke redenen afgevallen. Heel sneu is dat één van ons slechtziend werd en een ander kon niet meer komen doordat de tramhalte van lijn 3 bij de Amsteldijk is opgeheven. Dat mag je ook in je verhaal opnemen! En er is één lid overleden’.

Hoe komt de keuze voor het boek tot stand?
 ‘We stellen in april een longlist van te lezen boeken op; daar komen zo’n twintig boeken op te staan. De leeslijst van Senia inspireert ons. Ieder brengt titels van boeken en auteurs in en motiveert zijn of haar keuze. Uiteindelijk bestaat de definitieve lijst uit zeven boeken. Het is opvallend dat we dit najaar zes boeken uit de leeslijst van Senia hebben gekozen’.

Hoe komen jullie aan de boeken en wat biedt de OBA jullie?
 ‘In het begin kon Hettie de boeken via de OBA uitlenen, maar dat is door alle reserveringen op een boek tegenwoordig niet meer mogelijk. Meestal worden de boeken aangeschaft of leent men ze van bekenden. Het is bijzonder

De groep van acht mannen en vrouwen komt bijeen in de OBA

prettig dat we al twaalf jaar in de bieb welkom zijn’.

Hoe bespreken jullie boeken en is er ruimte voor de link naar jullie persoonlijke leven?
 ‘Van Senia ontvangen we de leeswijzer bij het betreffende boek. Dat bestaat uit de synopsis van het boek, een beschrijving van de hoofdfiguren, verwijzingen naar artikelen en waardevolle discussie-vragen. De gespreksleiding wisselt; de meeste mensen leiden af en toe een bijeenkomst, maar je hoeft dat niet te doen’.

Waarderen mannen de boeken anders dan vrouwen?

Dory: ‘Ik heb van de mannen geleerd meer de natuur te beschrijven in plaats van enkel een sfeer neer te zetten. Vaak zijn ze ook feitelijker in hun mening’.
 Zwanet: ‘Er is alle ruimte om persoonlijk te zijn; ik vind het fijn om te delen wat me raakt in een boek. Het gebeurt ook dat we botsen over bijvoorbeeld godsdienst of politiek’.
 Dory: ‘Ieder heeft zo z’n specifieke invalshoek en we hebben respect voor hoe ieder erbij zit. Niemand hoeft zich in te houden. Een paar mensen leest nauwelijks fictie en dan is een roman iets anders. Het scherpt ons. We zeggen soms tegen elkaar dat we er niet in moeten trappen als een boek een

enorme hype is. Dat is lang niet altijd een garantie voor kwaliteit. Daar gaan we dan niet in mee’.
 Hettie: ‘Ik vind dat er kritische, ontwikkelde lezers in de groep zitten die vaak een uitgesproken mening hebben. Een voorbeeld waarbij het hard tegen hard ging, was *het Hout* van Jeroen Brouwers. Hoe de kerk werd neergezet; daar werd heel verschillend over gedacht’.

Welk boek heeft de meeste indruk gemaakt?
 Riemeke: ‘We hebben veel van Julian Barnes gelezen; daar kan vrijwel de hele leesgroep zich in vinden. En Kijkers van Mo Yan, omdat het zo’n totaal andere wereld is’.
 Dory beaamt dat. ‘Ik heb niet echt één uitschieter. Steeds nieuwe personages leren kennen, in hun leven meekijken, dat boeit me. *De acht bergen* van Paolo Cognetti werd ook door de hele leesgroep gewaardeerd’.
 Zwanet: ‘*De Idiot* van Fjodor Dostojevski. In negatieve zin dan, want ik vind het een vreselijk boek. Ik kon me er zo slecht in verplaatsen en ik was echt verwonderd dat het zo verschillend werd beoordeeld. Terwijl het ook gebeurt dat ik mijn mening over een boek door de bespreking bijstel’.
 Terwijl de dames *Heilige Rita* van Tommy Wieringa een terechte hype vinden, waarvoor een leesgroep naar Twente is gegaan en het restaurant heeft bezocht, zal *Grand -hotel Europa* van Ilja Leonard Pfeijffer er in deze leesclub niet inkomen! #

Senia: Voor zes leeswijzers bedraagt het abonnement €38,- per jaar. Voor meer informatie www.senia.nl

Poëzie

Haarlemmermeerpolder. De avond voor de moord zei hij dat hij geld ‘moest ontvangen’ in de Watergraafsmeer en vertrok. Na de moord wist hij zich twee dagen verborgen te houden bij het Nieuwe Diep. Hij werd inmiddels al door heel Nederland gezocht. Toch kon hij als ‘Frans de Haas’, zonder problemen een nieuwe outfit aanschaffen en in Den Helder op een Engelse stoomboot stappen. Zijn plan was om naar Amerika te vluchten. Dankzij intensief contact via een nieuw medium, de telegraaf, werd hij op 27 juli in Londen opgepakt en aan Nederland uitgeleverd. Hij toonde weinig emotie en ontkende dat zijn daad een crime passionel was. Heinrich werd op 21 november 1854 opgehangen. Het was de laatste keer dat de doodstraf werd uitgevoerd in Amsterdam. Bronnen: Algemeen Handelsblad, De Tijd, Hoornsche courant, Rotterdamsche courant. Vanaf nu in elke Dwars een ‘waargebeurde thriller’, waarbij ik me zo veel mogelijk baseer op de feiten zoals ze des tijds in de kranten verschenen.

Gedicht en foto: Méland Langeveld

Palette de couleurs
 Acaciarood, koraalgeel, de lucht korenbloemblauw, uitgestrekt het veld waar ik mijn eerste stapjes deed hand in hand met moeder
 aan de rand van deze gloed zie ik d'r ineens staan: ‘knoop je jas goed dicht,’ roept ze naar me
 niet langer in leven, of komt ze daar over het pad toch aan? schuifelend achter haar rollator, het regenmutsje strak ombonden
 het is de oude buurvrouw ik zwaai, haar blik is niet naar mij enkel het kleurenpalet en ik zijn hier de overgeblevenen.

Poppentheater Koos Kneus
Elke zondag en woensdag
Poppenkast op het Iepenplein, reserveren en meer informatie www.kooskneus.nl. Vrolijke voorstellingen met schminken en verkleedkleden, drankje en koek, ook voor verjaardagsfeestjes.

Bij Koos Kneus

Programma op zondagen 3 en 10 nov, 8, 15, 22 en 29 dec:
10.30: Krokodil Koen bijt graag in je schoen! (2-4 jr)
12.00: Olifantje Ollielollie wil patat! (2-4 jr)
14.00: Arabarabiereboer in het Hokus Pokus-bos! (4-8 jr)
Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Programma op woensdagen 6 en 13 nov, 11 en 18 dec:
14.00: Pas op, piraten! (4-8 jr)
Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Speciaal Sinterklaasprogramma op zondagen 17 en 24 nov, 1 dec
10.30: Zie ginds komt de Stoomboot! (2-4 jr)
12.00: De verdwenen schatkist van Sinterklaas (2-4 jr)
14.00: Sint en Piet naar de haaien! (4-8 jr)
Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Speciaal Sinterklaasprogramma op woensdagen 20 en 27 nov, 4 dec:
14.00: Sint en Piet naar de haaien! (4-8 jr)
Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Meer info: www.kooskneus.nl

Nederlands Marionetten-theater
za 2 en zo 3 nov 14.30:
De heks en de sinaasappelprins (4-12 jr)
za 9 en zo 10 nov 14.30:
Aladdin en de wonderlamp (4-12 jr)
za 16 nov 14.30:
De gelaarsde kat (4-12 jr)
za 23 en zo 24 nov 14.30:
Ariadne en Pegasus (4-12 jr)
za 30 nov en zo 1 dec 14.30:
Stiekem naar Groenland (4-12 jr)
ma 7 dec 14.30:
Rosa en de draak (4-10 jr)
za 14 en zo 15 dec 14.30:
Repelsteeltje (4-10 jr)
Meer info: www.nederlandsmarionettentheater.nl

Plein Theater
do 7 nov 17.00:
Vrije Vloer: Talk#1
Over Vrije Vloer en meer
do 7 nov 19.30:
Vrije Vloer: Binnenste buiten
do 7 nov 21.00:
Vrije Vloer: No-man's-Land
vr 8 nov 19.30:
Vrije Vloer: Mind Your Steps & The Artist Is Resident
za 9 nov 20.00:
Vrije Vloer: Theatrale ontmoetingen
zo 10 nov 13.30:
Vrije Vloer: Talk#2
Fair Practices
zo 10 nov 14.30:
Vrije Vloer: Oosterpark
zo 10 nov 15.00:
Vrije Vloer: Nieuwe Noten Amster-

dam #3
wo 13 nov 11.00:
Vrije Vloer: Waai van Soil (1,5+)
do 14 nov 21.00:
Vrije Vloer: Human Encounters #5
vr 15 nov 19.00:
Vrije Vloer: Theatrale ontmoetingen
vr 15 nov 21.45:

No-man's land

Vrije Vloer: Oosterpark
za 16 nov 19.30:
Vrije Vloer: No-man's-Land
za 16 nov 21.00:
Vrije Vloer: Binnenste buiten
do 21 nov 20.00:
Tot God (gastprogrammering)
zo 8 dec 15.00:
Nieuwe Noten Amsterdam #4
zo 8 dec 15.00:
Klank – Dadodans | Gaia Gonnelli (2+)
vr 13 dec 20.30:
Club Catharsis – tg Echo ism de Veenfabriek
Zie verder: www.plein-theater.nl

The Pink Project bij What a Wonderful World

Badhuis theater
vr 1 nov 20.15, za 2 nov 20.15 en zo 3 nov 15.30:
The Good Soldier Svejk by Badhuisinternational
Zie verder www.badhuis theater.nl

Tapas Theater
2, 3, 7, 8, 9 en 10 nov:
Maestro Mikel – 'Einzal Gangster' (spoken word)
2 en 3 nov:
Ellen – 'Geleefd' (muziektheater)
2, 3, 7, 8, 9, 10, 14, 15 en 16 nov:
Tim – 'De Familie van Tim' (cabaret)
14, 15, 16, 21, 23 en 24 nov:
Matias – 'Van Buenos Aires naar Amsterdam' (tango)
14, 15, 16, 21, 23, 24, 28, 29, 30 nov en 1 dec:
Sophie – 'Hour of the Wolf' (mu-

ziek, melancholie)
21, 23, 24, 28, 29, 30 nov en 1 dec:
Wieneke – 'Vanavond of vannacht' (muziektheater, nostalgie)
28, 29, 30 nov en 1 dec:
Suus – 'Alles is liefde' (muziek, hartverwarmend)
Zie voor dec en verdere info: www.tapastheater.nl

Jungle Amsterdam
Wekelijks:
elke ma 19.30 – 21.30:
5Rhythms dansworkshop
Info en aanmelding: jaikwildansen@gmail.com
elke wo 09.00 – 11.00:
Vrouwenochtend, o.a. cursussen
elk wo 14.00 – 16.00:
Ruil je tegels voor plantjes
Bij buurtmoestuin Oost Indisch Groen (hoek Insulindeweg / Kramatweg)
elke vr 10.00 – 12.00:
Infopunt duurzaamheid
elke vr 20.00 – 01.00:
Nataraj barefoot party

sentaties
di 3 dec 14.30 – 18.00:
Jungle Filmmiddag
do 12 dec 20.00:
Talkshow Dwars door Oost in de Jungle
Zie verder www.jungle.amsterdam

Tropenmuseum
---TENTOONSTELLINGEN---
t/m 12 jan 2020:
Verlangen naar Mekka
t/m 30 nov 2019 op wo, vr en za 10.00 – 18.00:
Pop-up Museum: Mijn Ritueel
Locatie: 1e van Swindenstraat 469 (toegang gratis)
t/m 23 aug 2020:
What a Genderful World
t/m 1 mrt 2023:
Sabi Suriname
altijd te zien:
* Heden van het slavernijverleden
* Een gebouw vol verhalen
* Things That Matter
* Indonesië
* Nieuw-Guinea
* Zuidoost-Azië
Meer info: www.tropenmuseum.nl

Q-Factory
vr 1 nov 20.30:
Logan Mize
za 2 nov 20.30:
Randy Hansen – 50 years Jimi Hendrix at Woodstock
za 2 nov 20.30:
Wild Romance – Vinyl Release Party (Rock)
zo 3 nov 20.30:
Doyle Bramhall II
ma 4 nov 20.00:
Kenny Wayne Shepherd band
ma 4 nov 20.00:
Melkweg at Q-Factory: Goodbye June
di 5 nov 20.00:
Countdown Café: Wouter Planteijdt's Bullhorn – 3000 Pieces – Camilla Blue
wo 6 nov 20.00:
Pubquiz
wo 6 nov 20.30:
Sheila E.
do 7 nov 19.30:
The Parlotones
do 7 nov 20.30:
New Purple Celebration: The Music of Prince (Tribute)
vr 8 nov 20.00:
Melkweg at Q-Factory: James Barker Band
vr 8 nov 20.30:
Asian Dub Foundation Plays 'La Haine'
za 9 nov 18.00 – 01.00:
Amsterdam PL Hiphop festival 2019
zo 10 nov 19.30:
Friendly Fires
zo 10 nov 20.00:
Julian Velard
di 12 nov 20.00:
Countdown Café: The Motions
wo 13 nov 20.00:
FaQ Popquiz
do 14 nov 20.00:
Folk Road Show
vr 15 nov 21.00:
Feuerengel – A tribute to Rammstein
za 16 nov 20.30:
Electric Six
zo 17 nov 20.00:
Laurence Jones Band (buesrock)
di 19 nov 20.00:
Countdown Café: The Arthurs
wo 20 nov 19.30:
Melkweg at Q-Factory: FIEH
wo 20 nov 20.00:
Pubquiz
do 21 nov 20.30:
Manudigital
za 23 nov 20.30:
Ben Poole (blues/rock)
za 23 nov 20.30:

Adressen

- Poppentheater Koos Kneus**
Iepenplein 40 hoek
Reserveren: 020-6928532
- Badhuis theater**
Boerhaaveplein 28
badhuis theater@gmail.com
- Tapas theater**
Andreas Bonstraat 40 H
020-7759425
- Plein Theater**
Sajetplein 29
020-6654568.
- Tropenmuseum**
Linnaeusstraat 2
020 5688200
- Q-Factory**
Atlantisplein 1
- Jungle Amsterdam**
Tweede van Swindenstraat 26
020-7373326,
- Grand Cafe Genieten**
Oranje-Vrijstaatplein 2
020-2535554
- Nederlands Marionetten-theater in het Zoldertheater**
3e Oosterparkstraat 144/3
Reserveren: 06-48892210
- House of Watt (de Mammies)**
James Wattstraat 73
Reserveren: 020-6201513

Ten Years After (bluesrock)
zo 24 nov 20.00:
Ina Forsman (blues/pop)
di 26 nov 20.00:
Countdown Café: Kayak – Bökkers – Ruben Hoeke Band
di 26 nov 19.30:
Jinjer (metalcore) + The Agonist
wo 27 nov 20.00:
Gué Pequeno

Ten Years After

do 28 nov 20.30:
Chali 2na & Krafty Kuts
vr 29 nov 20.30:
Amistat (indie)
vr 29 nov 20.30:
Club Achtung
za 30 nov 20.00 – 04.00:
Luminosity VII Amsterdam (trance)
Voor december en meer info: www.q-factory-amsterdam.nl

Grand Café Genieten
elke 2e zondagmiddag van de maand 14.30:
Café Chantant

Kijk voor onder andere meer agenda-informatie op www.oost-online.nl

Meer-kunst viert feest

Tekst: Anna ten Bruggencate | Foto's en beeldmateriaal: Meer-kunst, Elly Bolijn, Diny Boot, Herman Deen

Een enthousiaste groep creatieve mensen uit de Watergraafsmeer organiseerde in 1984 een expositie met als doel een inzameling voor kinderen in Polen. Het doorslaande succes van de schilderijtentoonstelling resulteerde in de oprichting van kunstenaarsvereniging Meer-kunst. Hun 35-jarig jubileum wordt nu uitgebreid gevierd op 8, 9 en 10 november in de Oosterkerk.

Diny Boot - 'Draai' Albast

Herman Deen - 'Portret fantasie' Klei/acryl 28x12x16 cm

Een aantal Watergraafsmeeders besloot in de jaren tachtig van de vorige eeuw een inzameling te organiseren voor Poolse kinderen. Aanleiding was de nijpende situatie in Polen. Onderdeel van het festival was een schilderijtentoonstelling. Dat werd een enorm succes. Zo groot dat de organisatoren besloten een kunstenaarsvereniging op te richten. Het idee was om de bewoners van de Watergraafsmeer kennis te laten maken met kunst en hun makers. Zowel professionele als amateurkunstenaars sloten zich aan bij Meer-kunst. Hoewel dus eerst gericht op kunst en kunstenaars in de Watergraafsmeer, komen de leden inmiddels uit heel Amsterdam en Diemen.

Stimuleren

Alle disciplines zijn binnen de vereniging vertegenwoordigd zoals schilders, keramisten, beeldhouwers, fotografen, edelsmeden. Voor dit artikel verzamelde Dwars de reacties van drie van de 29 leden van Meer-kunst: Herman Deen, Elly Bolijn en Diny Boot. Hieruit komt naar voren wat de leden van Meer-kunst verbindt: elkaar ontmoeten, inspireren en stimuleren, over kunst praten en samen exposeren. Regelmatig gaan de leden van Meer-kunst op excursie naar een museum of tentoonstelling. Door de gesprekken en discussies die vervolgens ontstaan, leren de leden elkaar en elkaars werk op een andere manier kennen. Tweemaal per jaar organiseert Meer-kunst een expositie op wisselende locaties. Daar is vaak een thema aan verbonden; het werken met een thema stimuleert kunstenaars om buiten hun vertrouwde techniek of denkwijze te experimenteren. 'Vorig jaar was het thema voor onze expositie DIERKENS en zijn wij met een paar leden onder begeleiding van een docent in Artis gaan aquarelleren. Dit had ik in jaren niet meer gedaan maar hierna ben ik nog vaak teruggegaan met mijn aquareldoosje. Zeer stimulerend dus,' zegt Herman Deen.

Vreemde portretten

Herman Deen koos pas op 49-jarige leeftijd voor een kunstopleiding. Hij is een veelzijdig kunstenaar, maakt figuratief zowel als abstract werk of een combinatie daarvan. Deen schildert, tekent en maakt sinds kort beelden. 'Over het algemeen exposeer ik bij Meer-kunst met schilderijen maar ik ben op dit moment met een paar beelden bezig van vreemde portretten. Ik hoop dat ze voor de expositie in november klaar zijn zodat Meer-kunst de primeur heeft.'

Herman Deen: 'Ik koos bewust voor Meer-Kunst omdat het een hele actieve vereniging is met gemotiveerde leden'

Verrast

Elly Bolijn is naast haar werk als psychotherapeut actief als beeldend kunstenaar. Een terugkerend thema in haar schilderijen is het (verlangen naar) menselijk contact. Vijf jaar geleden werd ze lid van Meer-kunst omdat ze de behoefte had haar werk te laten zien. Zij meent dat kunstenaars allemaal verschillende persoonlijkheden hebben. 'Dat lijkt wel eigen aan het vak, er bestaat geen doorsnee kunstenaar.' Daarom ervaart Elly het als een uitdaging om toch tot een eensgezinde expositie te komen. Het met elkaar

Elly Bolijn - 'De danseres' Olieverf op papier 100x70 cm

exposeren ziet ze als een meerwaarde: 'We trekken met elkaar veel meer en divers publiek, maar ik word ook steeds weer verrast door wat een ieder uit de groep voor nieuws maakt.'

Elly Bolijn: 'Het delen van werk met mede creatieve kunstenaars, elkaar inspireren, feedback geven alsook de mogelijkheid het werk te verkopen: dat is wat ik zoek en vind in Meer-Kunst.'

Meer dan beelden

Diny Boot is beeldhouwster. Net als Elly Bolijn is zij autodidact. Ze werkt met verschillende soorten steen: albast, serpentin, marmer en ze maakt ook bronzen beelden. Door het beeldhouwen is ze gaan fotograferen. 'Door het maken van foto's van mijn werk merkte ik dat ik op zoek was hoe je een beeld het best kan fotograferen. Inmiddels fotografeer ik veel meer dan alleen mijn beelden,' vertelt Boot. 'Tegenwoordig denk ik bij het zien van interessante objecten: dit is mooi om te fotograferen en te beeldhouwen.' #

Diny Boot: 'Wat ik zoek bij Meer-kunst daar kan ik kort over zijn: inspiratie. Inspiratie ontstaat uit de gesprekken die we met elkaar hebben, het zien van de werken van de medeleden.'

Op de website van Meer-kunst hebben alle leden een eigen pagina en kunnen nieuwe kunstenaars zich aanmelden: www.meerkunst.nl

Programma in de Oosterkerk op 8, 9 en 10 november:

8 november - 17:30 uur: opening voorzitter Dorien Mos; speech Manuela Klerkx 'Kunst als ontroerend goed'. Muziek door vrouwenkoor 'Blond Brutal'.

9 november - 14:00 uur: lezing Joke Hermesen 'Kunst = geen linkse hobby'

10 november - 14:00 uur: lezing Sam Drukker "Ons Brein kijkt te veel mee". Sam Drukker spreekt n.a.v. zijn eigen werk over figuratie, abstractie en kijken.

Mannendingen en vrouwendingen en alles er tussen in

Tekst: Melissa Plomp | Fotografie: Mario Patiño Sanchez / JeongMee Yoon

‘Wij hebben ook gendervrije toiletten’ meldt een bordje aan het begin van de nieuwe tentoonstelling *What a Genderful World* in het Tropenmuseum, over gender en geslacht. Hoezo is Nederland modern en ruimdenkend over genders? Wie had er gedacht dat India, al ver voor Nederland een derde genderoptie in het paspoort had staan? En dat in sommige delen van Mexico een derde gender, de muxe, heel normaal is in het straatbeeld?

Aan het begin van de tentoonstelling hangen twee enorme boksballen. Een groep tienermeiden met hoofddoek op en bokshandschoenen aan staat er gie-rend tegen te meppen. ‘Waarom hangen er hier boksballen?’ vraagt er eentje zich af. Soms is het moeilijk om je mond te houden. Ik wijs naar de boksballen, een enorme aubergine en een taco. ‘Tieners zouden toch moeten weten waar die voor staan in emoji-taal? Piemels en vagina’s?’ ‘Ieuw!’ gillend trekken ze de bokshandschoenen uit en gaan er vandoor. De rust keert even weer op de expositie.

Confronterend

Kleine objecten en foto’s in vitrine’s blijken pareltjes van kennis. Zo leer je dat kammetjes, make-up en parfum op sommige plaatsen meer een mannending waren. Terwijl in landen als Noorwegen, Zweden, Israël, Noord Korea en Eritrea ook meisjes in dienst moesten bij het leger. In West Afrika hield een koning er vroeger zelfs een leger van Dahomey Amazones op na. Geen paardenmeisjes, maar gevaarlijke elite troepen. De geslachtsdelen kunnen niet ontbreken op een tentoonstelling over gender

en geslacht. Overal zie je piemels. Hoe groter, hoe beter. Kinderen rennen op een enorm vruchtbaarheidsbeeld af. ‘Oo nee, jakkas, kijk wat een enorme je-weet-wel!’ Ze wijzen naar de fallus van een kleine meter. Een moeder kijkt beschaamd om zich heen. ‘Ssst!’ Zo snel mogelijk loodst zij hen naar de zaal met de boksballen. Veel minder confronterend...

Naar vagina’s moet je beter zoeken tussen de objecten. Daaruit blijkt maar weer dat sommige dingen van alle tijden én plaatsen zijn: piemels zijn stoer, vagina’s zijn taboe. Jongetjes worden op Iraanse baby-foto’s in hun volle glorie getoond. Hoera, er zit een piemel aan! Meisjes dragen kleertjes en zijn voor de foto voorzien van mascara en lippenstift. Op foto’s uit Iran van rond 1900 is te zien dat de mannen er graag gladgeschoren en genderneutraal uitzagen. De vrouwen daarentegen waren voorzien van dikke, borstelige wenkbrauwen. Lichaamshaar was voor vrouwen een schoonheidsideaal. Het kan verkeren.

Bad vol borsten

De tentoonstelling laat zien waardoor gender en geslacht worden bepaald:

Lukas Avendaño (links) is een muxe, een man die vrouwelijke rollen op zich neemt

kleding, kleur, speelgoed, rituelen, gedrag en zelfs taal. Wist je dat mannen en vrouwen in de Ierse gebarentaal een verschillend woord-gebaar gebruiken voor Pasen? En dat er veel minder bekend is over overgangsrutuelen voor vrouwen dan voor mannen, omdat die ontoegankelijk waren voor de meestal mannelijke wetenschappers? Dat er in Pakistan een tekenfilmserie bestaat over een ongesluerde juf, die als superheldin in burka het vrouwenonderwijs redt? En dat bij sommige culturen de macht bij de vrouw ligt?

Afgezien van het bekijken van de vele prachtige kunst- en gebruiksvoorwerpen, valt er ook veel te doen voor de

bezoeker. Maak een fotoshoot van je stoerste vrouwelijke of meest sexy mannelijke poses, kijk liggend op zitzakken naar een luchtbioscoop, borduur een ‘genderful’ symbool, of duik in een bad vol borsten om die ideale Instagram-foto te maken.

What a Genderful World is een tentoonstelling om je te laten verbazen, te lachen en veel van te leren. En misschien ook wel om je jezelf de vraag te laten stellen wie en wat je zelf nou precies bent. De tentoonstelling is nog te zien tot en met 23 augustus 2020. #

Tropenmuseum, dinsdag t/m zondag 10.00 uur - 17.00 uur.

Vrije Vloer: een Meemaakpodium

Een Meemaakpodium is eindeloos gevarieerd, grensoverschrijdend en in geen hokje te vangen. Tijdens het eerste Vrije Vloer Festival in Plein Theater presenteren vier makers die internationale ervaring hebben met het maken van podiumkunsten met non-professionals, het eindresultaat van een half jaar werken.

Iedere maker beschikt over andere vak technieken en werkervaringen. Zij kunnen vanuit maatschappelijke of persoonlijke thema’s mensen laten excelleren op een podium. Ze weten zelf hoe het is om buitenstaander te zijn, een minderheid te vertegenwoordigen en wat het kost om authentiek te blijven opereren. In workshops/trajecten hebben ze gewerkt met ‘gewone mensen’ die *bijzonder* zijn in hun drang kunst te willen maken. Deze groep noemen wij de ‘Meemakers’.

Meemakers durven hartstochtelijk voor het voetlicht te staan

De Meemakers zijn geen beroepsmatige kunstenaars maar durven wel hartstochtelijk voor het voetlicht te staan. De interactie tussen makers en Meemakers is mooi en kwetsbaar omdat het persoonlijke en artis-

tieke aspecten op een natuurlijke manier in elkaar doet overvloeien.

In de visie van het Plein Theater is goede kunst niet afhankelijk van de beroepsmatige status van de maker. In dat opzicht is er geen onderscheid tussen de makers en de Meemakers. Tijdens het festival lopen de Meemakers dan ook organisch tussen de professionele muzikanten van de **Nieuwe Noten Amsterdam** (programmeurs Fie Schouten en Aspasia Nasopoulou) en de dans-profs van Shailesh Bahoran en Vincent Verburg. Onderdeel van het festival zijn TALKS, gesprekken met publiek, makers en Meemakers geleid door **Mireille Bruin** van het online tv programma **SMMM**.

De makers zijn: Edit Kaldor (theater), Gita Hacham (schrijven), Vincent Verburg (dans) en Dayna Martinez Morales (Artist in Residence). Ook doen Waai (Soil Muziektheater), Hardcover L. en Human Encounters mee. En is er de opening van de expositie Sexual Identity.

Voor meer info: www.plein-theater.nl

Een fietser in je slaapkamer

Tekst: Anneke Hesp | Fotografie: Janneke Aronson

Jan en Ank zijn beiden al jaren gastadres bij Vrienden op de fiets. De organisatie is niet alleen voor fietsers, maar ook voor wandelaars. Het particuliere initiatief van 35 jaar geleden is uitgegroeid tot een stichting zonder winstoogmerk met bijna zesduizend gastadressen. Ze zijn er ook hier in de buurt.

De Zuiderzeeroute voor fietsers en wandelaars loopt langs Amsterdam-Oost

Ank fietst veel alleen. Tochten naar Polen toen het IJzeren Gordijn eenmaal weg was. Maar ook in Nederland. 'Ik heb een heel klein tentje. Dat ziet niemand als je wacht met opzetten tot het donker wordt. Of dan vraag ik bij een boer of ik in de buurt mag staan.' Toen Vrienden op de Fiets 35 jaar geleden begon, was ze er meteen bij. Ze laat me het eerste boekje zien. Het is een simpele lijst met bijna tweehonderd adressen. Acht daarvan in het buitenland, negen in Amsterdam, alles bij elkaar 180 adressen. Tegenwoordig is er een full colour boekwerk met kaarten en tips. In Amsterdam kun je bij vijftig adressen terecht, in het buitenland bij meer dan 1200.

Jan fietste ook veel in het buitenland. 'In Frankrijk kwam ik bijvoorbeeld gites d'etape tegen. Eenvoudig onderdak en betaalbaar als je meerdere dagen onderweg bent. Heel prettig. Toen ik een keer wat las over 'Vrienden op de

fiets', vond ik dat sympathiek en werd meteen donateur.'

Hoe gastvrij zijn Ank en Jan?

Jan woont aardig ruim en toen hij tien jaar geleden niet zoveel meer werkte besloot hij gastadres te worden. Jan: 'De eerste nacht kreeg ik drie vrolijke zussen uit Haarlem op bezoek. Ze hadden in Waterland gefietst en de volgende dag zouden ze weer terug fietsen. Het was een lollige start.

Ik heb veel Nederlandse wandelaars en fietsers gehad die bijvoorbeeld de Zuiderzeeroute deden. Maar ook Amerikanen, Canadezen, Fransen, Belgen, Duitsers.

De laatste keer was officieel vorig jaar. Ik zag meteen dat het een dure fiets was, een Koga met een rohloffnaaf. Dan heb je geen derailleurs meer nodig. Dus we raken aan de praat als fietsliefhebbers. Ze had een heel verhaal, problemen op haar werk, ontslagen. Het was

eigenlijk voor mij een mooie afsluiting. Maar ja, in februari belde ze weer. Toen heb ik gezegd: kom dan maar logeren. Maar dat was echt de laatste. Ik ben op een leeftijd dat je wat meer vrijheid wilt, dat je niet vroeg in de ochtend voor dat ontbijt moet zorgen en bedden verschonen. De tijd wordt kostbaar.'

Ank heeft een kamer ter beschikking met een stapelbed voor drie personen. 'Vaak zijn het vrouwen of mannen alleen. Maar ik krijg ook wel ouders die met een kind fietsen. Dus ik heb spelletjes en sprookjesboeken klaarliggen in die kamer. Ze kunnen wat zitten en thee zetten.' Deze zomer heeft Ank veel 'nee' verkocht aan de telefoon, omdat ze begonnen is aan een opruimcampagne in haar huis.

Is het niet ongemakkelijk wildvreemde mensen in je huis?

Ank vertrouwt op haar intuïtie. 'Een keer vertrouwde ik het niet helemaal. Maar ja, toen had ik een waakhond die met zijn kop bij die man ging zitten bedelen bij het ontbijt. Dan gebeurt er verder niet zoveel.'

Jan knikt. 'Kijk, je moet er wel de

'De burendenken dat je er rijk van wordt'

persoon voor zijn en er zin in hebben. En de ruimte, zodat iedereen zijn eigen gang kan gaan. Voor het geld hoeft je het niet te doen, maar ik ben er ook niet vies van. Laatst is de vergoeding verhoogd naar € 22,50. Een vriend van mij is nog gaan protesteren. Dat het te veel is voor mensen met een klein inkomen. Ik begrijp die kant ook wel, maar je hebt er veel werk aan; moet er zijn om die mensen te ontvangen, je bent in de weer met die kamer en dat bed en voor een ontbijt zorgen. Ik vind het dan wel redelijk. Het geld stopte ik altijd in een potje en daar ging ik dan zelf van op vakantie. En ja, dan besteedde ik dat geld weer elders aan Vrienden op de fiets. Kringloopeconomie dus eigenlijk.'

Doet Ank het om het geld?

Ank lacht wat. 'Ja, de burendenken dat je er rijk van wordt. Maar dat valt nogal tegen. Je wilt die mensen in de ochtend toch niet laten gaan op een boterham. Ik maak van het ontbijt een feest. Dan haal ik het porselein en het kristal uit de kast, dat vind ik leuk. Ik doe het echt voor de gezelligheid. Al moet je dat niet overdrijven. Als ze de hele dag gewandeld of gefietst hebben, willen ze ook hun rust en hun privacy natuurlijk.' Er zit ook nog een andere kant aan. 'Dat patroon van – waar kom je vandaan, waar ga je naar toe – op den duur heb je dat soort gesprekken wel gehad.'

Vaak krijg je te maken met een gastenboek als je gebruik maakt van bed en breakfast, airbnb of Vrienden op de fiets. Heeft Jan die nog?

'Nee, dan krijg je van die geijkte praatjes; de ontvangst was hartelijk en het ontbijt was geweldig. Dat hoeft niet voor mij. Maar soms krijg je later nog wel eens een kaartje. En een enkeling had ook wel eens een geschenkje bij zich. Dat is toch aardig.'

Hebben jullie zelf nooit vervelende ervaringen gehad?

Jan heeft eigenlijk alleen maar te maken gehad met aardige mensen. 'Als fietser ben ik zelf wel eens in Overijssel geweest waar een vrouw erg op haar hoede was. We moesten meteen de fietsen op slot zetten terwijl het een plek was waar ik van dacht: wie komt er nou deze dijk op om een fiets te stelen? De volgende ochtend had ze alles klaar gezet zodat we geen contact hoefden te hebben. En toen we een handje wilden gaan geven om afscheid te nemen, was de tussendeur op slot. Dat vond ik wel apart, ja.

Als gastgever ging ik een keer een kopje thee zetten om mijn gasten te ontvangen en toen ik terug kwam was de vrouw stijf van angst. Mijn rode kater was door het kattenluikje naar binnen gekomen en daar kon ze helemaal niet tegen. Toen heb ik ze doorverwezen. Maar daar kan ik dan wel de humor van inzien.' #

Nieuwsgierig naar Vrienden op de fiets? Bel 088-1238999 of kijk op www.vriendenopdefiets.nl.

Bruckners orgelwerken

Op zondag 10 november van 11.00 – 12.00 uur verzorgt Stichting Huygens-Fokker een concert waarbij werken van de Oostenrijkse componist en organist Anton Bruckner (1824-1896) door Ere Lievonen op het Fokker-orgel gespeeld worden. Dit bijzondere 31-toonsorgel staat in de Kleine Zaal van Muziekgebouw aan 't IJ te Amsterdam. Ere Lievonen geeft de orgelwerken van Bruckner nu de aandacht en de stemming die ze verdienen. Het concert maakt deel uit van het festival 'Ongehoord Bruckner' dat van 8-10 november 2019 in Muziekgebouw aan 't IJ plaatsvindt.

Anton Bruckner werd bij leven vooral beschouwd als die fenomenale organist van onder andere de Sankt Florian in Linz. Ook in het buitenland speelde hij orgelconcerten, bijvoorbeeld in de Notre Dame in Parijs en de Londense Royal Albert Hall. Maar los van wat jeugdwerken zijn er weinig orgelcomposities van zijn hand. Gelukkig maakte componist Sigfrid Karg-Elert orgelbe-

werkingen van Bruckners symfonieën en componeerde hij een Bruckneriaans 'Adagio'.

In 1950 ontwierp de natuurkundige Andriaan Fokker, geïnspireerd door het door Christiaan Huygens in de zeventiende eeuw beschreven 31-toons-systeem, een orgel met 31 tonen binnen het octaaf. Op dit unieke instrument, dat permanent staat opgesteld in de Kleine Zaal van het Muziekgebouw, organiseert de Stichting Huygens-Fokker jaarlijks een aantal concerten. De meesterlijke organist Ere Lievonen kent het Fokker-orgel als geen ander en geeft de orgelwerken van Bruckner nu de aandacht en de stemming die ze verdienen.

MicroFest Amsterdam 2019

Op zondag 1 december 2019 organiseert Stichting Huygens-Fokker voor de derde maal een eendaags festival voor microtonale muziek, genaamd MicroFest Amsterdam 2019. Het festival is helemaal gewijd aan microtonale muziek in diverse stijlen, en vindt plaats in de Kleine Zaal van Muziekgebouw aan 't IJ. Met het festival willen wij het publiek in aanraking brengen met andere klanken en instrumenten dan zij gewend zijn en hen verleiden om avontuurlijker te worden in het luisteren naar muziek.

Microtonale muziek gebruikt, in de woorden van de Amerikaanse componist Charles Ives, 'de tonen tussen

de toetsen van de piano'. Het omvat alle muziek die gecomponeerd is in stemmingssystemen die niet bestaan uit twaalf evenredig gestemde tonen. Dit geldt dus zowel voor bijvoorbeeld het 24toonssysteem (kwarttonen) als voor de middentoonstemming uit de Renaissance, als voor veel nietwesterse muziek.

Microtonale muziek biedt compleet andere tonale mogelijkheden dan muziek waarin alleen de twaalf tonen van de gangbare westerse toonladder worden gebruikt. Hierdoor ontstaat een nieuwe, frisse klank die de luisteraar verrast, het oor verruimt en het denken over muziek voorgoed verandert.

Meer info: www.huygens-fokker.org

Bachvereniging 50 jaar

De Amsterdamse Bachvereniging bestaat dit jaar 50 jaar. Dit jubileum vieren we op zaterdag 16 november met een feestelijk programma.

Programma zaterdag 16 november:

- 10.30 uur inloop met taart
 - 11.00 uur Muzikaal avontuur: Zingen met de Amsterdamse Bachvereniging
 - 12.00 uur einde ochtendprogramma
 - 16.00 uur Jubileumconcert 50 jaar in de Gloria
- Het vindt plaats in de Dominicuskerk, Spuistraat 12.

Wij grijpen dit jubileum aan om onze liefde voor het maken van muziek te delen. In de ochtend organiseren we een muzikaal avontuur voor jong en oud (van 6-106 jaar). Zangmaker Emma Rekers daagt ons uit om met klanken, mooie liedjes, klassieke muziek en improvisatie te ervaren wat samen zingen met je doet. Behalve de ABV en het publiek zijn ook een aantal andere koren en ensembles en de kinderen van de Barbaraschool (onze nieuwe repetitielocatie) bij dit evenement betrokken. Toegang is gratis (wel graag aanmelden vooraf). Neem vooral je kinderen, kleinkinderen, burens, vrienden en kennissen mee!

In de middag geven we een feestelijk jubileumconcert. Onder de muzikale

leiding van dirigent Cor Brandenburg zingen wij uiteenlopende Gloria's uit de afgelopen vijfhonderd jaar. Van Palestrina, via Monteverdi, komen we bij Bach en gaan we via Vivaldi, Haydn, Schubert en Gounod naar De Leeuw. We eindigen in de huidige tijd met een wereldpremière. Componist en koorlid Maarten van Norden heeft speciaal voor zijn Bachvereniging het seculiere 'Gloria Musica' gecomponeerd. Presentator Merlijn Kerkhof leidt ons door deze muzikale tijdreis heen. #

Meer informatie en kaarten in de voorverkoop vind je op bachamsterdam.nl of volg ons op facebook en instagram. Meld je aan voor het ochtendprogramma via info@de-abv.nl.

Buurtsalon Festival

Op zaterdag 16 november van 15.00 – 21.00 uur organiseert het Tropenmuseum het Buurtsalon Festival. Een groot en bruisend festival annex tentoonstelling waarin de diversiteit aan verhalen, talenten, creativiteit en geschiedenissen van buurtbewoners in Amsterdam-Oost worden gedeeld en gevierd.

Op de locaties Buurtsalon/Mijn Ritueel, 1e van Swindenstraat 469 en Tropenmuseum, Linnaeusstraat 2 kun je een levendige avond verwachten, vol muziek, prikkelend theater, creatieve workshops en verdiepende gesprekken. #

Voor meer informatie over de Buurtsalon & de tentoonstelling Mijn Ritueel zie: <https://www.tropenmuseum.nl/nl/zien-en-doen/tentoonstellingen/pop-museum-mijn-ritueel>

De goede soldaat Svejek in vele talen

Tekst: Anneke Hesp

Josef Svejek is een doodgoede ziel die het leger in moet bij het begin van de Eerste Wereldoorlog. De Tsjech vecht voor de Oostenrijkse keizer tegen de Russen en doorkruist met zijn bataljon gebieden in het huidige Polen, Hongarije en Oekraïne. Zijn meederen lopen tegen een persoonlijkheid aan die met zijn goede wil alleen maar verwarring en chaos om zich heen schept.

Tsjechen hebben veel gevoel voor humor. Dat hadden ze ook wel nodig. Keer op keer zijn ze onder de voet gelopen door grotere burens en hebben ze zich moeten aanpassen. Satire en spot is dan wat je nog een beetje op de been houdt. Schrijver Jaroslav Hasek gebruikte die instrumenten in zijn roman De Goede Soldaat Svejek. Zijn protest tegen de oorlog werd wereldwijd vertaald. Mike Manicardi maakte er een Engelstalige toneelbewerking van die hij presenteert in het Badhuistheater aan het Boerhaaveplein.

Het stuk is voor iedereen die kennis

wil maken met Tsjechische humor en graag internationaal theater ziet. Zowel Engels als Tsjechisch, Duits, Russisch en Hongaars komen aan bod. De uitvoering is in handen van het veeltalige toneelgezelschap dat Mike in de loop der jaren aan zijn theater heeft weten te binden.

Voor ouderen en lezers van Dwars is er een korting op de prijs van € 15,-. Via de mail badhuistheater@gmail.com is het ticket met korting aan te vragen. Voorstellingen zijn er op vr 1 en za 2 november om 20.15, en op zo 3 november om 15.30 uur. #

Groenvisie voor de Dapperbuurt

Op woensdag 27 november vindt vanaf 20.00 uur in Jungle Amsterdam de presentatie van de nieuwe Groenvisie voor de Dapperbuurt plaats. Deze groenvisie is een initiatief van Jungle Amsterdam en komt tot stand in samenwerking met bewoners en gebruikers van de Dapperbuurt. Iedereen is van harte welkom

Los van een paar groene pareltjes, die met veel liefde door buurtbewoners worden onderhouden is de Dapperbuurt erg versteend met problemen als hittestress, wateroverlast en verdroging tot gevolg. Ook is het slecht gesteld met de biodiversiteit en is er weinig ruimte waar bewoners zelf een groen initiatief kunnen starten.

Terwijl juist veel groen in de buurt goed is voor de gezondheid van bewoners en de sociale cohesie in de wijk bevordert. Op 19 september vond een goedbezochte avond plaats in de Jungle, waar be-

woners uit alle hoeken van de Dapperbuurt, na een korte presentatie, zelf aan de slag gingen om hun groene ideeën voor de buurt uit te werken. De plannen varieerden van groenslingers over de straten, tot groene gevels, groentegels op parkeerplaatsen, leefstraten, een ecolint door de Eerste van Swindenstraat en een heus parkje op het Dapperplein. In de tussenliggende periode tot de presentatie op 27 november gaat de Jungle in samenwerking met stadsecoloog Vincent Kuypers aan de slag om alle ideeën samen te voegen tot een haalbaar groenplan voor de buurt. Als je zelf niet op 19 september aanwezig bent geweest, maar toch nog mooie groene ideeën voor de buurt hebt, stuur ze dan op naar: groen@jungle.amsterdam. Wij zullen ons best doen om ook jouw groene dromen in de Dappergroenvisie te verwerken. #

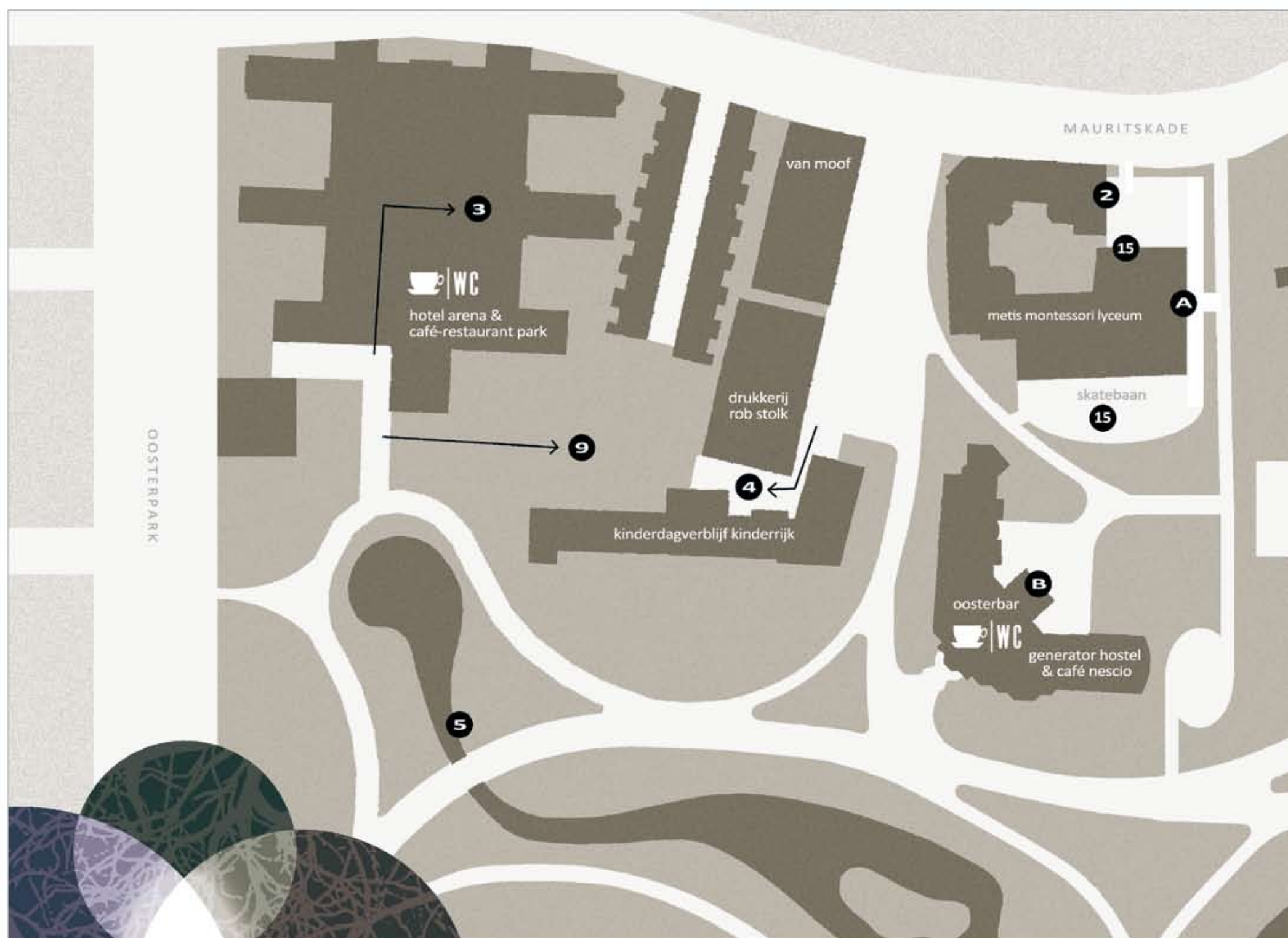
lichtinstallaties
lichtobjecten
lichtprojecties

wo 13 t/m zo 17 november 2019 | van 18.00 tot 23.00 uur
oosterpark amsterdam | toegang gratis

PARK LICHT

Heleen Blanken
Suzan Drummen
Daphne Glasmacher
Vladimir Grafov
Gosse de Kort
Bram Kuypers
Lennart de Neef
Leandros Ntolas
Femke Schaap
Philip Vermeulen
Peter Vink
Nan Wang
Metis Montessori Lyceum
Rotterdam VHS Festival

PARK LICHT

lichtkunst in het Oosterpark

woensdag 13 t/m zondag 17 november
van 18.00 tot 23.00 uur | Gratis toegang

Voor het derde jaar op rij presenteert Stichting Polderlicht Parklicht, een tentoonstelling van lichtinstallaties, -objecten en -projecties, verspreid over de noordelijke helft van het Oosterpark. De kunstwerken staan opgesteld langs paden, in het groen, in het water en in of op gebouwen.

Trefwoorden: eigenzinnig, abstract, geometrisch, verstild.

Maak een avondwandeling van kunstwerk naar kunstwerk en ga zo op 'ontdekkingstocht' door het park!

LICHTKUNST

Parklicht toont hedendaagse lichtkunst van in Nederland wonende en/of werkende kunstenaars. Verreweg de meeste kunstwerken zijn speciaal voor de gelegenheid bedacht en uitgevoerd. Uitleg wordt niet of nauwelijks gegeven: de kunstwerken spreken in principe voor zichzelf. Meer willen we er hier nog niet over kwijt: laat u verrassen!

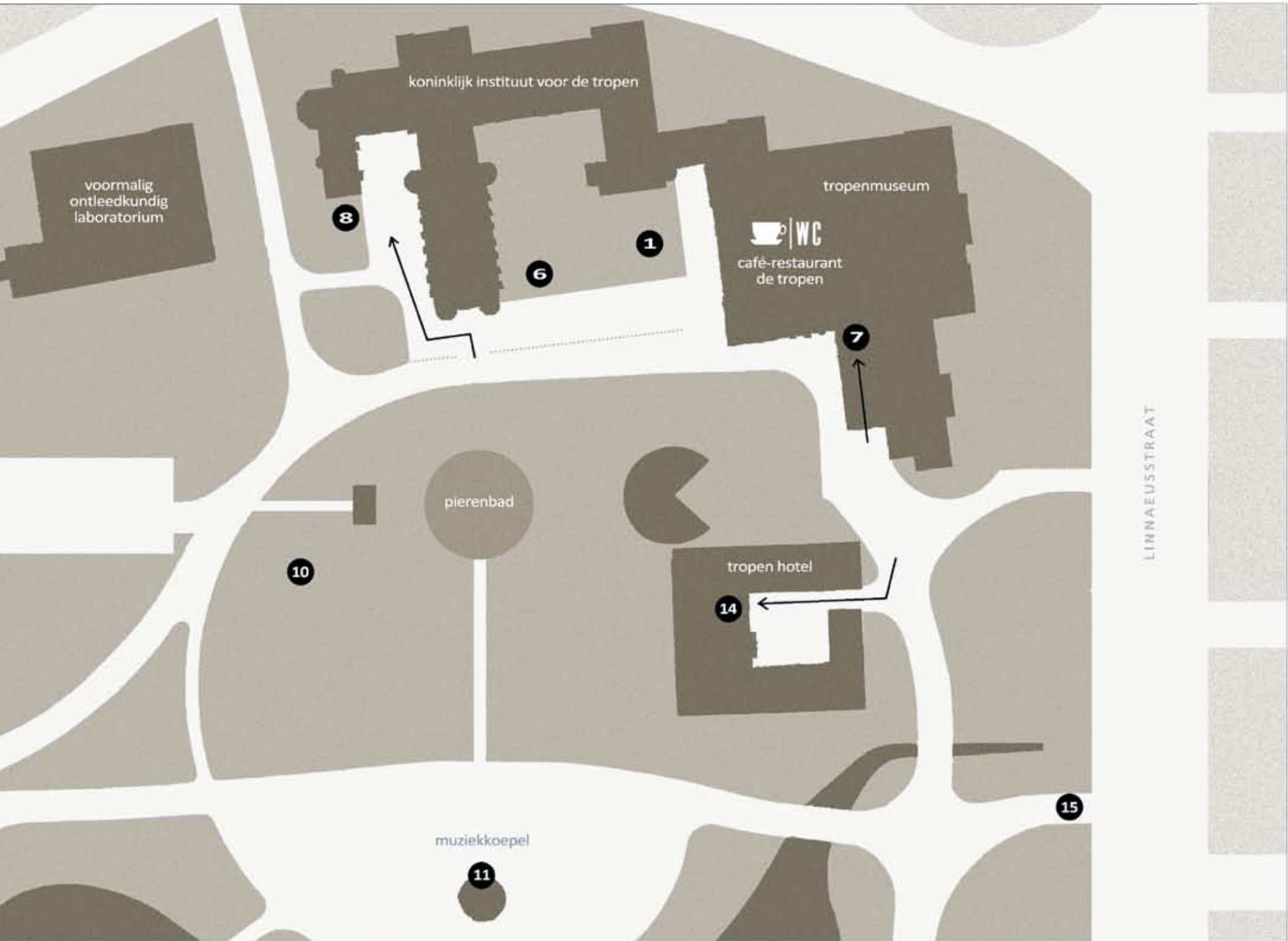
TRILOGIE

Deze editie van Parklicht is de laatste van een trilogie waarin alleen abstracte, geluidloze kunstwerken worden getoond die zijn gebaseerd op het gebruik van wit licht. De kunstenaars maken daarbij gebruik van zowel eigentijds LED- en laserlicht als van meer 'ouderwetse' materialen als TL-buizen en lichtbakken.

ROUTE

Parklicht kent geen vaste route of volgorde, u kunt aan meerdere kanten van het park beginnen. Enkele kunstwerken zijn van een afstandje te zien, anderen staan meer verborgen opgesteld. Soms moet u een gebouw in, een hek door of een trap op – of af. Daardoor 'ontdekt' u ook dit keer weer plekjes in het Oosterpark waar u normaalgeproken niet snel komt. Met de plattegrond moet het niet moeilijk zijn om de kunstwerken te vinden.

Let op: sommige delen van het park zijn nogal donker.

DE KUNSTENAARS

- 1. en 2. **Heleen Blanken** maakte naam als visueel kunstenaar in de elektronische muzikscene. Tegenwoordig maakt zij verstilde, 'stille' kunstwerken met de natuur als inspiratiebron.
- 3. **Suzan Drummen** maakt vloerinstallaties met glimmende materialen en glas. Speciaal voor Parklicht gaat zij het experiment met licht aan.
- 4. **Daphne Glasmacher** laat zich inspireren door zowel *optical art* uit de jaren '60 en '70 als door natuurlijke verschijnselen zoals de kleurenspectra van zonsongang en eclips.
- 5. **Vladimir Grafov** maakt *site specific* installaties met licht en lasers. Hij streeft daarbij naar een poëtische weergave van de 'werkelijkheid achter de werkelijkheid'.
- 6. **Gosse de Kort** maakt ingenieuze installaties op het snijvlak van architectuur en theater waarin de kijker als co-acteur optreedt en diens ervaring van de omgeving centraal staat. (*I.s.m. Rolf Meesters*)

- 7. **Bram Kuypers** stelt in zijn conceptuele en vaak ironische werk vragen bij 'gewone' objecten en machines door hun functie om te (ver-)draaien of anderszins te wijzigen.
- 8. 9. en 10. **Lennart de Neef** onderzoekt onbedoelde situaties in de publieke ruimte: de 'fouten' die ontstaan waar digitaal ontworpen hyperrealiteit en de fysieke werkelijkheid met elkaar botsen.
- 11. **Leandros Ntolas** maakt filosofisch gemotiveerde lichtinstallaties die gaan over het natuurlijke licht van de zon en hoe dat ons gevoel van ruimte, tijd en dimensie bepaalt.
- 12. **Femke Schaap** is dé Nederlandse pionier op het gebied van *videomapping* maar gebruikt deze meestal voor 'spektakel' gebruikte techniek voor een minimalistische, abstracte beeldtaal.
- 13. **Philip Vermeulen** maximaliseert op speelse wijze de kenmerken van licht, geluid en/of beweging. Zijn geestverruimende installaties veroorzaken een aantrekkelijke staat van delirium.

- 14. **Peter Vink** maakt installaties die uitgaan van de specifieke, van zichzelf onopvallende eigenschappen van een ruimte of omgeving, die daardoor worden benadrukt en versterkt.
- 15. **Nan Wang** maakt abstracte films die onderzoeken waar herinneringen en technologie elkaar raken en beïnvloeden. Ze presenteert de resultaten veelal met eigen-gemaakte projectoren.

RANDPROGRAMMA

- A. Examenleerlingen van het **Metis Montessori Lyceum** tonen de resultaten van klassikaal uitgevoerde experimenten met licht en beweging.
- B. Het **Rotterdam VHS Festival** verzorgt een doorlopende vertoning van korte, bijzondere, experimentele en/of simpelweg maffe kunstvideo's.
Op vrijdag en zaterdag duurt dit onderdeel tot 22.00 uur!

PARK LICHT

METIS MONTESSORI LYCEUM

Onder bezielende leiding van kunstdocente Astrid Krijger bogen 32 examenleerlingen van het Metis Montessori Lyceum zich over een bijdrage aan Parklicht. Ze bedachten een flink aantal lichtobjecten die tezamen een groot geheel vormen. Daarbij dienden zij zich houden aan dezelfde kaders als de 'echte' Parklicht-kunstenaars: abstracte vormtaal en alleen wit licht.

ROTTERDAM VHS FESTIVAL

In 2003 en 2005 waren ze al van de partij in het Polderweggebied: de mannen achter het Rotterdam VHS Festival (alsmede het fijne kunstblog Trendbeheer, en nog veel meer.) Op speciaal verzoek doken ze in hun archieven en stelden een afwisselend programma samen van kunstenaarsvideo's die doen verbazen, irriteren en/of (glim)lachen. Reken op echte *underground*-cinema!

ETEN EN DRINKEN

Voor het nuttigen van een hapje en/of drankje bent u van harte welkom in *Café-Restaurant Park* (in Hotel Arena), in *Café Nescio* (in Generator Hostel), *Café-Restaurant de Tropen* (in het Tropeninstituut.)

MEER LICHTKUNST

Van 28 november t/m 19 januari staat de Amsterdamse binnenstad voor de achtste keer in het teken van het *Amsterdam Light Festival*. Dit keer is *Disrupt* het thema. De pakweg dertig kunstwerken zijn te voet, op de fiets of vanaf een boot te bekijken. Meer informatie: www.amsterdamlightfestival.com

Wat verder uit de buurt, in hartje Gouda, vindt van 13 tot 29 december de ook alweer achtste editie van het kleine maar fijne *LichtKunstGouda* plaats, met werk van zo'n tien lichtkunstenaars. Met dit jaar als thema: *Vier Elementen - Water, Aarde, Lucht en Vuur*. Meer informatie: www.firmavandrie.nl/lichtkunstgouda

ORGANISATIE

Parklicht wordt georganiseerd door Stichting Polderlicht; een kleine, onafhankelijke *non profit*-organisatie, sinds 2001 actief in Amsterdam-Oost. Polderlicht toont kunst-met-kwaliteit op minder voor de hand liggende locaties. Parklicht komt tot stand in verleg met de vele instellingen in het Oosterpark en de parkbeheerders van stadsdeel Oost.

Curatoren: Loes Diephuis en John Prop

Productionele medewerking: Toetsie Zwitserlood en Peter Vink

Publicitaire medewerking: Mick Witteveen

Grafische vormgeving: John Prop

Stichting Polderlicht | Retiefstraat 18-A | 020-6925733 | www.polderlicht.com

Parklicht overlapt grotendeels met de **Week van Participatie**. In die week (9 t/m 16 november) presenteren allerlei culturele organisaties in Oost een speciaal programma. Meer informatie: www.cco.amsterdam

Extra plattegronden zijn verkrijgbaar bij de recepties van Hotel Arena, Tropen Hotel en Generator Hostel, en aan de bar van Café-Restaurant De Tropen.

U kunt de plattegrond ook downloaden van www.polderlicht.com/parklicht-2019

Parklicht komt tot stand dankzij financiële, logistieke en/of publicitaire steun van Gemeente Amsterdam stadsdeel Oost, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Mondriaan Fonds, Hotel Arena, Generator Hostel, Tropen Hotel, Café-Rest. De Tropen, Koninklijk Instituut voor de Tropen, Drukkerij Rob Stolk, Metis Montessori Lyceum, Kinderdagverblijf Kinderrijk, Dwars door de Buurt, Talkshow Dwars door Oost in de Jungle, Sustainable Innovations Academy, De Rode Loper Op School, Theatercollectief Blonde Bizon, Kringloopbedrijf De Lokatie, Fietsenmaker Jeroen, De Krugerkamer, Henny Weima, Piet Vreeken, Elisa van Schie, Martin Verbeet, Antoinette Tanja, Gerrit Jolink, Gert Verbeek, Ans Visser, Frans van Tartwijk, Jan Theun van Rees, Jacqueline Kooter, Frederike de Voogt, Kees Hoogeveen, Nienke Bruin, Mick Witteveen, enkele buurtbewoners die liever anoniem blijven, onze suppoosten.

× Gemeente
× Amsterdam
× Oost

K KRUGERKAMER
ONTMOETEN
ETEN
WERKEN

AFK
amsterdams
fonds voor de
kunst

M
mondriaan
fonds

Stichting Kunsteducatie
De Rode Loper op School

HOTEL ARENA
IN THE CITY PARK

GENERATOR

METIS MONTESSORI
LYCEUM

KIT
Royal Tropical Institute

AMSTERDAM
TROPEN HOTEL

robstolk®

KRINGLOOPBEDRIJF
DE LOKATIE

KINDERRIJK

Sustainable
Innovations
Academy

DE TROPEN
CAFÉ EN RESTAURANT

blondeBIZON
theatercollectief

FIETSEN
MAKERIJ

JEROEN
AMSTERDAM

Leren kun je alleen als je geen stress hebt

Tekst en fotografie: Evelien Polter

In september opende onderwijswethouder Marjolijn Moorman het nieuwe schoolgebouw voor speciaal voortgezet onderwijs, het Orion College Amstel. Het gebouw staat aan Wibautstraat 220-222 en heeft bijzondere eigenschappen. Het is een markant herkenningspunt op de hoek van de Wibautstraat en de Ringdijk.

Architectonisch is het bouwwerk apart: het is een zogenoemde halschool. Alle vertrekken zijn ontworpen rondom de centrale hal met daarin een vrijstaand trappenhuis. Hier bevindt zich een prachtig fresco van kunstenaar Cor Dik dat op dit moment gerestaureerd wordt. De hal is het architectonische middelpunt van het gebouw. Niet alleen omdat alle ruimten vanuit hier worden ontsloten, maar ook door de ruimtelijkheid en de vormgeving. Het gebouw van het Orion College Amstel is een gemeentelijk monument. Het meubilair, de deuren en wanden zijn in zachte kleuren blauw en groen gecombineerd met bruin geschilderd. In de hal zijn de kleuren afgestemd op het fresco. Het pand uit 1956 deed tot 2015 dienst als vmbo Banketbakkersvakschool en werd later de ROCvA vmbo-school voor horeca, brood & banket.

Speciaal onderwijs

Het Orion College Amstel heeft leerlingen waarvan een groot deel functioneert op gemiddeld tot licht verstandelijk beperkt niveau. Alle jongeren hebben een gedragsprobleem, hun sociale vaardigheden zijn vaak onvoldoende ontwikkeld. Om op het Orion College aangenomen te worden is een toelaatbaarheidsverklaring vereist. Alle nieuwe leerlingen krijgen samen met hun ouders een uitgebreide intake waarin onderzocht wordt welke ondersteuningsbehoeften en hulpvragen hij of zij heeft en hoe de school daar het beste mee om kan gaan. De school biedt ruimte aan 140 leerlingen van 12 tot 16 jaar. Het hele jaar komen er nieuwe aanmeldingen. De

school wil uitbreiden met een extra klas, maar daar moet locatiedirecteur Kelly van der Koelen nog een leraar voor vinden. Er is nog één lokaal beschikbaar. De leerlingen komen uit heel Amsterdam en omstreken en reizen bijna allemaal met het openbaar vervoer. Op de terugweg van school naar huis ontstaan er wel eens incidenten tussen leerlingen onderling. De school werkt samen met de jeugdagenten van stadsdeel Oost. Wanneer er ongeregeldeheden plaats vinden na schooltijd zijn deze jeugdpolitieagenten snel aanwezig om dergelijke voorvallen in goede banen te leiden.

Maximaal 12

Eén van de leerlingen is Lucie, zij is 14 jaar en sinds anderhalf jaar volgt ze onderwijs op het Orion College. Ze vindt het fijn op school omdat de docenten haar begrijpen en de groepen klein zijn. Ik vraag haar waarom ze les volgt op deze school. Ze vertelt dat ze havo-vmbo-t advies had toen ze van de basis-school kwam maar dat ze veel last heeft van woede-uitbarstingen waardoor ze van haar vorige school weg moest. Haar droom is een eigen kapperszaak, ze loopt daarom één dag in de week stage bij een kapper. Dat bevalt tot nu toe niet, vertelt ze, want ze mag daar bijna niets doen. De leerlingen krijgen les in een groep van maximaal 12 leerlingen. Zij hebben een vaste groepsleerkracht die de algemene vakken verzorgt. De leerlingen blijven het grootste gedeelte van de schooldag in hun eigen lokaal. Het gebouw heeft naast de klaslokalen een mooie grote sportzaal helemaal bovenin het gebouw, deze is te huur voor de

buurt na schooltijd. Verder is er een horecaruimte waar de leerlingen kookles krijgen en een technieklokaal.

Trauma-intensief

Joanna Wathey is docent koken. Zij is een zij-instromer en heeft jaren als kok in de horeca gewerkt. De leerlingen maken tijdens mijn bezoek onder haar leiding een Caesar salade maar de leverancier bracht geen kip waardoor er geïmproviseerd moet worden. Dat zorgt voor enige onrust. Joanna vindt het heel fijn om met deze leerlingen te werken. Voor haar voelt het echt als 'haar' jongeren. Ze ervaart het werken met hen gezellig en leuk, soms heftig, maar ze heeft geleerd om kalm te blijven. Locatiedirecteur Kelly van der Koelen vindt een persoonlijke benadering belangrijk, daarom staat zij maandagochtend bij de deur in de gang om een praatje te maken. Zij kent bijna alle leerlingen van naam. Uitgangspunt voor Van der Koelen is dat je alleen kan leren als je geen stress hebt. De school heeft daarom gekozen voor trauma-intensief onderwijs. Trauma's kunnen bijvoorbeeld zijn ontstaan door geweld in het gezin, een vader die plotseling vertrokken is of een afwijzing door een school. De pedagogische aanpak is erop gericht om de juiste ontspanningstechnieken te gebruiken. In elk klaslokaal is een chillplek, bijvoorbeeld een schommel of zitzak en in elk lokaal bevindt zich een afgeschermd ruimte, een kantoortje. De leerling kan zelf beslissen of hij of zij van deze ontspanningsplek gebruik maakt. In het gebouw is een aparte ruimte, de achterwacht, waar de jongeren heen gaan als ze merken dat ze te gespannen zijn om de les te kunnen volgen. Er zijn steeds twee achterwachtmedewerkers beschikbaar die helpen bij zelfreflectie en het zelf naar een oplossing zoeken.

Grof taalgebruik

Hans Wierda is groepsleerkracht, hij volgde de opleiding tot onderwijzer. Hij

begeleidt een klas waar de leerlingen één dag per week onderwijs volgen en drie of vier dagen stagelopen bij onder meer de Febo, een buurthuis en de Urban Talent Academy. Wierda houdt van de kinderen van deze school. Thuis moet hij wel eens uitkijken met wat hij zegt omdat hij het grove taalgebruik van de leerlingen soms overneemt. Zijn vrouw en eigen kinderen stellen die woorden niet op prijs. Hij heeft er meer dan 40 jaar in het speciaal onderwijs gewerkt en gaat na dit schooljaar met pensioen.

Met de ouders is er elke dag contact als de scholier er niet is. Aan de leerplichtambtenaar wordt de afwezigheid ook gemeld. Hulpverleners doen, bij veelvuldig spijbelen, onderzoek naar de redenen van verzuim. De oorzaak kan zijn dat de leerling veel te laat gaat slapen. Bij dat soort constatering wordt er hulpverlening ingeschakeld.

Ondersteuning

De school heeft drie gedragswetenschappers in huis die de leerlingen en leerkrachten ondersteunen. Zij werken samen met de opvoedpoli, met zorginstelling Cordaan, met leerplichtambtenaren, de schoolarts en met de ambulante hulp Thuis & Op School van jeugdhulporganisatie Altra. Het grootste deel van de leerlingen gaat op 16-jarige leeftijd verder naar het middelbaar beroepsonderwijs, het mbo, daar halen de meesten een diploma. Leerlingen die het niveau van het mbo niet aankunnen volgen het profiel Arbeid. Zij worden voorbereid op het doen van werk in winkel, horeca of magazijn. Het Orion College Amstel heeft een mooie, goed toegeruste school, gecreëerd waar jongeren die thuis soms in een traumatische situatie verkeren een veilige leeromgeving vinden waar zij leren om met hun stress om te gaan. #

Het nieuwe markante onderkomen het Orion College Amstel

Kraan dicht en dweilen maar

Tekst: Peter Hoogendijk | Illustratie: Judith Lammers

Zo, het stookseizoen is weer begonnen. Dat is de periode dat je je huis wil verwarmen omdat het buiten koud is. Dat je de cv aanzet en aardgas gaat verbranden. Misschien handig om nu even op te letten, want dit is ook de tijd dat je zo'n driekwart van je totale jaarlijkse energierekening gaat uitgeven.

De verwarming van je huis in de winter is veel duurder dan koken, douchen en al je elektriciteit bij elkaar. Dus als je het ietsje handiger doet, dan scheelt dat veel geld.

Luchtbedje om de aarde
Zometeen een paar makkelijke tips, maar eerst even terug naar het begin. Als je een 'klimaatontkenner' bent (gek woord eigenlijk, maar misschien

daarom ook wel weer goed), dan kun je het volgende stukje overslaan en direct door naar de tips. Succes!
Wat is duurzaamheid, wanneer ben je goed duurzaam bezig? Het gaat hier over het klimaat. Daar hangt het allemaal mee samen. Al zo'n drie en een half miljard jaar zit er CO2 in de lucht. Kooldioxide. Carbon. Koolzuurgas. Dat is normaal, dat zit gewoon in de atmosfeer, dat dunne luchtbedje om

de aarde. Wij ademen het uit, planten en bomen nemen het op, vulkanen spuwen het uit, moerassen en koeien ook, de oceanen nemen het weer op. Dat is de natuurlijke koolstofcyclus. De hoeveelheid CO2 in de lucht schommelde in de loop der eeuwen een beetje heen en weer. Het probleem is nu dat wij mensen de afgelopen 150 jaar, en vooral de laatste 50 jaar, werkelijk gigantische hoeveelheden fossiele brandstoffen hebben opgepompt en verbrand. Daardoor zijn er gigantische hoeveelheden CO2 in de atmosfeer gekomen. En daardoor wordt het nu warmer op onze aardbol. Dat is een groot probleem, het heeft met de leefbaarheid te maken, iets met overstromingen, droogtes, mislukte oogsten, vluchtelingen en gek weer.

Stembus

Als je duurzaam wil zijn, dan zou je dus minder CO2 in de lucht moeten brengen. Minder dingen verbranden bijvoorbeeld, want daarbij komt CO2 vrij. En CO2 uit de lucht halen. Vastleggen, als je dat kunt. Dat is de kern van het duurzame verhaal. Minder fossiele brandstoffen gebruiken en meer bomen planten. Aan die CO2 knop moeten we met z'n allen draaien. Het is eigenlijk heel overzichtelijk. Het is trouwens ook het enige instrument dat we hebben. We hebben eerst met z'n allen de kraan helemaal opengedraaid, het hele huis is ondergelopen en nu moeten we die CO2 kraan weer dichtdraaien. En tegelijkertijd dweilen, dat helpt ook.

Terug naar ons huishouden. In ons eentje gaan we het klimaat niet redden, maar we kunnen er thuis wel wat aan doen. We gaan immers ook naar de stembus, terwijl ons enkele stemmetje geen gewicht in de schaal legt. Maar met z'n allen maken we wel het verschil en houden we er een bijzonder

waardevolle democratie op na. Hoe mooi is dat. (Het zou wel fijn zijn als de grote jongens ook meedoen, zoals onze politieke leiders en de bazen van de grote bedrijven.)

Tegenstrijdige eisen

De tips om minder gas te verstoken in de winter. Het gaat er niet om dat je het koud hebt in huis, juist niet, het gaat erom dat je de warmte niet laat ontsnappen. Als je het 19, 20 of 21 graden wil hebben, prima, maar zorg dan voor kierdichting; met de kitspuit langs de sponningen; tochtstrips langs deuren en ramen; een brievenbusborstel, dat soort. Tip twee: met een infrarood-scan kun je alle warmtelekken van je

Iets met overstromingen, droogtes, vluchtelingen en gek weer

huis vinden. Drie: ga isoleren. Begin eenvoudig met radiatorfolie en isolerende gordijnen. Vier: let een beetje op: gordijnen 's avonds eerder dicht; tussendeuren dicht; houd je kostbare warmte binnen. Laatste en belangrijkste tip: blijf ventileren, vooral in de ruimte waar je bent. Hoe meer mensen in de kamer, hoe meer je moet ventileren. We ademen vocht uit, dat zorgt voor condens, dat slaat tegen de muren, vochtproblemen, schimmel, slecht voor je gezondheid. Het zijn twee tegenstrijdige eisen, isoleren en ventileren, maar beiden zijn belangrijk. Een droge ruimte kun je trouwens makkelijker verwarmen dan een vochtige ruimte. Zet 'm op! #

Ik heb veel reacties gekregen op mijn aanbod in Dwars #209 om wat tijgerwormen voor je composthoop op te halen. Erg leuk! Dat aanbod geldt nog steeds, dus als je een compostbak hebt of je wil er een beginnen, stuur me een mailtje. Ook voor een infrarood-scan trouwens! peter@pbhoogendijk.nl.

Zonnedaken voor daklozen

'Goed voor het milieu en de zon schijnt elke dag'

Tekst: Aukje van Bezeij | Fotografie: Zuiderlicht

Ze liggen er al een paar weken, de 157 zonnepanelen op het dak van basisscholen De Dapper en Thula in Oost. Op 18 oktober ging eindelijk de stekker er in en kreeg de school duurzame stroom van eigen dak. Op een scherm in de gang kunnen leerlingen en ouders bijhouden hoeveel de panelen opwekken.

Het initiatief voor het leggen van de panelen kwam van Energiecoöperatie Zuiderlicht. Mede-oprichter Frank Boon: 'Veel Amsterdammers hebben geen dak, of geen eigen dak: ze huren, ze wonen in een VvE of hun dak is niet geschikt. Zonnepanelen op je eigen dak zijn voor veel Amsterdammers geen reële optie. Tegelijkertijd zijn er nog veel onbenutte daken in de stad.' Wat alleen niet lukt, lukt samen wel. Via Zuiderlicht

kan iedereen een bijdrage leveren, hoe klein ook. Voor een euro ben je namelijk al lid. Als lid kun je met leningen à 250 euro mee-investeren, maar dat hóeft niet.

Het mooie van de constructie is dat de panelen zichzelf terugverdienen. Boon: 'Als je met een lening meedoet krijg je tien jaar lang jaarlijks tussen de twee en vijf procent rente. Na tien jaar krijg je het hele ingelegde bedrag weer terug. Al die tijd ligt jouw lening op het dak van de school zonne energie op te wekken.'

Toch leeg

Je kunt de lening op je eigen naam zetten, maar bijvoorbeeld ook op dat van je kind. Of kleinkind. Dan krijgt hij of

zij de rente: zakgeld van de zon en aan het eind van de looptijd het zo opzij gezette geld. Matt woont in de buurt van de school en gaf zijn vier kleinkinderen elk een lening. Hij maakte ingelijste oorkondes voor ze, die een prominent plekje kregen op hun kamers. Of ze er blij mee zijn? 'Als ze het niet meteen kunnen opeten, of er mee kunnen spelen, reageren ze altijd wat stil', lacht Matt. 'Maar, later gaan ze het beseffen, hoor.'

De kinderen van de school reageren minder stil. 'Het dak was toch leeg. Niemand heeft er last van. Het is goed voor het milieu en de zon schijnt elke dag', zegt Lina uit groep 8 van De Dapper. 'Nou ja, bijna elke dag, vandaag helaas niet'. Voor klasgenote Youssra voelt het met zonnepanelen op het dak nu al anders: 'het lijkt wel of onze tablets nog beter werken'.

Nog meer daken

Zuiderlicht werkt aan nog andere projecten in Oost. Als alles goed gaat legt de coöperatie binnenkort zonnepanelen op basisschool De Meer. Dat doen ze, zoals altijd, samen met betrokkenen en omwonenden. Wil je meedoen of meer weten? Kijk dan op www.zuiderlicht.nu. #

Natuureducatie in de praktijk

Tekst en fotografie: Dick Feenstra

Bij Ecokids vragen ze vrijwilligers die kunnen ondersteunen bij lessen onder schooltijd en verzorgen ze ook naschoolse opvang op een aantal basisscholen. Het is een samenwerkingsverband van zzp-ers. ‘Natuurmensen’, noemen ze zichzelf. Hun doel is om met kinderen de natuur in te gaan.

Op de website staat: ontdek de natuur in je omgeving, ontdek de beestjes die daar leven, de vogels en de bomen, we gaan natuurparfum maken, vuur maken, moestuinieren, zelf koken, zelf ontdekken: het is leerzaam en stoer.

Paddenstoelen zoeken
 Dat lijkt me wel wat. Ik stuur een mail en een paar dagen later fiets ik naar de Wereldwijsschool in Zuidoost om Marty te assisteren. Marty is enthousiast en gedreven. Met twaalf leerlingen van vijf tot tien jaar, gaan we de natuur in om diertjes te zoeken. Leergierig vinden ze pissebedden, duizendpoten, spinnen, vlinders, slakjes en wormen. Een week later gaan we herfstbladeren, takjes, schors en grassen zoeken, waar de kinderen met veel plezier en inzet, terug in de klas, elk hun eigen collage van maken. De week erna gaan ze paddenstoelen zoeken. Als de aandacht verslapt, bedenkt Marty een tikspel en rennen de kinderen achter haar aan. Een mevrouw met een aantal loslopende hondjes komt ons tegemoet. Eén van de meisjes wordt heel erg bang en ze verschuilt zich achter mij en slaat haar armen om mijn bovenbeen. Dan

realiseer ik me, dat ik niet gescreend ben door de organisatie, met niemand heb gesproken... Ze hebben me niets gevraagd en ik voel me ongemakkelijk. Natuurlijk is het mooi dat een kind je steun zoekt, maar de organisatie weet niet bij wie het dat doet. Enkele dagen later, word ik gebeld door Sylvia, die de coördinatie doet van Ecokids, met het verzoek om te assisteren op de Barbaraschool op het Eikenplein, omdat er iemand ziek is geworden. Ik zeg dat ik het vreemd vind, dat niemand me heeft nagetrokken en met kleine kinderen de bosjes inga. Kan dat nog in deze tijd? Ze zegt toe, dat we binnenkort eens kennis moeten maken.

Kinderen verkennen de natuur in hun buurt

Bodemdiertjes
 Voor de school tref ik, die woensdagmiddag, Leonie, de zzp-er die de leiding heeft. We zijn tien minuten bezig om de sleutel van het lokaal te krijgen. Daar zet ik de stoeltjes in een kring. Er wordt gekeken wie er aanwezig is en verteld

wat we gaan doen. Met zeven 1e en 2e groebers van de school lopen we naar het Oosterpark. Leonie komt uit de Bollenstreek en kent het park niet. Ze heeft geen ervaring met werken met kleuters. Tussen de struiken zoeken ze gedreven naar bodemdiertjes. De kleuters krijgen een doorzichtig plastic doosje met een vergrootglas erop, waar ze de gevonden beestjes in kunnen doen. Er breken een aantal loupes af, omdat ze er niet mee om kunnen gaan. Ze graven in de aarde die plat getreden is door mannen die elkaar daar in donkere uren ontmoeten. Her en der ligt gebroken glas en ik besluit de groep naar een andere plek te leiden. Daar gaat een meneer, even verderop, in de bosjes staan urineren en zie ik tot mijn grote schrik menselijke uitwerpselen en bevuild w.c.papier. Een aantal kleuters is bezig een hut te bouwen van bouwafval dat ze hebben gevonden. We lopen langs het slavernijmonument op zoek naar een kindvriendelijker plek. Ook daar liggen blikjes, lege sigarettendoosjes en een lege fles. Ik vind een stammetje vol paddenstoelen en als ik die omdraai, blijkt er nauwelijks leven onder te zitten. Een slakje, een wormpje en een enkele pissebed. Veel bodemdiertjes vinden we niet. Het Oosterpark lijkt op sterven na dood. #

NB: Ecokids laat weten dat ze een VOG voor Dick gaan aanvragen, dat dit niet vooraf is gebeurd omdat ze hem per direct nodig hadden en dat begeleiders altijd met z’n tweeën zijn, dus nooit alleen met de kinderen.

Slaapkamergeluk op volkstuinenpark Klein Dantzig

Tekst en fotografie: Jaap Kamerling

Zittend op een bedje van slaapkamergeluk, een plantje met piepkleine blaadjes, luister ik naar de verhalen van Mirjam Niemans. Samen met Hans van Beek en Liesbeth Hemelrijk hebben we vier jaar geleden de Werkgroep Natuurlijk Tuinieren op volkstuinpark Klein Dantzig in Park Frankendael opgericht.

Voordat ik bij haar tuin kom, worstel ik me door een haag van aardperenbloemen. Ik krijg een kopje geurige groene thee. Mirjam is goed te spreken over de werkgroep, die enthousiast bezig is maar vindt het wel wat poeha allemaal. ‘Je moet gewoon geen gif meer gebruiken als je je planten wilt beschermen en alle onkruid met respect behandelen. Zevenblad mag dan onuitroeibaar lijken maar je kunt er heerlijke sla van maken en vaak gaat het uit zichzelf weer weg. Ze hebben een mooi speerpuntenplan: voer dat maar uit maar blaas het allemaal niet te veel op.’

Een kleine revolutie
 Er heeft vier jaar geleden een heuse revolutie plaatsgevonden op Klein Dantzig. Het maaibeleid werd aangepast. In plaats van de grasstrook langs het grachtje een paar keer per jaar volledig kaal te maaien wordt nu slechts een strookje langs het pad gemaaid. Het gras langs de gracht blijft lang en de wilde bloemen die er groeien krijgen een kans. Er ontstaat een gevarieerder, bloemrijker en insectvriendelijker begroeiing. Door het gras slechts twee keer per jaar te maaien wordt de grond verarmd en hoe armer de grond hoe rijker de vegetatie. Een voorbeeld voor de privé-tuinen. Je

had vroeger nog tuinen als die van de bejaarde heer Keizer, die zijn grasgazonnetje bijna wekelijks millimeterde tot verdriet van madelief en klaver. Nu zie je veel meer ‘wilde’ tuinen, bloemrijker en insectvriendelijker. Ook de kleine dieren kregen het beter. Er verschenen egelbruggetjes om te voorkomen dat de diertjes konden verdrinken. Er kwamen veel meer planten en bomen, die bijen en vlinders aantrekken, meer nesten voor broedende vogels. En opeens kon je in het huisje van Mirjam een klein bosmuisje zien scharrelen. Schattige beestjes, waar je gewoon mee kunt samenleven. We hadden al de jaarlijkse plantjesdag, waar uitruil plaatsvindt van vooral kruidenplantjes. Naast het clubhuis wordt een kruidentuin aangelegd. En rond het insectenmonument bij de entree wordt het kale grasveldje vervangen door insect-vriendelijke beplanting.

Sloop monumentje dreigt
 Het volkstuinpark is bovenal een sociaal gebeuren. De regels worden wat soepeler toegepast dan voorheen. Werd ik vroeger regelmatig op het matje geroepen omdat mijn tuin wel erg aan het dichtgroeien was, tegenwoordig heet het meer een ‘schilderachtige tuin’ waar je tot rust komt. De wandelaars

hebben de volkstuinen ook ontdekt. Vooral zondags is het druk. Wel worden sinds kort de tuinhuisjes beter in de gaten gehouden. Ze dienen goed onderhouden te worden. Het monumentale huisje met de theepotjes wordt nu helaas wel vervangen omdat het werd verwaarloosd. Het zou mooi

zijn als het via een crowdfunding-actie toch nog gered zou kunnen worden.

Mannenjacht
 Je had vroeger ook meer handige ouwe baasjes, die je tegen een kleine vergoeding kon strikken voor onderhoud. Dat

wordt steeds moeilijker, ze sterven uit. Jantje sloot bij mij een kacheltje aan en ik heb nog steeds een roestig fornuisje uit Suriname. Henkie deed ook altijd van alles. Hij had van veel huisjes een sleutel en als er iemand overleed mocht hij overgebleven ouwe spullen meenemen. Die verpatste hij dan weer aan levende tuinders. Bij Theo moest je echt zijn voor de reparaties. Theo rust nu welverdiend uit van zijn klusjes in een verpleeghuis. Mirjam had in het laatste tuinblad een column: ‘Mannenjacht’. Ze is vaak op jacht naar deskundige baasjes, die goed kunnen repareren en snoeien. De mannen zijn schaars op Klein Dantzig. Een groot probleem tenslotte: de toenemende inbraak door ongewenste bezoekers. Meer politiesurveillance is dringend nodig. Ook ’s avonds. #

Bajes Kwartier

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Henk Pouw

Met de sloop van vijf gevangenistorens van de vroegere Bijlmerbajes wordt een groot gebied vrij gemaakt voor de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Bajes Kwartier. Er komen 1350 woningen, een mix van koop- en huurwoningen. Daarvan gaan er rond de 500 gerealiseerd worden door de Alliantie voor starters (betaalbare woningen voor gezinnen en studenten). In de overblijvende toren komen een verticaal park en stadslandbouw. De toren gaat daarom de ‘groene toren’ heten. Ook verder speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Alle gebouwen worden volledig energieneutraal. De wijk wordt autoluw met ondergrondse parkeerplaatsen. En bij het bouwen van de wijk wordt 98 % van het materiaal van de gevangenis hergebruikt. Woningen krijgen de meeste ruimte. Maar er komt ook een zogeheten ‘design cluster’: een plek voor internationaal gelauwerde kunstenaars. En verder staan gepland horeca, een gezondheidscentrum en een school voor voortgezet onderwijs. De planning is om in 2024 de nieuwbouw van Bajes Kwartier afgerond te hebben. Meer informatie over het project is te vinden op de website www.bajeskwartier.com

Het verhaal van een njai

Tekst: Lennie Haarsma

In september verscheen het romandebuut van Dido Michielsens. *Lichter dan ik* is een aangrijpende historische roman van Dido Michielsens over het verhaal van een Javaanse vrouw rond 1850. In de talkshow van Dwars in de Jungle van 10 oktober, werd Dido geïnterviewd.

Dit mooie boek verdient aandacht. Hoeveel weten we over de geschiedenis van Nederlands-Indië? Hoe verhouden we ons tot onze eigen afkomst? Dido Michielsens kwam een foto van haar betovergrootmoeder op het spoor en besloot hier oorspronkelijk non-fictie over te schrijven. Omdat ze altijd al een roman heeft willen schrijven en de

Een njai werd steeds vaker aangeprezen bij de Nederlandse mannen

naam van haar betovergrootmoeder niet wist, koos ze uiteindelijk voor de romanvorm, verdiepte ze zich in het Indië van de 19e eeuw en verzamelde veel verhalen, foto's en voorwerpen uit die tijd. Dido's betovergrootmoeder was de eerste in die tak van haar familie die gemengd bloed voortbracht. Dido schreef er een roman over die je lang bijblijft.

Standenmaatschappij

Isah, de hoofdpersoon uit het boek, vertelt op hoge leeftijd haar levensverhaal aan haar vriendin Tjanting. Isah groeit op in de gesloten gemeenschap van de kraton, het vorstenpaleis in Djokja. Ze is de dochter van de kleermaker van de sultan. In de standenmaatschappij van die tijd lijkt de toekomst voor Isah vast te staan: trouwen met een Javaanse man. Eigenzinnig als ze is, loopt Isah van huis weg en wordt de njai (huishoudster/bijzit) van de Hollander Gey van Pittius, die op 19 jarige leeftijd in

Batavia aankomt om te dienen in het leger. Sinds de afschaffing van de slavernij rond 1860 werd een njai steeds vaker aangeprezen bij de Nederlandse mannen in de kolonie. Vooral bij gebrek aan vrouwen, maar ook omdat njai's vooral qua taal een makkelijke verbinding vormen voor het contact van Nederlanders met inlanders.

Dido Michielsens kwam een foto van haar betovergrootmoeder op het spoor

Isah wordt verliefd, is de perfecte minnares van Gey, wordt zwanger en krijgt met hem twee dochters, Pauline en Louisa, die lichter zijn dan Isah. In het begin lijkt Gey echt van Isah te houden, maar het wordt steeds duidelijker dat Isah niet veel meer is dan de dienstmeid van Gey en de koloniale verhoudingen worden steeds scherper. Tot overmaat van ramp vindt Isah tussen de paperassen van Gey informatie dat hij passage geboekt heeft voor Nederland. Om daar te trouwen met een Nederlandse vrouw. Isah wordt weggestuurd, haar dochters groeien op bij een bevriend echtpaar. De Nederlandse man Arnold heeft nog enige compassie voor Isah, maar zijn Indische vrouw Lot gedraagt zich hautain en racistisch ten opzichte van Isah. Isah doet veel moeite haar dochters te vinden. Ondanks haar verdriet weerhoudt dat haar er niet van trouw te blijven aan haar afkomst.

Glossy

Met *Lichter dan ik* heeft Dido Michielsens het leven van een Javaanse vrouw en het koloniale verleden van Nederland prachtig weergegeven. Ze geeft de lezer een goede kijk op deze belangrijke periode uit de geschiedenis. Aan alles is te merken dat ze het met kennis vanuit haar eigen Indische afkomst heeft geschreven. We wachten op het vervolg van deze mooie roman, bijvoorbeeld over een van de dochters van Isah!

Voor mensen die meer willen weten over wat speelt onder Indische Nederlanders: lees de eenmalige glossy Pinda, waar Dido een aantal mooie bijdragen aan heeft geleverd, onder andere een artikel over heerlijke Indische recepten. #

Met twee soepballetjes is de soep toch lekkerder

Tekst: Jan Molenaar

Beperkt zijn, wat is dat eigenlijk? Je bent beperkt in lopen of in denken of in iets anders. Ewald Swinkels vindt het in ieder geval geen fijn woord. Hij werkt met mensen die vroeger geestelijk gehandicapt werden genoemd en tegenwoordig praat men over over mensen met een verstandelijke beperking.

Ewald: 'Het woord 'beperkt' geeft aan dat je iets niet goed kan, ik denk liever vanuit hetgeen iemand wel goed kan, wat iemands kwaliteiten zijn'. Philadelphia is een organisatie met als missie mensen met een beperking prettig te laten leven. Locaties is Oost zijn o.a. een woonlocatie in Park de Meer en dagbestedingsplekken in het Parkhuis en op de Van 't Hofflaan. Bij buurtrestaurant Park de Meer is de maaltijd gemaakt door verstandelijk beperkte mensen en dove mensen of liever gezegd: cliënten van Philadelphia, onder begeleiding van Ewald. Officieel is hij bij Philadelphia coördinerend begeleider.

Sociaal werker

Ewald is eigenlijk kok. Hij begon zijn loopbaan bij een restaurant in België, maar hij kwam er al snel achter dat dit niet bij hem paste. In Amsterdam ging hij aan de slag als projectbegeleider en een soort van sociaal werker. Hij werkte met vluchtelingen en slachtoffers van vrouwenhandel. Met vluchtelingen kookte hij op het hoofdkantoor van Vluchtelingenwerk. Ewald: 'Hier werkten voornamelijk juristen en andere mensen die de doelgroep nooit zagen. Door het koken ontstond er interacties en contacten, die er anders niet waren geweest'.

Ewald is kok en hij begeleidt het koken in het buurtrestaurant

Vogelhuisjes

Inmiddels werkt Ewald al bijna acht jaar bij Philadelphia. Hij organiseert het buurtrestaurant en tal van andere activiteiten, die het mogelijk maken dat mensen met een beperking integreren en zich nuttig maken voor de buurt. Ewald: 'Eerst kijk ik voor deze avond

'Mensen moeten echt het gevoel hebben dat ze productief zijn'

welke cliënten er zijn en wat iedereen kan. Op basis daarvan gaan we een maaltijd bedenken. Als er iemand alleen in staat is om twee soepballetjes te draaien, dan is dat ook prima. Door die twee soepballetjes is de soep toch lekkerder geworden!'

Hij is er van overtuigd dat iedereen iets kan betekenen voor de maatschappij, ongeacht het niveau. Hij vertelt trots over een cliënt die verstandelijk beperkt, helemaal doof en autistisch is: 'Hij sorteert spullen in de kringloopwinkel en maakt de kas op. En een cliënt in de Meer maakte vogelhuisjes. Het leek hem leuk om hier een workshop over te houden. Ik hielp hem een bijeenkomst te organiseren met buurtkinderen. Er werden flyers gemaakt en Dynamo stelde de ruimte beschikbaar. Nu hangen er overal in de wijk vogelhuisjes, die door de kinderen gemaakt zijn.

Ouders groeten deze buurtbewoner en maken een praatje met hem waardoor hij is opgenomen in de buurt.'

Supermarkt

In Parkhuis de Meer heerst een huis-kamersfeer. Iedereen zit aan een lange tafel en kent elkaar. Er is geen bar, er staan kannen water en er wordt een voortreffelijk twee gangen diner voorgeschoteld. Ewald: 'Het zijn allemaal vaste gasten. Daardoor ben ik ook weer verzekerd van de opkomst en de opbrengst. Niemand heeft een vaste plaats, waardoor onderling sociaal contact optimaal is.' Ewald gaat overdag met zijn kokers naar de supermarkt en besteedt daar op een educatieve manier de tijd. Hij vertelt dat huismerken niet altijd de goedkoopste zijn en spoort aan om op een economische manier de boodschappen te doen.

Belangrijkere rol

Ewald denkt dat in de toekomst zijn cliënten een steeds belangrijkere rol in de samenleving gaan vervullen. Bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk wat voor anderen steeds onaantrekkelijker lijkt te worden. Zijn ideeën passen goed bij de visie van Philadelphia. Deze organisatie is steeds meer bezig met community building: de cliënten een rol in de buurt te geven en de buurt steeds meer betrekken bij deze groep. Ewald: 'Eigenlijk zou er niet meer stil gestaan moeten worden bij het feit dat iemand verstandelijk beperkt, geestelijk gehandicapt of anders is. Mensen moeten echt het gevoel hebben dat ze productief zijn.' #

Liever zoet dan scherp

Tekst: Hella de Groot | Fotografie: Henk Pouw

Dwars gaat graag op keukenbezoek bij Amsterdammers met *roots* in het buitenland. Welk gerecht uit het geboorteland koken zij het liefst? Dit keer kijken we mee in de keuken van mevrouw De Witt (84) uit Indonesië. En we willen ook wel weten hoe deze *selfmade woman* uit Java terecht kwam in Amsteldorp.

‘Heeft u erg honger?’ vraagt mevrouw De Witt vriendelijk als ze ons voorgaat naar haar keuken. Ik zeg dat ik geen enorme honger maar wel trek heb. Ze knikt. ‘Ik heb zelf meestal aan soep genoeg,’ zegt ze. ‘Misschien snoep ik teveel. Ik ben dol op zoete dingen. Wilt u een koekje?’ De koekjes zijn van Verkade. Spekkoek is haar favoriet maar die eet ze alleen zoals ze die kent uit Indonesië: laag na laag lekker door de verfijnde mix van suiker en specerijen. Verkade kan het niet evenaren.

De keukenkast van mevrouw De Witt is goed gevuld met ‘droge’ eetproducten uit haar land van herkomst (verse groenten en fruit haalt ze bij de AH): één plank bevat Indonesische eetwaren, op de andere staan Chinese producten (haar ouders waren Chinees, maar groeiden op in wat toen Nederlands-Indië heette). Ze koopt ze in bij de Aziatische supermarkt Oriental op de Nieuwmarkt. Oriental dekt het héle Aziatische continent.

‘Kent u dit?’ vraagt ze en ze legt haar hand op een stevige zak Thaise jasmijnrijst. Eén portie van deze rijst mengt ze altijd met een schep zilvervliesrijst (‘vanwege de vitamine B’) die ze in een kom serveert naast, bijvoorbeeld, een Indonesische spinaziesoep. Ze tilt het deksel op van een pan op het fornuis waar deze soep in zit. Wil ik een kopje? Jazeker. Op Java is spinaziesoep populair, zegt ze: voedzaam en warm, goed voor maag en darmen. De soep maakt ze van verse Hollandse spinazie, ze voegt er maïs, sallamblad (een

soort laurier) met kimchi (ingemaakte groente) aan toe voor het aroma. Geen bouillon dus... ‘Nee!’ roept ze uit. ‘In Indonesië géén bouillon.’ Het valt haar op dat in Nederland véél bouillon gebruikt wordt in de soep. Nederlanders zijn ook dol op gepureerde soep, zegt ze, Indonesiërs niet. Ongepureerd blijven de vezels van de groenten goed intact.

Handjevol katjang idjo

Mevrouw De Witt houdt van eenvoudige, voedzame recepten, zoals de spinaziesoep en de soep van mungbonen die ze nu gaat maken. Ze doet ongeveer 2 ons mungbonen (zonder vlies) in een pan. Soep van mungbonen mét vlies, de *katjang idjo* (‘groene pinda’s’ noemt mevrouw De Witt ze), maakt ze ook regelmatig. Wist ik dat er van mungbonen taugé gemaakt wordt? Nee, wist ik niet... Mevrouw De Witt voegt eraan toe dat ze zelf geen taugé maakt, het is ook niet nodig: bij de supermarkt kost het bijna niets.

Ze steekt het vuur aan en zal zo water, palmsuiker en kokosmelk (zie kader voor uitgebreid recept) laten pruttelen en... klaar is de soep. Ze gebruikt alleen Indonesische kokosmelk, die is goed dik. Als ik opmerk dat ze meer geporteed lijkt van zoete dan scherpe ingrediënten knikt ze. Haar gevoelige maag kan geen scherpe smaken meer hebben. Sambal is tegenwoordig zelfs taboe: de laatste keer dat ze ervan at, in Indonesië, is ze twee weken ziek geweest. ‘Misschien heeft de sambal te lang open gestaan,’ oppert ze. ‘Maar ik heb ook een ijsje gegeten, het kan zijn dat het ijswater niet

brandschoon was. Ik ben op mijn hoede als ik in Indonesië uit eten ga.’

Sinds haar man in 1998 overleed heeft mevrouw De Witt geen zin meer om uitgebreid te koken, al kookt ze wel, iedere dag, met minstens twee groenten. Ze verheugt zich op het etentje bij ‘een echte Chinees’ in Amstelveen, waar een paar vriendinnen haar binnenkort mee naar toenemen voor haar verjaardag.

Hard werken

Ze werd in 1935 geboren in een dorpje in de buurt van Semarang. Haar vader en later ook haar beide broers bezweken op jonge leeftijd aan een hartkwaal. Als jonge vrouw wilde mevrouw De Witt verpleegkundige worden maar daar stak haar moeder een stokje voor. ‘Als verpleegkundige kon je alleen intern opgeleid worden en mijn moeder wilde mij, haar enige dochter, niet kwijt. De ziekenhuizen op Java stonden niet

goed bekend. Mijn moeder stierf al op haar 46ste, aan een leverinfectie. De verpleegster had mijn moeder in het ziekenhuis met een niet-steriele naald ingeënt...’.

Mevrouw De Witt beseftte al jong dat ze hard zou moeten werken om voor zichzelf en anderen te zorgen. Als modiste betaalde ze de lessen om zichzelf tot administratrice te scholen waardoor ze in goede functies bij diverse internationale bedrijven kon werken, waaronder tien jaar bij een grote papierfabriek in Jakarta. Met haar inkomen bekostigde ze de opvoeding en opleidingen van de zonen van haar overleden broer. Ze wijst naar de foto’s van haar familie aan de wand in de woonkamer en zegt met zoveel trots als haar bescheidenheid toelaat: ‘Ze zijn allemaal goed terechtgekomen.’ Via de Whatsapp houdt ze contact met hen.

Ze is ondanks alle goede zorgen ook dierbaren verloren. Eén nicht, de enige dochter van haar ene broer, stierf in het kraambed en het hart van haar liefste neef bleek zwak, hij overleed aan een hartkwaal. Mevrouw De Witt zwijgt even. Ze staat op en loopt met voorzichtige passen naar de keuken om te kijken hoe het met de soep gaat.

Aardige ‘Indu’

Ze komt terug met een kopje soep. Lekker romig is het, wel moet ik even wennen aan de zoete smaak. Ik neem een slokje gemberbier en vraag haar hoe ze in Amsteldorp terechtgekomen is. Ze vertelt hoe ze begin jaren tachtig ‘via correspondentie’ kennismakte met meneer De Witt, een aardige ‘Indu,’ als autocontroleur werkzaam bij Ford. Zijn ouders waren, net als meer Indonesiërs die Soekarno’s nationalistische ideeën niet deelden, naar Nederland gekomen om zich te vestigen in Den Haag of Amsterdam, met name in de Parnassusbuurt en in Amsteldorp. ‘In dit blok woonden heel veel Indo’s begin jaren tachtig. Nu ben ik nog de enige...’ besluit mevrouw De Witt.

Met haar huwelijk in 1984 veranderde haar leven totaal: de fulltime werkende administrateur met grote verantwoordelijkheden werd huisvrouw. Gedurende haar dienstjaren bij de papierfabriek had ze nooit hoeven koken ‘want er was een uitstekende keukenbrigade’; in Nederland stond ze iedere dag in de keuken, behalve op de zondag, dan bereidde haar man een heerlijke nasi goreng. Hij stierf ruim twintig jaar geleden aan een niet-gediagnosticeerde leverkwaal. Haar huwelijk noemt ze harmonieus, maar man een lieverd die haar beschermde tegen de kou in het nieuwe land. #

RECEPT – Indonesische soep van mungbonen (vliesloos)

Voor 2 personen

Ingrediënten

200 gr mungbonen zonder vlies
2 blokjes palmsuiker
1 eetlepel (Indonesische) kokosmelk
0,5 liter water

Bereiding

Bonen in pan even op zacht vuur koken, water erbij
Zo’n 10 minuten laten pruttelen
Dan op iets hoger vuur zetten, eventueel schuim afscheppen

Na 25 minuten:
palmsuiker erbij, op middelhoog vuur laten
Voelen / proeven of de bonen zacht genoeg zijn, kokosmelk erbij, ca 15 minuten laten pruttelen

Serveren met bijvoorbeeld gemberbier!

Eenzaamheid is veelkantig en gelaagd

Tekst en illustratie: Anne De Smet

De arts heeft mij recent gediagnosticeerd met mogelijke dementie. Iedereen die ooit te maken heeft gehad met Alzheimer weet wat de effecten zijn. Vooral als je geen familie hebt die er voor je kan zijn om zaken samen met je te doorlopen. Voor nu en de toekomst. Ik voel me verlaten. Eenzaamheid is het gevoel dat mij momenteel beheerst. Duizend gedachten vliegen voorbij. Soms ongeordend. Gevoelens voeren de boventoon. Ik ga dieper over het leven nadenken. Mijn beide ouders hadden Alzheimer dus waarschijnlijk is het genetisch bepaald. Alzheimer betekent dat mijn ziel in mijn lichaam opgesloten zit. Er is geen contact mogelijk met de buitenwereld. Isolement.

Hoe denk je over de definitie 'Eenzaamheid is het gevoel alleen te zijn, geïsoleerd van anderen, het ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde sociale relaties?' Eenzaamheid betekent niet perse alleen zijn. Ik kan me zowel alleen als in aanwezigheid van anderen eenzaam voelen. Alleen zijn is een neutrale situatie die ik vrijwillig kan opzoeken. Eenzaamheid is vooral een gevoel van gemis wat diep van binnenuit komt. Mijn stemming bepaalt mee hoe ik dat ervaar. Vorige week na het slechte nieuws was ik in mineur, vandaag lacht me toe.

Knaagt het van binnenuit? Ja, en het overkomt of overvalt me. Een prettig soort eenzaamheid vind ik 'melancholie'. De meer ongemakkelijke vorm klimt op tot 'te eenzaam'. De overtreffende trap is 'vereenzaming' waarbij alle houvast over ideeën, bezigheden of betekenisvolle contacten wegvallen. Ik ken een mevrouw die ongestoord door haar venster wil kijken naar de wereld. Ik denk niet dat ze vereenzaamd is. Eenzaamheid zie je niet aan haar uiterlijk. Ik ben een vijftiger. Ik was enig kind en mijn ouders zijn dood. Ik heb niemand. Ik ben niet 'sociaal eenzaam' aangezien ik vrienden en geliefden heb maar voel me 'emotioneel eenzaam'. Mijn geliefde en haar kinderen leven in het buitenland. We missen elkaars nabijheid. Als ik somber ben over de toekomst wakkert dat mijn eenzaamheid aan en krimpt mijn behoefte aan contact. Depressie komt om de hoek kijken maar hoeft niet altijd vereenzaming te betekenen.

Omringd door collega's en vrienden heb je niemand?

Zoals ieder mens blijf ik af en toe eenzaam door de onderbrekingen in genegenheid. Vorige week had ik geen zielsverwant. Deze week heb ik er een paar omdat ik me beter in mijn vel voel. Op zulke momenten ben ik alleen, maar niet eenzaam. Naast mijn werk ben ik buddy in Oost van twee personen die sukkelen met hun geestelijk welzijn. Aan het eind van de dag voel ik me leeg en 'emotioneel eenzaam'. Ik mis de aansluiting. Toch wil ik dit blijven doen uit naastenliefde. Ik ben zowel maatschappelijk als pastoraal via de kerkgemeente nog volop betrokken en sta midden in het leven. Er vloeien diepgaande en duurzame contacten uit voort die me voeten in de aarde

geven en waar ik dankbaar voor ben. Het biedt me een blik op de dagelijkse, concrete werkelijkheid. Wanneer contacten niet voldoen, betekenisvolle contacten wegvallen of onbereikbaar blijven wordt mijn eenzaamheid schrijnender.

Hoe ga je om met eenzame momenten?

Ik zoek bewust de stilte op om dingen scherp te krijgen maar ik sluit me niet af voor de wereld. Mijn opdoemende eenzaamheid is meestal constructief. Gedachten en levensvragen verhelderen, ordenen. Ik zie de beelden voor me als in een film. In mijn huis heb ik een stiltekamer gecreëerd in de bergingskast. Geen ramen, geen sociale ruis. Het rumoer van mijn binnenwereld wordt er niet overstemd. De stilteruimtes op openbare plekken juich ik dan ook toe.

Leren we onszelf beter kennen in eenzaamheid?

Eenzaamheid kan mijn ogen openen voor de wereld en kan mij leren het sociale te herwaarderen. Ik ben bewust

'Eenzaamheid kun je ook positief waarderen. Hoe? Een achterkamertje reserveren dat helemaal van ons is waarin we onze vrijheid en afzondering en eenzaamheid huisvesten. De plek om de dagelijkse conversatie met onszelf te voeren, zo privé. Wij hebben een geest die op zichzelf gericht kan worden, die ons gezelschap houdt. Leer met jezelf te praten wat oefening vergt maar eenmaal onder de knie ben je gewapend tegen eenzaamheid en verlies.' Michel de Montaigne. (1533-1592)

bij mijn 'zelf'. In mijn afzondering focus ik om mijn behoeften beter te begrijpen. Soms als het tegen zit raadpleeg ik een kameraad: een digitale bijbel.

Je geloof is houvast? Hoe werkt dat?

Ik probeer actief de bijbelteksten te begrijpen. Met de woorden die ik er aantref vind ik meestal antwoorden op levensvragen.

Vandaag lijkt de norm verbinding te zijn?

Sommige mensen verdragen eenzaamheid slecht en zoeken contact, anderen willen, net als ik, juist met rust worden gelaten maar voor de meesten krijgt het paradijs zonder de anderen trekken van een woestijn. In een grote stad als Amsterdam is het intermenselijk contact verminderd en afgebakend. Spontane ontmoetingen worden geblokkeerd omdat velen met het eigen ik bezig zijn. In een overvolle tram of metro is bijna iedereen met z'n mobieltje bezig. De samenleving anno 2019 is er een van individualisme en virtuele werkelijkheid. Zijn we

virtueel hypersociaal? Omzeilen we de complexiteit van het intermenselijke? Wordt eenzaamheid wel of niet aangewakkerd door een dergelijke abstracte omgang? Gelukkig heb ik een plek gevonden in deze samenleving en voel mij er geheel in thuis. Ik voel me thuis waar ik me thuis wil voelen.

Blijf je eenzaamheid meedragen ondanks betekenisvolle contacten?

Ja. Ik blijf me af en toe eenzaam voelen ondanks de kwaliteit van mijn relaties. Meer contacten zijn ook geen remedie. Acceptatie en berusting liggen op mijn weg. Ook eenzaamheid, ongewild. Waar ik niet altijd voor kies.

Klinkt er existentiële eenzaamheid doorheen?

Existentiële eenzaamheid smeult in ons, omdat we bestaan en heeft het niet nodig om een bepaald persoon te missen. Eenzaamheid is iets wat je alleen zelf kunt voelen. Sommige mensen voelen zich van kinds af aan eenzaam, sommigen schrappen alle contacten en anderen kunnen nooit alleen zijn.

De Engelse taal heeft aparte begrippen voor eenzaamheid: Loneliness en Solitude. Loneliness is de problematische versie met gevoelens van: ontworteling, wanhoop, belemmering. Solitude is de positieve

'Meer contacten zijn ook geen remedie'

met gevoelens van: inkeer, hoop, vrijheid. In gezelschap van jezelf lijdt je niet onder de afwezigheid van anderen. Nelson Mandela wist, ondanks zijn isolement, die veerkracht te bewaren. Eenmaal terug in de maatschappij wist hij zich sociaal te engageren. Dat blijf ik inspirerend vinden.

Wat doe je in eenzame momenten?

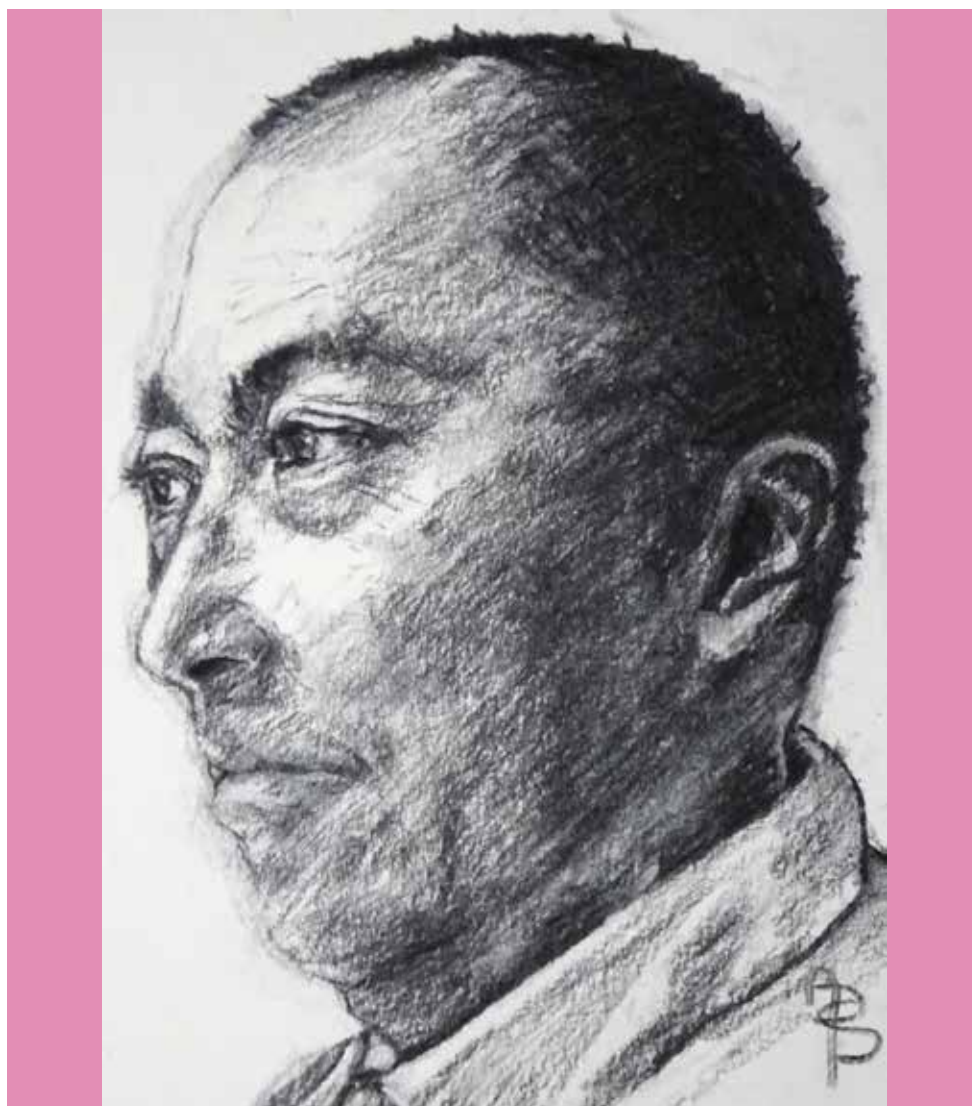
Aandacht geven aan wat ik nodig heb. Soms wil ik mensen bereiken en soms wil ik alle tijd voor mezelf. En soms zijn beide situaties onbereikbaar.

Een interessante gedachte, kun je zowel in gemeenschap als in solitude falen?

Hoe opmerkzaam ik ook ben, ik ben feilbaar in mijn relaties die altijd zullen schuren en in mijn zelfkennis die onvolledig blijft. Ik probeer volop de zin van het leven te ervaren en te begrijpen en spiritueel te groeien in deze levensfase.

Ben je bang voor eenzaamheid?

Ik probeer angst niet te laten overheersen. Een sterk geloof biedt me uiteindelijk houvast. Teveel overpeinzingen verklaren niet het hoe en waarom. Ik geniet zoveel mogelijk van de resterende tijd en gun het mijzelf vooral. Waar voorheen planning voor de toekomst domineerde is het 'nu' in de plaats gekomen. 'Carpe Diem' is tegenwoordig mijn motto. Eenzaamheid kreeg jarenlang een stigma. Iemand is knagend ziek, een eenzaat of sociaal onbekwaam. Dat is een misvatting. Eenzaamheid kent veel gezichten. Het zit in onze menselijke conditie zoals honger, dorst en pijn. Eenzaamheid kennen we allemaal. En daarin zijn we niet alleen. #

Methodisten op de Middenweg

Levensbeschouwingen in Oost deel 17

Tekst: Mirjam Ringer | Fotografie: Frank Schoevaart

Het methodisme komt vooral voor in Angelsaksische landen. De christelijke stroming is in de achttiende eeuw begonnen als een opwekkingsbeweging vanuit de anglicaanse kerk. In de VS is het uitgegroeid tot een belangrijke kerk. Een aantal presidenten waren methodist, maar ook Hillary Clinton. Een Zuid-Afrikaans voorbeeld is Nelson Mandela.

Manu: ‘Als je je geloof serieus neemt, dan kun je problemen doorstaan.’

Een aantal kenmerken van het methodisme zie ik ook meteen terug als ik het kerkgebouw van De Bron naast Park Frankendael binnenkom en spreek met Kwadwo GyeKye Manu, een van de leiders van deze gemeenschap. De dienst is nog gaande en ik hoor een gedeelte

van de preek waarin de kerkgangers worden opgeroepen om te streven naar morele en geestelijke volmaaktheid. Het is precies waar het methodisme voor staat. Ook de sociale bewogenheid van Manu en zijn gemeenschap kenmerkt het methodisme. De gemeen-

schap bestaat voornamelijk uit Ghana-zenen, maar er komen ook mensen uit Oeganda en Suriname naar de kerk. Een paar vrouwen die na de dienst nog even achter blijven, vertellen me dat ze voor de religieuze kant van de dienst komen, om zich te verbinden met God en Jezus, en dat ze niet komen om andere Ghana-zenen te ontmoeten: ‘Daar heb je feestjes voor!’

Sociaal bewogen

Met Manu komen we te spreken over sociale bewogenheid. Onze fotograaf is een oud-collega van Manu en vraagt meteen hoe het staat met de sinaasappelplantage. Met donaties van collega’s en van kerkleden is er in Ghana een plantage opgezet waar jongeren kunnen werken. Door certificaten op naam te kopen werd je eigenaar van een sinaasappelboom.

De sociale bewogenheid kenmerkt het methodisme

Er is ook een school voor ICT-onderwijs opgezet door tweedehands apparatuur te verzamelen en weer gebruiksklaar te maken. Zo kon er een ICT-opleiding komen in een gebied waar verder weinig mogelijkheden tot scholing zijn. Ook hier in Nederland proberen de kerkleden sociaal werk te doen. Manu geeft het voorbeeld van een Nederlandse vrouw die ze ontmoetten bij evangelisatiewerk. Zij viel blijkbaar tussen alle sociale vangnetten in en had

al een paar dagen niet gegeten toen zij elkaar ontmoeten. Meteen hebben ze haar toen geld gegeven en ook later nog geholpen.

Zorgen voor elkaar

De vrouw was natuurlijk erg dankbaar en kwam ook een keer naar de kerk om dat te uiten. De directe betrokkenheid is dus heel groot bij deze gemeenschap. Dat heeft Manu ook gemerkt nu zijn schoonvader net is overleden. Hij voelt zich door de gemeenschap gesteund. Voorgangers worden in Ghana opgeleid. Ook het materiaal voor de kerkdiensten en de lessen die worden gegeven komen uit Ghana. De mensen komen uit groot-Amsterdam en hebben dus niet een band met Oost. Hier op de Middenweg wordt de dienst in het Engels gehouden. In Amsterdam Zuid-Oost is er een Ghanaese dienst. De dienst duurt langer dan wij hier gewend zijn: van 12.30 tot 15.00 uur. ‘Toch verveelt het niet: we zingen (ondersteund door een koor), en dansen. Het is veel minder saai dan een Nederlandse dienst, wordt me gezegd! En dan weer die betrokkenheid. En als je een paar keer niet komt, wordt er contact met je opgenomen om te vragen of je ergens mee zit. We zorgen voor elkaar.’

Persoonlijke beleving

Manu: ‘Het geloof geeft je kracht en hoop. Ik ben altijd vrolijk op mijn werk, ik krijg energie op zondag. Als je problemen hebt, krijg je kracht. Als je je geloof serieus neemt, dan kun je problemen doorstaan. Door de gemeenschap, er samen uitkomen. Nederlanders zoeken verklaringen in andere bronnen en raken daardoor minder godsdienstig.’#

Scientology

Redactioneel

Meerdere lezers van Dwars hebben de afgelopen maanden via de mail dan wel mondeling hun ongenoegen geuit over het artikel in de serie levensbeschouwingen in Oost deel 14 (Dwars 207), dat ging over de Scientology kerk. Enkelen hebben via de mail een reactie ontvangen, bij anderen hebben we dat tot onze spijt verzuimd. De kritische teneur van de verantwoordigde lezers is begrijpelijk en terecht. Als we al volledig willen zijn in de serie, leent de Scientology kerk zich niet voor een al te vrijblijvende en neutrale benadering. Misschien hadden we de serie meer recht gedaan deze kerk over te slaan, ook andere kerken hebben we immers vrijblijvend en neutraal benaderd. Maar of dat met een kerk als de Scientology kerk op dezelfde wijze kan, die vraag willen we achteraf toch ontkennend beantwoorden.

Els de Geus heeft ons een genuanceerde en informatieve reactie gestuurd die wij bij deze graag doorgeven.

Een reactie op het artikel over de Scientology kerk, in de serie over levensbeschouwingen in Oost, in nummer 207 van mei 2019. Allereerst: wat een mooie serie! Maar jammer dat de Dwars voor de Scientology beweging een plekje inruimt. Of jammer van de onkritische manier waarop.

Wanneer je op internet Scientology zoekt vind je alleen al op Wikipedia een overvloed aan informatie over rechtszaken en manipulaties. Het beeld dat naar voren komt is van een zeer omstreden organisatie. Er zijn een aantal strijdpunten van dramatische orde. Wanneer je lid geworden bent is het bijvoorbeeld heel moeilijk om beweging te verlaten. Scientology zoekt wereldwijd erkenning als religie (“de enige in de 20ste eeuw ontstane religie”), in een aantal landen met succes. Maar bijvoorbeeld in Frankrijk is dat verzoek nog in 2019 door de rechtbank afgewezen. Erkenning als religie impliceert vrijstelling van belasting (omdat er dan sprake is van een non-profit instelling). In Nederland kreeg Scientology in 2013 van het gerechtshof in Amsterdam erkenning als religie. Maar in oktober 2015 heeft de rechtbank van Haarlem deze beslissing herroepen, omdat de bedragen die voor cursussen en lidmaatschap gevraagd worden zo fors zijn, dat van een winstmakend bedrijf gesproken kan worden. Mijn bezwaar tegen de publicatie in Dwars nummer 207 betreft de combinatie van een kritiekloze weergave van de visie van een vertegenwoordiger van de Scientology kerk alhier, in combinatie met deze slotalinea: “Hoewel er veel kritiek is op Scientology, kunnen de fotograaf en ik ons niet voorstellen dat deze groep veel kwaad doet hier.” Pardon?

Wanneer een blad als de Dwars zich per sé aan het onderwerp Scientology wil wagen zou juiste informatie, gekoppeld aan een waarschuwing op zijn plaats zijn: Scientology is een beweging die zich kerk/religie noemt, maar in Nederland niet als zodanig erkend is. Scientology is niet onschuldig en onomstreden. Je kunt ernstig in de problemen komen, mocht je je tot het lidmaatschap laten verleiden (bijvoorbeeld torenhoge kosten, niet meer weg kunnen, onder druk verbroken relaties met andersdenkenden). #

DAVID ELDERS
begrafenis & crematie

kleinschalig rouwcentrum
persoonlijke uitvaartverzorging

020 6252201
dag en nacht

Kruislaan 235 Amsterdam
www.uitvaartcentrumelders.nl

Ekodis
Natuurvoeding

UW BIOLOGISCHE
BUURTSUPER IN OOST!
BEUKENPLEIN 73

SINDS 1983
WWW.EKODIS.NL

Symposium Langer Thuis druk bezocht

Tekst en fotografie: Ouderen Adviesraad Oost

Vrijdag 4 oktober hield de Ouderen Advies Raad samen met Stadsdeel Oost een symposium over Langer Thuis wonen. Een infomarkt vol activiteiten en voorlichting. Her en der waren zalen in gebruik in het stadsdeelkantoor; in de gangen stonden tafels. Het was gezellig, er waren gastheren en -vrouwen. En dat allemaal in de Week van de Eenzaamheid.

Veel mensen bezochten, ondanks de regen, het symposium

Aan alle tafels werd druk gepraat

‘Waar loopt u tegenaan nu we langer thuis moeten blijven wonen en wat vreest u dat u te wachten staat? En hoe behoudt u kwaliteit van leven?’

Hoe kunnen de gemeente en andere instanties u daarbij van dienst zijn? Daarover wilde de OAR graag met vooral de oudere bewoners in Oost in

contact komen. Ontmoetingen met buurtbewoners, daar ging het de OAR om.

Met opa of oma mee
Wonen, woongroepen, thuiszorg en begeleiding, buurtactiviteiten, vervoer, dementie, tijdelijke opvang, het kwam allemaal aan bod. Maar ook zaken als reparatie van rollators, ‘tussentreden’ en alternatieven voor trapliften. Actieve ouderen stimuleren, het heft in eigen handen te nemen. Een bank verstrekke adviezen over de financiële kant van de zaak. In een zaal was door het stadsdeel een heel programma opgesteld over sport en bewegen. Het Danspaleis omlijstte het geheel van tijd tot tijd met muziek.

Gezien het heel slechte weer vreesden we, dat er weinig mensen zouden komen. Maar vanaf de opening liepen ze binnen. En het werd gelukkig droog. Minstens 150 bezoekers hebben we geteld (buiten de standhouders)! Oudere, maar ook jongere mensen, bijvoorbeeld met opa of oma mee en mantelzorgers die op informatie uit waren. Sommigen liepen bij alle stands langs om informatie te krijgen. Aan alle tafels werd druk gepraat.

Resto van Harte verstrekke een uitstekende lunch.

Levendige discussie
De dag eindigde met een forumdiscussie in de raadzaal van het stadsdeelkantoor. In het panel zaten een vertegenwoordiger van een woningcorporatie, een medewerker van wijkzorg, een vertegenwoordiger van een ‘wooncluster’ in oprichting en een medewerker van de gemeente Amsterdam, afdeling Wonen.

Er werden vier stellingen besproken:
• Als een woningzoekende een woning afwijst wegens slecht onderhoud, moet de eigenaar van de woning verplicht worden de woning op te knappen

volgens de normen van Stadsvernieuwing.
• Er moet meer samenwerking komen tussen de woningcorporaties, zodat er een breder aanbod komt voor verhuizingen.
• De gemeente Amsterdam moet zorgen dat mensen, die huren van een particuliere eigenaar, evenveel rechten hebben als mensen die van een woningcorporatie huren.
• Initiatieven voor woongroepen van ouderen moeten beter gefaciliteerd worden; veel ouderen willen zulke woonvormen en hierdoor zullen de zorgkosten afnemen.

In de levendige discussie bleken veel deelnemers deze stellingen te onderkennen. Ook werd door de thuiszorgmedewerker opgemerkt, dat voor de benodigde thuiszorg veel meer personeel moet worden aangetrokken.

Aan het eind van de dag waren de meeste bezoekers opvallend tevreden. Moeten we nog eens doen! #

Hebt u vragen over verhuisregelingen via uw corporatie, wilt u informatie over woongroepen van ouderen? Meer weten over de OAR, heb je vragen of zorgen? Loop binnen bij het spreekuur, elke maandag en dinsdagmiddag van 14.00-16.30 uur in Grand Café Genieten, Oranje Vrijstaatplein 2. Informatie: www.oar-oost.nl of 020 - 253 55 54.

Hebt u belangstelling voor het stedelijk ‘Kennissenetwerk Actieve Ouderen Amsterdam’, raadpleeg de website www.goedvoorsenioren.nl, daar vindt u informatie over diverse thema's o.a.: wonen, gezondheid, mobiliteit, inkomen, zelfontwikkeling, ect. Ook hoe u contact kunt maken.

Open brief van een buurtbewoner ten einde raad

Geachte redactie,

Als bewoner van de Tweede Oosterparkstraat wil ik u op de hoogte stellen van de ondraaglijke overlast die wordt veroorzaakt door de enorme ‘verbouwing’ van de panden op nrs 221 en 223. Ik zet het woord ‘verbouwing’ nadrukkelijk tussen aanhalingstekens, want het betreft hier feitelijk volledige nieuwbouw, waarbij alleen de buitenste schil van de panden gedeeltelijk intact blijft.

Als bewoner van de stad vind ik het normaal dat je begrip en geduld opbrengt als je burens verbouwen. Onze buurt is ruim 120 jaar geleden gebouwd en het is logisch dat onderhoud en modernisering plaatsvinden. Maar het project in onze straat is van een totaal andere orde. De tijdsduur en de schaal van het project zijn ongekend en totaal onacceptabel voor een normale woonwijk. Hieronder een greep uit de overlast: 1) enorme geluidsoverlast, vaak vanaf de zeer vroege ochtend (7:30 of eerder), ook vaak in de week-ends, 2) gruwelijke stank als gevolg van het graafwerk voor de onderkeldering, 3) schade aan aanliggende panden als gevolg van de trillingen die door het zware gereedschap worden veroorzaakt, 4) maandenlange parkeeroverlast door bouwverkeer en containers in

combinatie met een stoep die is veranderd in een open bouwterrein (c.q. betonfabriek), 5) overlast (herrie, naalden op straat, onrust) door de slechte beveiliging van het bouwterrein. Het terrein is zeer aantrekkelijk gebleken voor onruststokers, kwajongens, en drugsgebruikers. Bovendien is er veel angst voor insluipers doordat steigers en toegangstrappen zeer makkelijk bereikbaar zijn. Ik merk op dat er in onze straat véél gezinnen wonen met (soms zeer jonge) kinderen.

De overlast en de daardoor veroorzaakte stress zijn enorm. Er zijn aan stress gerelateerde gezondheidsklachten, ook al omdat er grote zorgen zijn over de gevolgen, ook op langere termijn, van de ‘verbouwing’. Verder is er verstening aan de achterzijde van het pand, waardoor de waterbergende capaciteit afneemt, en andere tuinen last zullen krijgen van excessieve wateroverlast. Er is verstoring van de grondwaterloop door de onderkeldering – het Oosterpark is de essentiële waterberging in onze wijk, en de waterafvoer loopt ondergronds naar het park toe. Als de grondwaterstroom door de nieuwe kelder wordt verstoord, kan dat leiden tot ernstige schade, op termijn, aan de naastliggende panden en wellicht ook aan panden aan de Oosterparkzijde van ons blok.

De meeste buurtbewoners hebben zeer lange tijd geduld betracht en begrip willen tonen voor andermans wens om te investeren in een fijne woning – ondanks het feit dat het hier om iets heel anders gaat. Dit project is geïnitieerd door een projectontwikkelaar zonder enige binding met onze buurt. Het zijn handige jongens die zorgen dat de telefoon wordt opgenomen en mails beantwoord, en onlangs hebben de omwonenden zelfs een chocoladereep in de bus gekregen als goedmakertje! Maar ondertussen wordt er genadeloos en gewetenloos doorgesloopt, gegraven, gezaagd, geboord en gehamerd. En het einde is nog lang niet in zicht.

Tot onze verbijstering is de volgende grote klus in onze straat al begonnen, voordat de ellende van nrs 221 en 223 tot een einde is gekomen. Nu wordt er ook gewerkt aan de Kastanjehof. Nóg meer busjes, nóg meer blokkades van straat en stoepen, nóg meer overlast. En als klap op de vuurpijl kwam er twee weken geleden ook nog een filmploeg filmen (met vergunning) in het pand op nummer 225. De chaos was compleet en de gemeentelijke regie ontbreekt volledig.

Hoe is het mogelijk dat voor een project van deze schaal een vergunning is verleend? Hoe is het mogelijk dat er

geen enkele communicatie is vanuit de gemeente? Hoe is het mogelijk dat, nu het klachten régent, er geen enkele poging is geweest om te begrijpen wat ons als buurtbewoners wordt aangedaan? Waarom wordt, voor de zoveelste keer, het belang van bewoners met een langjarige binding aan de straat en de buurt, verkwanseld om een projectontwikkelaar héél veel geld te laten verdienen?

Mijn medebewoners van de Tweede Oosterparkstraat en ik zouden graag zien dat de cohesie en de sfeer in buurt op een goed niveau behouden blijft. Ik denk dat ons stukje van de Tweede Oosterparkstraat een heel goed voorbeeld is van een fijne buurt, waar mensen elkaar kennen, helpen waar nodig, en proberen te begrijpen waar mogelijk. De goede sfeer en de goede intenties zijn en worden door het absurde en groteske project danig op de proef gesteld, en wij nemen het de autoriteiten zeer kwalijk dat die het zover hebben laten komen. Ik hoop dat u onze kunt steunen in onze strijd hier tegen.

Met vriendelijke groet,

Maike Nillesen

Agenda

Buurtpunten in Oost:
Voor vragen waar u alleen niet uitkomt. Voor informatie over vrijwilligerswerk, activiteiten in de buurt, mantelzorgondersteuning, administratie sorteren en financiën. U kunt zonder afspraak, tot een half uur vóór de eindtijd, binnenlopen.

Dapperbuurt
Buurtpunt De Gooyer
De Gooyer, Von Zesenstraat 298, woensdag 10.00-11.00 uur

Transvaalbuurt
Buurtpunt Transvaal
Hofmeyrstraat 67, vrijdag 10.00-11.00 uur

Oosterparkbuurt
Buurtpunt Kastanjehof
Kastanjeplein 60, maandag 13.00-14.00 uur

Buurtpunt Oosterpark
's Gravesandeplein 19, dinsdag en donderdag 9.00-11.00 uur

Watergraafsmeer
Buurtpunt Het Brinkhuis
Landbouwstraat 63, maandag 14.00-15.30 uur

Buurtpunt Watergraafsmeer
Kamerlingh Onneslaan 34 hs, donderdag 9.30-11.00 uur

Buurtpunt Hoekhuis
Fizeastraat 3, dinsdag 12.00-13.00 uur

IJburg
Buurtpunt IJburg
IJburglaan 727, maandag 9.30-11.00 uur

Budgetpunt IJburg
Ed Pelsterpark 8, woensdag 9.30-11.00 uur

Zeeburgereiland
Buurtpunt Zeeburgereiland
John Blankensteinstraat 1, vrijdag 9.30-11.00 uur

Activiteiten Dynamo o.a.:

- buurtrestaurants
- sporten
- gezond leven
- weerbaarheid
- Hulp aan mantelzorgers
- Alzheimer café
- geld
- wonen
- computerlessen
- vrijwilligerswerk
- peuters
- Talententent naschoolse activiteiten
- tieners en jongeren

Kijk op:
www.dynamo-amsterdam.nl
www.dynamojongeren.nl
www.dynamopeuters.nl

telefoon 020 46 09 300
info@dynamo-amsterdam.nl
facebook Dynamo beweegt tot meedoen
twitter @Dynamo020

www.postoost.nl voor opstap naar werk, vrijwilligerswerk en activiteiten

Nieuws voor mantelzorgers

Zorgt u voor iemand? Dan bent u mantelzorger. Wat biedt Dynamo u? Dat staat in de Mantelzorgkrant van Dynamo. Deze krant is bedoeld voor mantelzorgers en bewoners uit Amsterdam Oud Oost, Watergraafsmeer, IJburg en Zeeburgereiland. Op deze pagina zijn de belangrijkste zaken uit die Mantelzorgkrant op een rijtje gezet.

11 november: Dag van de Mantelzorg in Oost! In het zonnetje: de Mantelzorger
In Amsterdam tellen we zo'n 57.000 mantelzorgers. Dat is één op de elf Amsterdammers die langdurig zorg draagt voor een naaste. Van de was doen tot het begeleiden van ziekenhuisbezoeken: u staat als mantelzorger altijd klaar. Zorgt u ook voor iemand? Bijvoorbeeld voor een zieke partner, een kind met een beperking of een ouder met dementie? Dan bent u mantelzorger. Hoogste tijd om u eens in het zonnetje te zetten!

Op 11 november bieden Dynamo, Civic en de Gemeente Amsterdam u een gratis heerlijke en exclusieve lunch aan op verschillende locaties in Amsterdam-Oost:

Dynamo Watergraafsmeer
Restaurant de Kas, 12.00-14.00 uur
Aanmelden:
Femke Schuiling, 06 - 38 77 75 78

Dynamo IJburg
Haddock Amsterdam, 11.30-14.15 uur
Aanmelden:
Klaartje Gisolf, 020 - 495 22 77

Dynamo Oud-Oost
Volkshotel, 11.00-13.30 uur
Aanmelden:
Mandy Schmidt, 020 - 462 03 00

Civic Indische Buurt & Oostelijk Havengebied
Aanmelden:
020 - 665 80 01
Het aantal plaatsen is beperkt.

Mantelzorgers on the move
Iedere 4e dinsdag van de maand organiseren we een inspirerend uitje in en rondom Mokum voor mantelzorgers uit Oost. Zorgen voor iemand is een grote klus, waarbij je jezelf nog wel eens vergeet. Bij deze uitjes gaat het juist over u. Even opladen, zodat u er weer tegen kunt. De data, altijd op dinsdag dus:
26 november: Look Out - A'dam Toren
24 december: Bioscoopmiddag
28 januari: Nieuwjaarswandeling aan Zee
25 februari: Muiderslot
We vertrekken om 12.00 uur vanaf Servicepunt Kraaipan, Hofmeyrstraat 67. Om 13.00 uur zijn we daar weer terug. Kosten zijn € 2,50. Daar zijn bij inbegrepen: de busritten, een lunch, koffie/thee en de eventuele entree.
Aanmelden bij:
Rob van Loenen, 06 - 34 65 93 17, rvanloene@dynamo-amsterdam.nl
Femke Schuiling, 06 - 38 77 75 78, fschuiling@dynamo-amsterdam.nl

In de Mantelzorgkrant najaar 2019 van Dynamo leest u meer over:

- **Alzheimer Café: 'Liefde wordt niet dement'**
Peter van Vegten was gast in het Alzheimer Café Oost, Diemen en Duivendrecht. Al 23 jaar zorgt hij trouw voor zijn geliefde Tilly die de ziekte van Alzheimer heeft. De RKK maakte een mooie documentaire over Peter en Tilly: Liefde wordt niet dement. Elke 2e dinsdag van de maand (gratis) Alzheimer Café Diemen/Ouder-Amstel / A'dam Oost in Grand Café Frankendael.
- **Zorgverlening aan huis**
Bent u zelf een zorgverlener aan huis of ontvangt u zorgverlening thuis (thuiszorg of huishoudelijke hulp)?

Laat Nora van der Horst (nvanderhorst@dynamo-amsterdam.nl) weten wat uw ervaring is.

- **Hulp nodig? Ga naar een Buurtpunt van Dynamo!**
Dynamo heeft op 8 locaties in Oost een buurtpunt waar u terecht kunt met uw vragen over geld, mantelzorg of andere vragen. U kunt gewoon binnenlopen. Onze hulp is gratis. Dynamomedewerkers staan klaar voor vragen en advies.
- **Mantelzorglunchroom: valpreventie**
U krijgt een korte impressie van een mantelzorglunchroom met het thema 'valpreventie'. Er is maandelijks een mantelzorglunchroom op twee plekken in Amsterdam Oost: buurtkamer IJburg of servicepunt Kraaipan.
- **Even voorstellen**
Nieuwe mantelzorgconsulent Klaartje Gisolf IJburg & Zeeburgereiland stelt zich voor.

- **Wist u dat...**
U krijgt tips over praktische zaken waar mantelzorgers tegenaan lopen: DigiD, Geldige legitimatie, Wmo Helpdesk, Burger Service Nummer, OV-begeleiderskaart, Parkeervergunning. Voor al deze onderwerpen, maar ook andere zaken kunt als mantelzorger terecht bij de buurtpunten van Dynamo.
- **Een dagje mee met Geer in de Watergraafsmeer**
Geerte Visser laat zien wat een mantelzorgconsulent voor u kan doen.
- **Recept met een verhaal**
Angelina Calamba zorgt al voor haar tante Conceptione Nopunete. Ze delen hun Filipijnse recept voor het gerecht Chicken Abobo. Smullen!
- **Dagje op stap met: Sabine**
Mantelzorger Sabine neemt u een dagje mee en laat zien hoe haar dag er uit ziet.

- **Beste Maria**
Stel uw vraag aan Maria Zeestraten van Dynamo.

Wilt u de Mantelzorgkrant in uw mail of op papier ontvangen?
Geef dit door aan Rob van Loenen, 06 - 34 65 93 17, rvanloene@dynamo-amsterdam.nl

Heeft u een vraag, of hulp nodig? Ga naar de mantelzorgconsulent bij u in de buurt!
Bent u mantelzorger? Heeft u een vraag? Heeft u hulp nodig? Ga naar een mantelzorgconsulent bij een Mantelzorg Steunpunt Amsterdam bij u in de buurt. De mantelzorgconsulenten van Dynamo helpen u op weg.
Oud Oost: Amber Leenders, aleenders@dynamo-amsterdam.nl. 06 - 44 49 99 70
Watergraafsmeer: Geerte Visser, gvisser@dynamo-amsterdam.nl. 06 - 17 59 15 15
IJburg & Zeeburgereiland: Klaartje Gisolf, kgisolf@dynamo-amsterdam.nl. 06 - 43 54 37 17 #

www.dynamo-amsterdam.nl/mantelzorg

Dwars door het recht met HJS

Het Juridisch Spreekuur (HJS) van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) behandelt in deze rubriek actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Vlucht vertraagd, recht op vergoeding?

Tekst: Denise Bediako

Vliegen heeft veel voordelen, maar helaas ook nadelen, zoals bijvoorbeeld de vervuiling van het milieu en geluidsoverlast. Ook de individuele passagier kan te maken krijgen met een andere, minder leuke kant van het vliegtuig als vervoersmiddel.

In 2018 lag het aantal vluchten dat überhaupt niet, of niet volgens schema vloog, 42 procent hoger dan in 2017, volgens *EUclaim*. Bij deze organisatie kunnen passagiers van vluchten die niet of te laat vertrokken zijn, aankloppen voor informatie, hulp en (rechts-) bijstand. Zaken worden door deze organisatie op ‘no cure no pay-basis’ in behandeling genomen. Wat kan en/of dient u zelf te doen als uw vlucht vertraagd is of niet meer vertrekt?

Europese Unie Verordening
Het is mogelijk om een beroep te doen op de Europese Unie Verordening 261/2004 (hierna telkens: de verordening), waarin onder andere staat vermeld dat reizigers die meer dan twee uur vertraging hebben, rechten verwerven tijdens het wachten, zoals het recht op verzorging (zie hierna artikel 9 van de verordening).

Artikel 9. Recht op verzorging
1. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen krijgen de passagiers gratis:

- a) maaltijden en verfrissingen, in redelijke verhouding tot de wachttijd;
 - b) hotelaccommodatie in gevallen
 - waarin een verblijf van één of meer nachten noodzakelijk wordt, of
 - waarin een langer verblijf noodzakelijk wordt dan het door de passagier geplande verblijf;
 - c) vervoer tussen de luchthaven en de plaats van de accommodatie (hotel of andere accommodatie).
2. Bovendien kunnen de passagiers twee gratis telefoongesprekken of telex-, fax- of e-mailberichten verzenden.
3. Bij het toepassen van dit artikel schenkt de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert bijzondere aandacht aan de behoeften van personen met beperkte mobiliteit en hun eventuele begeleiders, alsook aan de behoeften van alleenreizende kinderen.

Vertraging 3 uur of meer?
Bij een vertraging van drie uur of meer is er zelfs sprake van recht op een

vergoeding. In het geval van meer dan 5 uur vertraging kunt u zelfs besluiten niet meer verder te willen reizen. In dat geval heeft u recht op terugbetaling van de prijs van uw ticket en een terugvlucht naar uw vertrekpunt.

Verzamelen van bewijs
Om een beroep te kunnen doen op de verordening dient u tijdig te zijn ingecheckt, een bevestiging van uw boeking te hebben en te beschikken over een geldig ticket. Daarnaast bent u (niet meer) vertrokken vanaf een EU-luchthaven of was op weg naar een EU-luchthaven. U wordt aangeraden zoveel mogelijk bewijsstukken van de kosten die u heeft gemaakt en die direct in verband staan tot de vertraging te verzamelen. Alleen met deze bewijsstukken kunt u de geleden schade/gemaakte kosten bij de luchtvaartmaatschappij claimen.

Wel of geen compensatie?
U kunt compensatie opeisen van de luchtvaartmaatschappij door middel van een brief waarbij u de datum, vluchtnummer en luchthaven vermeldt. Hoeveel compensatie u ontvangt wordt bepaald aan de hand van de afstand die u vliegt. Dit kan variëren van 250 euro tot 400 euro binnen de EU en 250 tot 600 euro buiten de EU. Als de afstand verder dan 3500 kilometer is heeft u zelfs recht

op de helft van uw ticketprijs. Helaas is het niet altijd mogelijk om een financiële tegemoetkoming te krijgen (zie overweging 14 van de verordening). Dit betreft gevallen waarin er sprake is van bijvoorbeeld slechte weersomstandigheden en politieke onstabiliteit. Het is niet altijd duidelijk wat nu wel of niet onder de uitzondering valt. Zo waren er deze zomer bijvoorbeeld duizenden reizigers gedupeerd door een grote tankstoring op Schiphol. Er werden toen honderden vluchten geannuleerd. Vele van deze reizigers hebben al een claim ingediend. Afgewacht moet worden hoe hierover wordt geoordeeld.

Waar(mee) kunnen wij u verder nog helpen?
Nog vragen? Zie onder andere de volledige tekst van de verordening, de websites van *EUclaim* en van de Consumentenbond. Op deze laatste site staat ook een duidelijke voorbeeldbrief. Verder staan de medewerkers van HJS voor u klaar om al uw vragen over (geboekte) reizen, belastingen, juridische en sociaal-maatschappelijke kwesties te beantwoorden. Als blijkt dat het niet mogelijk is om uw vraag te beantwoorden en/of er in uw zaak geprocedeerd dient te worden, dan verwijzen wij u door naar een van onze samenwerkingspartners. #

Voor meer informatie over bv locaties, inlooppreekuren e.d. kijk op de website van HJS: www.hva.nl/hjs

Team OOST

Vochtproblemen en ventilatie

Veel vocht in de lucht is slecht voor uw gezondheid en de staat van uw huis. Door veel vocht in uw woning kunt u gezondheidsklachten krijgen en ook voor de woning is het niet goed.

Het is daarom belangrijk om te zorgen voor genoeg ventilatie. Het vocht in de lucht moet de woning kunnen verlaten. Het is raadzaam een paar keer per dag in elk vertrek 10 minuten lang een raam open te zetten, ook in de herfst/winter en ook als u in een buurt met veel luchtvervuiling woont. De binnenlucht is namelijk bijna altijd vuiler dan de buitenlucht. Mogelijke oorzaken van veel vocht in de woning zijn douchen en koken. Door teveel vocht krijgt u schimmelvorming en huisstofmijt in de woning. Dit kan in sommige gevallen leiden tot gezondheidsproblemen als benauwdheid, hoofdpijn, hoesten en (chronische) verkoudheid. Door slechte ventilatie neemt ook het risico op koolmonoxidevergiftiging toe. Los van de mogelijke medische gevolgen tasten schimmel en vocht uw behang en muren aan. Keukens en badkamers zijn de plekken waar het snelst schimmelvorming ontstaat, omdat de ventilatie daar vaak onvoldoende is. Voelt u daarom eens aan het ventilatierooster of deze een zuigende werking heeft. Mocht dit niet het geval zijn dan heeft u waarschijn-

lijk een belangrijke oorzaak van de schimmel in uw huis gevonden. Neem dan direct contact op met uw verhuurder en verzoek of ze de ventilatie willen repareren. Mocht uw verhuurder het probleem niet voldoende verhelpen of heeft u andere vragen over vochtproblematiek? Neem dan contact op met !WOON via oost@wooninfo.nl of 020-5230150. #

Huurtoeslag

Goed nieuws voor sommige huurders! Heeft u in het verleden huurtoeslag gehad en dacht u de huurtoeslag voor altijd kwijt te zijn doordat u tijdelijk teveel verdiend heeft (of teveel vermogen heeft gehad) en u inmiddels een kale huur betaalt boven de € 720,42: op grond van ‘verworven recht’ blijkt nu dat de huurtoeslag toch opnieuw aangevraagd kan worden!

De Belastingdienst is onlangs op de vingers getikt omdat ze jarenlang de Wet op de Huurtoeslag niet correct hebben toegepast. Bij de Belastingdienst ging men er jarenlang ten onrechte vanuit dat de huurtoeslag nooit opnieuw aangevraagd kan worden als de huur

eenmaal boven de liberalisatiegrens (€ 720,42) is gekomen, maar dat deze alleen in stand bleef als men reeds huurtoeslag had op het moment dat de huur door de grens heen ging. Een grote groep huurders is hierdoor zwaar benadeeld en veel mensen zijn in de financiële problemen gekomen op het moment dat het inkomen daalde, niet alleen door de daling van het inkomen op zichzelf maar dus ook omdat, naar men aannam, het recht op huurtoeslag verspeeld was. In juli jl. heeft de Raad van State hierover gezegd dat de Belastingdienst alleen moet kijken naar het lopende jaar, en dat dus per jaar beoordeeld dient te worden of men wel of niet recht heeft op huurtoeslag. De enige vraag is nog of de huurtoeslag ook met terugwerkende kracht opnieuw aangevraagd kan worden. #

Verandering in aanbodmodel Woningnet

Om ervoor te zorgen dat woningen minder dagen leeg staan komt er vanaf dinsdag 19 november dagelijks (in plaats van wekelijks) nieuw aanbod op de site van Woningnet.

Elke woning blijft er 7 dagen op staan en u kunt dus ook dagelijks reageren, met

net als nu maximaal 2 actuele reacties (+ eventueel 2 lotingwoningen in het geval van jongeren of als het een woning buiten Amsterdam betreft). Vindt u het te ingewikkeld om elke dag het aanbod te bekijken? Dan kunt u er voor kiezen om op 1 vaste dag in de week te reageren, dan mist u geen aanbod.

!WOON Oost organiseert 2 keer in de week, op woensdagmiddag en op vrijdagochtend, een spreekuur Woningnet voor mensen die het lastig vinden om zelf te reageren. Heeft u ook hulp nodig bij het reageren op Woningnet? Bel dan met 020-5230150, dan maken we een afspraak. #

#Dwars

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt.
 Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie het colofon elders in deze krant voor deadline en mailadres.

Liggertjes

Gemengd koor

Gezellig gemengd koor met breed repertoire heeft plek bij alle stemmen. Oefenen op donderdagavond tussen 19.30 en 21.00 / 21.15 uur in de Gooijer, von Zesenstraat 298.
 Info: 020-4976043 of 06-15048187.

Zingen maakt blij!

Kom zingen bij Mantrakoor Zing je plus en ervaar nieuwe energie, rust, plezier en gezelligheid. Woensdagochtend van 10.30 – 12.15 uur en verschillende avonden van 19.30 – 21.15 uur.
 € 7,50 per keer, in Tugela 85. Interesse?
 Karin: info@vergezel.nl of 06-44363203.

Aangeboden

- Jaargangen '70 – '83 van het textielblad Bijvoorbeeld.
- Franstalige literatuur, o.a. Simenon, Sartre...
- Fraai fotoboek van Epke Zonderland

Tel. nr.: 020-6638700.

Huis in Spanje

Ons vakantiehuis in zuid-oost Spanje heeft geen WiFi, geen tv, geen zwembad. Maar het huis staat wel in een prachtig, oud en gezellig dorpje, 10 km van het strand, in een heuvelachtig gebied met veel wandelmogelijkheden.
 Schappelijke huur. Tel. nr.: 06-46152281.

Dapperbuurtnieuws

Sinds kort heeft de Dapperbuurt haar eigen openbare muurkrant. Het is een medium voor de buurt, waar iedereen berichten kan achterlaten, of oproepen kan doen aan de bewoners van de Dapperbuurt. Je mag je mening geven over ontwikkelingen in de buurt, maar ook melden dat je cavia is weg gelopen, of dat je je fietssleutels bent kwijtgeraakt, maar natuurlijk ook dat je een kamer zoekt, of dat je een leunstoel met schemerlamp wilt weg geven. Kortom een medium voor de buurt, door de buurt.

Dapperbuurtnieuws bevindt zich op de hoek van de Tweede van Swindenstraat en de Anna Westerdijkstraat, op de schuine muur van het pand waar de Jungle en de Dapperschool zijn gevestigd. Onder de muurkrant komt een zithoekje, waar je met je bureen een praatje kunt maken, of een boekje kunt lezen. Als je zelf iets hebt aan te bieden, dan kan dat natuurlijk ook. Heb je bijvoorbeeld een plantje in de aanbieding, of een winterjas, dan kun je die op de haken op de muurkrant hangen, maar je mag natuurlijk ook een briefje achterlaten met wat je in de aanbieding hebt. Er zijn twee prikborden waar je dingen op kunt hangen en twee krijtborden waar je van alles op kunt schrijven. Krijtjes zijn er ook, en natuurlijk mag je ook een mooie tekening maken voor de buurt. Of misschien heb je wel iets anders dat je wilt delen met je buurtgenoten, zoals een gedicht of een wens.

Dapperbuurtnieuws is ook een plek waar je je kritiek op de buurt kwijt kan. Wat vind jij dat er niet goed gaat en hoe denk jij dat het beter kan? Schrijf je verhaal op en prik het op het prikbord.

Hier komt de buurtmuurkrant

Wie weet zijn er meer buurtbewoners die jouw mening delen en jouw plan ondersteunen.

En vind je dat er nog iets ontbreekt aan de muurkrant? Laat het ons dan vooral weten. Dapperbuurtnieuws moet een organisch medium van de buurt worden, dat mee verandert met de wensen en ideeën van de buurt. Loop even binnen bij de Jungle, of als we toevallig gesloten zijn, kun je ook een briefje in de bus doen, of mailen naar infopunt@jungle.amsterdam. #

Kinderschrijfcafé

Een keer per maand op donderdagmiddag is er in bibliotheek Linnaeus het Schrijfcafé voor kinderen. Alle kinderen vanaf 8 jaar die dol zijn op lezen en schrijven zijn welkom. Het schrijfcafé begint om 15:30 en is om 17:00 afgelopen. Kom je ook? Wij zitten klaar met schriftjes en pennen en sap. En misschien komt jouw verhaal wel in de Dwars, buurtkrant van Oost!

Drie verhalen uit een vorige bijeenkomst

Het jaar 3000
 Eef Pannekoek en Eef Burger gingen naar hun kleindochter, ze was jarig. Allebij hadden ze grijs-wit haar! Pannekoek grijze jurk en wandelstok en Burger een paars-rose jurk en een langzaam loopje. Toen ze binnen waren, zei Liv, hun kleindochter: ‘Wat hebben jullie?’ En Pannekoek zei: ‘Niks’. Burger: ‘Maar toch wèl!’ ‘Huh?’ zei Liv. ‘Je gaat naar de toekomst, Liv.’ ‘Mag ik Magnus (de kleinzoon) mee?’ ‘Ja. Pak zijn hand. Wil je terug, laat dan een boer. Doe je mond open.’ ‘Aahh..’ ‘Eet de tijd, meid!’ Liv en Magnus sjeesden door de ruimte. Toen Liv haar mond dicht deed, waren ze in het jaar 3000. Ze zagen een soort snelweg. Toen ze beter keken, zagen ze dat de auto’s vlogen! Toen kwamen ze een eigenaardig meisje tegen. Ze zei: ‘Hoi! Ik heet Tosska! En jullie?’ ‘Wij zijn Liv en Magnus. Wat is je beroep?’ ‘Tovenaares!’ Ze had een vrolijk stemmetje. ‘Ik had jullie gezien in mijn kristallen bol!’ #
 Wordt vervolgd...Liv Noomen 8

Marokko
 Ik ging naar Marokko. We waren aangekomen bij de airport 12 uur s ’nachts! Ik ging met de auto naar de stad. Het

was ochtend het was heel erg warm. Toen ging ik naar het strand, ik ging zwemmen toen ging ik weer naar mijn huis. De volgende ochtend ging ik naar een plek het leek op een jungle ik ging daar eten, springen op een springkussen het was superleuk. En toen ging ik terug naar huis. De volgende ochtend ging ik naar de bergen het was leuk ik zag kippen, schapen en nog veel meer. Toen ging ik weer terug naar huis. De volgende dag ging ik naar mijn familie om afscheid te nemen. De andere paar dagen bleef ik gewoon thuis met vriendinnen spelen en toen weer terug naar Nederland. Dit was mijn verhaal. #
 Maryam 10

Vervolg boek Donderdieren
 O. Nou oké. Zullen we dan naar het dorp gaan? Een probleem, ik weet alleen niet waar het dorp is, maar ik heb wel een kaart. Hoeveel dagen hebben we nog? Geen idee. O. zullen we dan opschieten? Ja. Vliegen of lopen? Vliegen. Oké zullen we dan gaan? Maar we moeten eerst mijn broers vinden. Heb jij enig idee waar ze zijn? Een wel de ander niet. We moeten naar het oosten. Weet je ook wie het is? Nee. #
 Wordt vervolgd...Christian 11

Klopt mijn huurtoeslag?

Tekst: Maria Zeestraten

Heeft u dit jaar al bericht gehad over de huurtoeslag van 2018? Heeft u ook gecontroleerd of deze definitieve beschikking wel klopt? Als u moet terugbetalen heeft u zeker reden om na te gaan of deze beschikking wel klopt. Dit kan bijvoorbeeld aan uw inkomen liggen, of het inkomen van inwonende personen. Ik raad u aan om ook te kijken of de huurverhoging wel is doorgegeven. Niet iedere huiseigenaar doet dit namelijk. Ook bij woningcorporaties is het niet vanzelfsprekend dat zij dit voor u doorgeven aan de belastingdienst. Als de huurverhoging niet wordt doorgegeven, krijgt u te weinig huurtoeslag. Het komt zelfs voor dat mensen na enkele jaren huurtoeslag terug moeten betalen.

len. Ook al is hun situatie ongewijzigd.

Wilt u weten of uw toeslagen kloppen? Of wilt u hulp bij het doorgeven van de huurverhoging of andere wijzigingen? Dan kunt terecht bij de Themamiddag Toeslagen van Dynamo. Deze is iedere week op maandagmiddag om 13.30 uur in het Dienstencentrum Oosterpark aan het ’s Gravesandeplein 19 (naast het OLVG ziekenhuis). Kom op tijd, want het is geen inloop! Neem de juiste papieren mee, zoals inkomstgegevens, huurgegevens en uw DigiD. Is deze locatie voor u te ver? Dan kunt u ook terecht bij een spreekuur op een van de buurtpunten in uw buurt. #

Uw Amsterdamse makelaar met kennis van zaken en al meer dan 20 jaar een betrouwbare specialist in het hart van Oost-Watergraafsmeer!

ÚW BUURTMAKELAAR!

DE HEREN VAN SNOEK
 MAKELAARDIJ

VBO MAKELAAR
020 46 30 100

deherenvansnoek.nl
▲ Linnaeuskade 6
 ▲ 1098 BC Amsterdam

#DWARS Evolutie Veranderen in iets beters

voor de jeugd

Speciaal: Evolutie gaat niet alleen over het verleden

Finse bosuilen waren vroeger veel grijzer. Nu veranderen hun veertjes van kleur.

Olifanten zagen er miljoenen jaren geleden anders uit, ze waren hariger, groter, en hadden meterslange slagstanden.

Het klimaat veranderde. Ze werden kaler, kleiner. En nu zijn ze zoals ze zijn: olifanten zoals wij ze kennen. Maar die veranderingen gaan nog altijd door. Vooral omdat wij er zijn, zeven miljard mensen. Er wordt al een eeuw op olifanten gejaagd. Waarom? Om hun slagstanden. Jagers stropen vooral de olifanten met grote tanden want die brengen meer op. Olifanten met toevallig wat kleinere tanden zijn dus de laatste eeuw beter af. Ze zijn minder gedood dan de olifanten met joekels van tanden. En hun

kleintjes hebben dus ook kleinere tanden en ook die worden weer minder gejaagd. Op die manier zijn de slagstanden in nog geen eeuw wel de helft kleiner geworden.

Nog een verandering omdat wij er zijn.

Klifzwaluwen hebben de laatste vijftig jaar iets kortere vleugels gekregen. Het is maar enkele millimeters maar met deze vleugels kunnen de zwaluwen iets sneller uitwijken en zwenken. Dat helpt ze om auto's te ontwijken. Tegenwoordig broeden ze vaak onder viaducten en bruggen dus in de buurt van wegen. Door hun betere vliegtechniek worden er nu minder aangereden dan vroeger.

Bosuilen in Finland veranderen van kleur.

Deze uilen zijn de laatste jaren bruiner geworden.

Finse bosuilen waren vroeger veel grijzer. En die grijze kleur hielp ze om minder zichtbaar te zijn. In Noord-Finland lag namelijk voor het grootste deel van het jaar sneeuw. Een uil met grijze veren in de sneeuw zie je minder goed dan een uil met bruine veren. Door het warmere klimaat ligt de sneeuw er nu veel korter en nu is de bruine kleur blijkbaar veel beter om niet gezien te worden.

Niet gezien worden is belangrijk!

Zo kun je niet zelf gevangen worden door een nog grotere roofvogel. En zo word je niet te snel gezien als je een lekker hapje zoekt als lemmingen en muizen.

Klifzwaluwen gaan mee met de tijd. Om auto's te ontwijken verandert er iets... Wat denk jij?

Evolutie is overleven. Om te overleven moet je sterk zijn. Zoals de bedmijt...

Soms moet je, om te overleven, veranderen in iets beters. Zoals de olifant, klifzwaluw of Finse bosuil.

Onze pogingen van sommige lastige dieren zoals muggen en luizen af te komen heeft soms een averechts effect.

Ook die dieren passen zich aan. De bedmijt bijvoorbeeld. Dit lastige beestje wordt al een eeuw bestreden met allerlei gifstoffen. Mensen vinden het niet prettig in bed gebeten te worden en wakker te liggen van de jeuk. Maar sommige bedmijten zijn toevallig ongevoelig voor gif en overleven. En hun kinderen

ook... Als het ene gif niet werkt dan probeer je ander gif. En dan gebeurt hetzelfde.

Voor je het weet heb je weer evenveel bedmijten waar je niets tegen begint.

Na heel veel spuitbussen gif zijn de bedmijten in de stad New York nu 250 keer zo sterk en ongevoelig geworden als dezelfde bedmijten op het platteland.

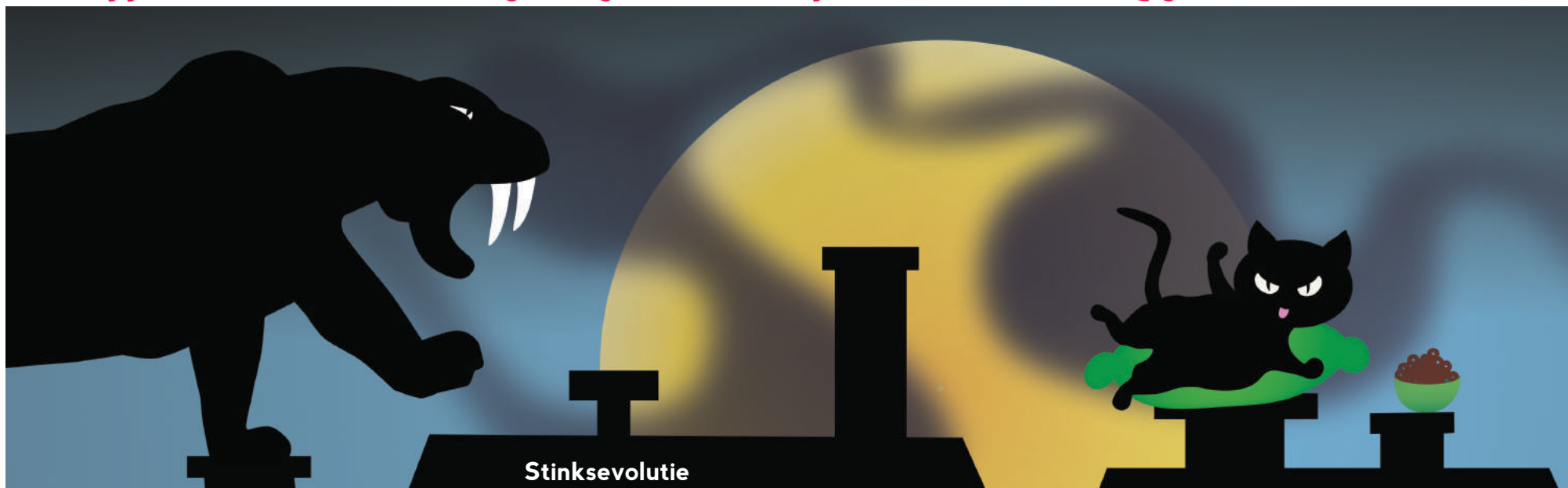
Creepy!

Ron de Zeeuw schrijft de tekst. Stinks is gemaakt door Connie Dekker. MaBelle behandelt de post. De foto van de bosuil is genomen door Louis. De foto van de bedmijt is genomen door Helen Haden. Foto bedmijt: Kevin Harber. Alle foto's zijn gevonden op Flickr en zijn geplaatst dankzij de Creative Commons licentie.

Reclame van een verdelgingsbedrijf: New York heeft bedmijt!

Weet jij een dier die verbetering nodig heeft? Schrijf naar lieve.mabelle@gmail.com

Stinksevolutie